

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 se completează cu punctul 36⁴ cu următorul cuprins:

„36⁴) *Antreprenor independent* – persoana fizică rezidentă care desfășoară activitatea economică independentă în domeniul prestării serviciilor conform capitolului 10⁴ din titlul II, în mod individual, fără a constitui o formă organizatorico-juridică.”

2. La articolul 6, alineatul (5) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) impozitul unic de la antreprenorii independenți.”

3. Articolul 24 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1) și ale alin. (19²), se permite deducerea cheltuielilor, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, aferente plăților suportate în favoarea antreprenorilor independenți care desfășoară activități conform capitolului 10⁴, în următoarele condiții și exclusiv întreprinderilor clasificate ca întreprinderi micro, potrivit Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii diminuează valoarea totală prevăzută la lit. a) cu 10% din fondul anual de retribuire a muncii.

Depășirea cuantumului deductibil menționat *supra* naște obligația de calculare a unui impozit pe venit în cuantum de 35%.

Prevederile prezentului alineat nu sunt aplicabile și, prin urmare, cheltuielile suportate vor fi recunoscute drept cheltuieli deductibile în cuantum integral pentru întreprinderile care practică ca activitate principală (peste 70% din cifra de afaceri) una din următoarele activități, conform CAEM: 59.11, 59.12, 90.01, 90.02, 93.11 și 93.12”.

4. Titlul II se completează cu capitolul 10⁴ cu următorul cuprins:

„Capitolul 10⁴ REGIMUL FISCAL AL ANTREPRENORILOR INDEPENDENȚI

Articolul 69²⁰. Sfera aplicării

Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice independente din domeniul prestării serviciilor.

Articolul 69²¹. Subiecții impunerii

(1) Subiecți ai impunerii sunt antreprenorii independenți înregistrați de Agenția Servicii Publice care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică, desfășoară activități în domeniul prestării serviciilor indicate conform Clasificatorului activităților economice la codurile specificate în anexa la prezentul capitol.

(2) Dreptul la aplicarea regimului fiscal și exercitarea activității reglementate de prezentul capitol se realizează din momentul obținerii numărului de stat de identificare, eliberat de către Agenția Servicii Publice, în termen de 24 de ore. În același termen, informația respectivă este furnizată Serviciului Fiscal de Stat în conformitate cu art. 166.

(3) Schimbul de date cu privire la antreprenorii independenți înregistrați va fi asigurat instituțiilor responsabile prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

(4) Modificarea datelor aferente activității declarate inițial, precum și încetarea activității se realizează la cererea antreprenorului independent, depusă la Agenția Servicii Publice, care informează solicitantul cu privire la operarea modificărilor în termen de 24 de ore de la recepționarea cererii.

(5) Antreprenorul independent care și-a încetat activitatea poartă răspundere față de creditorii săi conform legislației civile și fiscale.

Articolul 69²². Metode de evidență și aplicarea acestora

(1) Subiecții impunerii conform prezentului capitol nu țin contabilitate, nu prezintă rapoarte și dări de seamă fiscale și statistice.

(2) Evidența activității subiectului impunerii este dusă de Serviciul Fiscal de Stat în baza datelor:

- furnizate prin intermediul echipamentului de casă și de control conectat la Sistemul informațional automatizat „Monitorizarea electronică a vânzărilor” în scopul documentării prestării serviciilor;

- conținute în conturile curente ale contribuabilului, luate la evidență de Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit de acesta.

(3) Antreprenorul independent este obligat să utilizeze echipamentul de casă și de control pentru operațiunile cu numerar și să emită bon de casă/bon fiscal, în modul stabilit de Guvern.

(4) Contul curent de plăți dedicat activității antreprenorului independent poate fi deschis la orice prestator de servicii de plată specificat la art. 5 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Antreprenorul independent poate utiliza simultan mai multe conturi curente dedicate în orice valută permisă spre circulație în Republica Moldova.

Articolul 69²³. Perioada fiscală

(1) Prin perioadă fiscală se înțelege anul calendaristic la a cărui încheiere se determină venitul din activitate.

(2) Pentru antreprenorii independenți care inițiază activitatea în cursul perioadei fiscale, perioada fiscală se consideră perioada de la data înregistrării acestora și până la încetarea activității în decursul anului sau până la finele anului calendaristic.

(3) Pentru antreprenorii independenți care încetează activitatea în cursul perioadei fiscale, perioada fiscală se consideră de la începutul anului calendaristic și până la data încetării activității în conformitate cu prezentul capitol.

Articolul 69²⁴. Obiectul impunerii

(1) Obiect al impunerii cu impozitul unic îl constituie venitul din activități economice independente în domeniul prestării serviciilor, obținut pe parcursul perioadei fiscale, confirmat prin metodele de evidență prevăzute la articolul 69²².

(2) În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, valoarea de returnare/restituire a contravalorii serviciului prestat sau valoarea discountului (reducerii) urmează să micșoreze mărimea obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returnarea/restituirea contravalorii serviciului prestat ori s-a acordat discountul (reducerea), inclusiv în cazul în care prestarea serviciilor respective a avut loc în perioadele fiscale precedente.

Articolul 69²⁵. Cota și componența impozitului unic

(1) Cota impozitului unic constituie 15% din obiectul impunerii pentru un venit anual al antreprenorului independent ce nu depășește 1 200 000 lei.

(2) Dacă venitul anual depășește plafonul prevăzut la alin. (1), pentru partea excedentară a venitului se aplică o cotă a impozitului unic de 35%.

(3) În componența impozitului unic sunt incluse următoarele impozite, taxe și contribuții:

a) impozitul pe venitul antreprenorilor independenți ce desfășoară activități în domeniul prestării serviciilor;

b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii;

c) primele de asigurare obligatorie de asistență medicală;

d) taxele locale.

(4) Impozitul unic se încasează într-un cont trezorerial de încasări, fiind ulterior repartizate:

a) la bugetul local: impozit pe venitul antreprenorilor independenți ce desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 26,3% și taxele locale – 5,0%;

b) la bugetul asigurărilor sociale de stat: contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de antreprenorii independenți ce desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 53,3%;

c) la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală: primele de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală din venitul obținut de antreprenorii independenți ce desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 15,4%.

Articolul 69²⁶. Modul de calculare și achitare

(1) Calculul impozitului unic se efectuează prin aplicarea cotei impozitului asupra venitului obținut din activități economice independente în domeniul prestării serviciilor.

(2) Calcularea impozitului unic se realizează trimestrial de către Serviciul Fiscal de Stat, prin remiterea avizelor de plată până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune.

Achitarea impozitului unic se efectuează până la data de 25 a lunii următoare termenului de prezentare a avizului de plată. Dacă suma anuală defalcată pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală nu acoperă valoarea sumei fixe stabilite pentru persoanele menționate la p.1 lit. b) din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002, diferența se achită de antreprenorul independent în baza unui aviz de plată emis suplimentar, remis până la data de 25 ianuarie a anului următor celui de gestiune. Termenul de achitare a diferenței primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se efectuează până la data de 25 februarie a anului de gestiune în care a fost remis avizul.

(3) Pentru antreprenorii independenți care inițiază sau încetează activitatea pe parcursul perioadei fiscale, calcularea impozitului unic se efectuează prin aplicarea cotei impozitului asupra venitului obținut din activități economice independente în domeniul prestării serviciilor.

LISTA
domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă
în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM)

Cod	CAEM	Denumirea activității
1.	15.1	Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie și a articolelor de harnașament; prepararea și vopsirea blănurilor
2.	23.13	Fabricarea articolelor din sticlă
3.	23.41	Fabricarea articolelor ceramice pentru uz gospodăresc și ornamental
4.	23.44	Fabricarea altor produse tehnice din ceramică
5.	23.49	Fabricarea altor produse ceramice n.c.a.
6.	32.1	Fabricarea bijuteriilor, a imitațiilor de bijuterii și a articolelor similare
7.	32.2	Fabricarea instrumentelor muzicale
8.	32.3	Fabricarea articolelor pentru sport
9.	32.4	Fabricarea jocurilor și jucăriilor
10.	33.1	Repararea articolelor fabricate din metal, mașinilor și echipamentelor
11.	58.1	Activități de editare a cărților, ziarelor, revistelor și alte activități de editare
12.	58.2	Activități de editare a produselor software
13.	59.1	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune
14.	59.2	Activități de realizare a înregistrărilor audio și activități de editare muzicală
15.	62.01	Activități de realizare a software-ului la comandă
16.	62.02	Activități de consultanță în tehnologia informației
17.	63.1	Activități ale portalurilor web, prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
18.	63.91	Activități ale agențiilor de știri
19.	70.21	Activități de consultanță în domeniul relațiilor publice și al comunicării
20.	71.11	Activități de arhitectură

21.	71.12	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea
22.	73.20	Activități de studiere a pieței și de sondare a opiniei publice
23.	74.1	Activități specializate de design
24.	74.2	Activități fotografice
25.	74.3	Activități de traducere scrisă și interpretariat
26.	79.9	Alte servicii de rezervare și asistență turistică n.c.a.
27.	81.20	Activități de curățenie
28.	81.30	Activități de întreținere peisagistică
29.	82.19	Activități de fotocopiere, pregătire a documentelor și alte activități specializate de secretariat
30.	82.3	Activități de organizare a expozițiilor, târgurilor și congreselor
31.	85.5	Alte forme de învățământ n.c.a.
32.	88.9	Alte activități de asistență socială, fără cazare
33.	90.01	Activități de interpretare artistică
34.	90.02	Activități de suport pentru interpretarea artistică
35.	90.03	Activități de creație artistică
36.	93.11	Activități ale bazelor sportive
37.	93.12	Activități ale cluburilor sportive
38.	93.19	Alte activități sportive
39.	96.09	Alte servicii de prestări personale n.c.a., exclusiv: la servicii de îngrijire a animalelor de companie și a hamalilor.”

5. La articolul 90 alineatul (1), textul „activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap. 10³” se completează cu textul „ , antreprenorilor independenți conform cap. 10⁴.”

6. La articolul 90¹ alineatul (3¹) liniuța a patra, cuvintele „persoanelor fizice” se completează cu textul „cu excepția antreprenorilor independenți conform cap. 10⁴.”

7. La articolul 112 alineatul (1), după cuvintele „cu excepția”, în primul caz, se introduce textul „antreprenorilor independenți conform cap.10⁴ al titlului II,”

8. Articolul 294¹:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Antreprenorii independenți nu au obligații privind taxele locale conform prezentului titlu, taxele în cauză fiind incluse în componența impozitului unic achitat la bugetul autorităților administrației publice locale.”;

alineatul (2) se completează cu textul „și antreprenorii independenți”.

Art. II. – Articolul 17 din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38-39, art. 280), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (5)² cu următorul cuprins:

„(5)² Prin derogare de la prevederile alin. (1), veniturile antreprenorului independent nu constituie obiect al impunerii cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală. Achitarea primelor pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală se face din contul impozitului unic achitat de către antreprenorii independenți conform art. 69²⁵ alin. (4) din Codul fiscal nr. 1163/1997 sau calculat suplimentar conform art. 69²⁶ alin. (2) din Codul fiscal nr. 1163/1997.”

Art. III. – Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul 3, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) desfășoară activități prevăzute la capitolele 10², 10³ și 10⁴ din titlul II din Codul fiscal nr. 1163/1997;”.

2. Articolul 5 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Casa Națională de Asigurări Sociale va ține evidența antreprenorilor independenți în calitate de plătitori de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat și de asigurați în sistemul public de asigurări sociale, în temeiul informațiilor furnizate de către Agenția Servicii Publice în modul și în forma stabilite de comun cu Casa Națională.”

3. La articolul 17 alineatul (1), litera g) se completează cu textul „prevăzute la capitolele 10², 10³ și 10⁴ din Codul fiscal nr. 1163/1997;”.

4. Articolul 20 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Sumele calculate și încasate se repartizează, conform opțiunii selectate de antreprenorul independent la înregistrarea activității sau modificate până la data de 25 ianuarie a anului de gestiune, pentru luna în care s-a efectuat achitarea și, după caz, lunile precedente lunii în care s-a efectuat achitarea. Antreprenorul independent poate selecta următoarele opțiuni pentru repartizarea contribuțiilor de

asigurări sociale achitate prin intermediul impozitului unic: pentru 1 lună, pentru luna în care a fost achitat impozitul unic; pentru 3 luni, pentru luna în care a fost achitat impozitul unic și lunile precedente ce se încadrează; pentru 12 luni, pentru luna în care a fost achitat impozitul unic și lunile precedente ce se încadrează. Opțiunea declarată, care oferă dreptul la toate tipurile de prestații de asigurări sociale, este obligatorie pentru întregul an bugetar și se consideră reînnoită pentru fiecare an ulterior, dacă nu se solicită schimbarea ei prin prezentarea Notificării de modificare a datelor, până la data de 25 ianuarie a anului respectiv.”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Plata contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de antreprenorii independenți se efectuează din contul sumelor repartizate la bugetul asigurărilor sociale de stat din încasările impozitului unic achitat conform dispozițiilor capitolului 10⁴ al titlului II din Codul fiscal nr. 1163/1997.”

5. Anexa nr. 1 la lege se completează cu poziția nr. 1.10 cu următorul cuprins:

„1.10. Antreprenorii independenți prevăzuți la capitolul 10 ⁴ al titlului II din Codul fiscal nr. 1163/1997	În conformitate cu prevederile capitolului 10 ⁴ al titlului II din Codul fiscal nr. 1163/1997	Data achitării impozitului unic	Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat.”
--	--	---------------------------------	--

Art. IV. – Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 18-19, art. 57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, după cuvintele „activitate de întreprinzător” se introduc cuvintele „sau antreprenor independent”.

2. La articolul 15 alineatul (4), după cuvintele „rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației” se introduc cuvintele „și antreprenorilor independenți”.

3. Articolul 17:

la alineatul (1) și (2), după textul „Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației,” se introduce textul „și cap.10⁴ al titlului II din Codul fiscal nr. 1163/1997”.

Art. V. – Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, 2004, nr. 168-170, art. 773), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4:

- la alineatul (2¹) literele a) și b), după textul „ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției,” se introduce textul „ale antreprenorilor independenți,”.

2. Articolul 6:

- la alineatul (5²), după cuvintele „a liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se introduce textul „ , a antreprenorului independent”;

- la alineatul (8²), după cuvintele „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se introduc cuvintele „și antreprenorii independenți”;

- la alineatul (10), după cuvintele „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se introduc cuvintele „și antreprenorii independenți”.

3. Articolul 7:

se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins:

„(3²) Venitul lunar asigurat pentru antreprenorii independenți se determină prin împărțirea contribuției de asigurări sociale de stat achitată pentru luna corespunzătoare la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat începând cu 1 ianuarie 2026.”;

la alineatul (6¹):

după textul „liber-profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției,” se introduce textul „antreprenorul independent,”;

în prima și în a doua propoziție, cuvintele „taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” se substituie cu cuvintele „contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;

se completează cu alineatul (6²) cu următorul cuprins:

„(6²) În cazul în care antreprenorul independent, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu a achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii din motivul că a beneficiat de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și/sau de indemnizațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d¹), d²) și f¹), cuantumul indemnizațiilor se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul al celuilalt soț. În cazul în care antreprenorul independent, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, a achitat contribuții

de asigurări sociale de stat obligatorii, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), lit. d¹), d²) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul în temeiul prevederilor art. 7, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației”.

4. La articolul 13 alineatul (4), după cuvintele „liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se introduce textul „, ale antreprenorului independent”.

5. Articolul 18 alineatul (1²):

în prima propoziție, după cuvintele „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se introduce textul „, antreprenorii independenți”;

în propoziția a doua, după cuvintele „femeia liber-profesionistă” se introduce textul „, femeia antreprenoare independentă”;

6. Articolul 18¹:

la alineatul (1), textul „precum și liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova” se substituie cu textul „precum și tatălui liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției și tatălui antreprenor independent”;

se completează cu alineatele (3²) și (3³) cu următorul cuprins:

„(3²) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent:

a) indemnizația paternală se stabilește de la data nașterii copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal;

b) tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni de la data nașterii copilului;

c) tatăl copilului nou-născut a achitat contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului.

(3³) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent care a adoptat un copil:

a) indemnizația paternală se stabilește din data încuviințării adopției copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal;

b) tatăl copilului adoptat a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni din data încuviințării adopției;

c) tatăl copilului adoptat a achitat contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.”

7. La articolul 18² alineatul (7), după cuvintele „liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției” se introduc cuvintele „și antreprenorilor independenți”.

8. La articolul 18³ alineatul (8), în prima propoziție, după cuvintele „liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției” se introduc cuvintele „și antreprenorilor independenți”, iar în propoziția a doua, după cuvintele „liber-profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției” se introduc cuvintele „și antreprenorul independent”.

Art. VI. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege;
- b) va modifica actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

NOTA DE FUNDAMENTARE

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (activitatea economică independentă a persoanelor fizice)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (activitatea economică independentă a persoanelor fizice) (în continuare - Proiect de lege) a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Elaborarea proiectului a beneficiat de suportul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Necesitatea elaborării proiectului de lege rezultă din următoarele acte normative:

- Programul de activitate al Guvernului "Moldova prosperă, sigură, europeană", aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.28 din 16 februarie 2023. În special, prin proiect se urmărește obținerea următoarelor rezultate, definite ca obiective și priorități în Capitolul II și IV din Programul menționat: crearea precondițiilor pentru lansarea de noi afaceri prin facilitarea deschiderii și dezvoltării afacerilor; eliminarea barierelor birocratice din calea afacerilor, printr-un efort masiv și urgent de dereglementare, pentru a susține dezvoltarea afacerilor și creșterea productivității acestora.
- Proiectul este elaborat și pentru a crea condiții de implementare a Acordului de Asociere RM/UE din 27.06.2014: art.218 din Acord, conform căruia părțile permit furnizarea de servicii pe teritoriul lor de către profesioniștii independenți ai celeilalte părți. Pentru a beneficia de acest drept, persoanele fizice din Republica Moldova care practică activități profesionale ar trebui să se încadreze și să se supună unor norme și unor reglementări clare la nivel național, coroborat cu normativele aplicate în UE, ceea ce la moment este lipsă pentru multiple servicii, profesii și activități. Capitolul 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse”.
- Proiectul vizează și soluționarea unor probleme și implementarea unor recomandări care se conțin în Raportul Comisiei Europene privind politica de extindere a UE din 08.11.2023, SWD (2023) 698 final, care a evaluat situația în țară la zi (sfârșitul anului 2023), în contextul obținerii de Republica Moldova a statutului de țară – membră UE, cum ar fi: creșterea spiritului antreprenorial în societate, ceea ce va contribui la diminuarea economiei informale; diminuarea deficitului forței de muncă, atât celei necalificate, cât și viceversa, - a celei înalt calificate (avantajului prestării de către un specialist calificat a serviciilor către mai mulți agenți economici decât angajării acestuia în muncă la un singur agent economic); utilizarea antreprenoriatului ca instrument al sistemului educațional, ținând seama de cadrul european al competențelor antreprenoriale; continuarea alinierii legislației la Directiva privind serviciile. În Raportul de evaluare a procesului de obținere a statutului de membru UE, Comisia a mai menționat următoarele momente, pe care Proiectul își pune scopul de a le soluționa: Moldova trebuie să accelereze reformele structurale pentru a spori crearea formală de locuri de muncă și disponibilitatea forței de muncă calificate. Sunt necesare reforme suplimentare pentru a reduce ponderea mare a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.
- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” aprobată prin Legea nr.315 din 17.11.2022: Obiectivul general 1. Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților. Obiectivul specific 1.2. Dezvoltarea oportunităților pentru inovații și antreprenoriat. Obiectivul specific 1.3. Ameliorarea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale. Obiectivul general 4. Ridicarea nivelului de cultură și de dezvoltare personală. Obiectivul specific 4.3. Asigurarea oportunităților de dezvoltare personală și cetățenie activă.
- Strategia securității alimentare a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.775 din 09.11.2022: Obiectivul general 3. Dezvoltarea unei piețe locale eficiente și sigure 1) dezvoltarea infrastructurii de piață (piețe agroalimentare naționale și regionale, târguri) cu o rată mare de implicare activă a întreprinderilor micro și mici; 2) asigurarea unor condiții echitabile de funcționare a lanțului logistic agroalimentar, inclusiv prin prevenirea și combaterea practicilor comerciale neloiale; 3) asigurarea unui cadru de reglementare și de suport pentru încurajarea participării active a fermierilor și procesatorilor de scară mică în lanțul de aprovizionare agroalimentar.
- Programul Național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.653 din 06.09.2023: Obiectivul general 1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului

de afaceri. Obiectivul specific 1.1. Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale prin eliminarea obstacolelor birocratice și îmbunătățirea legislației. Obiectivul general 3. Promovarea culturii antreprenoriale. Obiectivul specific 3.1. Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale prin programe de formare, mentorat și sprijin educațional, pentru a dezvolta abilitățile antreprenorilor și a le asigura succesul în mediul de afaceri.

- Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.785 din 16.11.2022: Obiectivul specific 1. Sporirea ratei de participare a femeilor și a ratei de ocupare a femeilor. Elaborarea și aprobarea reglementărilor privind funcționarea serviciilor alternative de îngrijire (servicii de îngrijire la domiciliu, creșe la angajatori, îngrijitori de copii). Obiectivul specific 2. Reducerea ocupării informale. Elaborarea Planului național de combatere a muncii nedecarate. Implementarea Registrului electronic al angajaților. Elaborarea și aprobarea cadrului normativ necesar pentru reglementarea formelor de muncă nonstandard. Obiectivul specific 4: consolidarea capacităților instituționale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Elaborarea și aprobarea mecanismului de acordare a voucherelor pentru formarea profesională a șomerilor. Elaborarea cursurilor de formare continuă a resurselor umane din cadrul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Implementarea Sistemului informațional „Înregistrare cu statut de șomer”. Dezvoltarea Sistemului informațional al pieței muncii și a Observatorului pieței muncii.

Urmare a consultărilor cu mediul de afaceri, efectuate pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, au fost constatate o serie de impedimente care blochează dezvoltarea spiritului antreprenorial la o etapă incipientă și care ar putea fi soluționate prin instituirea unui model simplu de operare a afacerii.

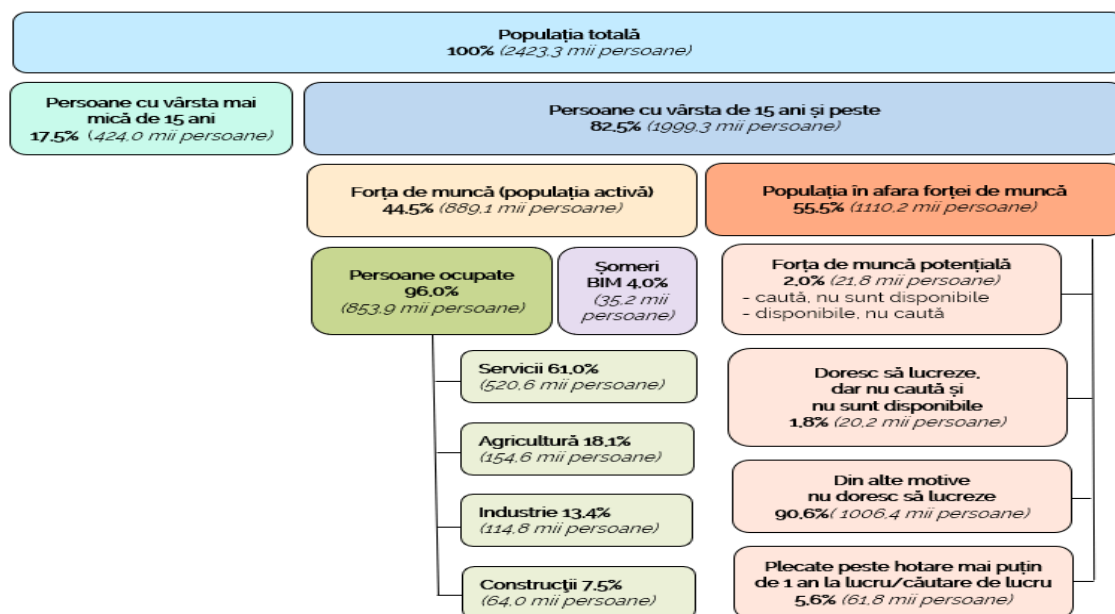
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea operării modificărilor la cadrul de reglementare existent reprezintă un răspuns ferm la vulnerabilitățile economice și sociale cu care se confruntă Republica Moldova. Astfel, următoarele impedimente majore justifică necesitatea intervențiilor anunțate prin Proiectul de lege:

- **Schimbarea paradigmei de dezvoltare economică.** Începând cu anii 2000, Republica Moldova a implementat anumite reforme menite să promoveze o creștere economică durabilă, reducerea sărăciei și să promoveze o creștere favorabilă incluziunii. Totuși, potrivit datelor Băncii Mondiale, în ultimii 20 de ani, economia locală a înregistrat o creștere economică volatilă, condusă în primul rând de consum și alimentată de remitențe, acestea din urmă fiind estimate la aproximativ 10% din PIB (Sursa: Worldbank. Moldova Country Context. 6 April 2021). Îmbătrânirea populației, emigrarea și creșterea lentă a productivității au încetinit convergența PIB-ului pe cap de locuitor către media din Europa și Asia Centrală. În 2024, economia Republicii Moldova a fost marcată de stagnare, iar efectele crizei energetice de la final de an vor fi resimțite și în 2025. În absența unei schimbări structurale a economiei naționale este dificil de menținut ritmul de creștere economică. Prin urmare, se impune nevoia regândirii propriu-zise a modelului de creștere economică prin înlocuirea modelului inerțial de creștere, bazat pe consumul alimentat de remitențe, în favoarea unui model dinamic, bazat pe stimularea producerii și dezvoltării activității antreprenoriale. Noul model de politică economică ar trebuie să recunoască distorsiunile sistematice care pot însoți procesele la care este supusă piața și să țină cont de evoluțiile globale în acest sens.
- **Fortificarea spiritului antreprenorial și reducerea riscului de eșec.** Republica Moldova a înregistrat progrese moderate în dezvoltarea unui mediu de afaceri propice pentru IMM-uri. Moldova a avansat în implementarea Strategiei de Dezvoltare a IMM-urilor cu anumite progrese în reducerea reglementărilor împovărătoare, implementarea analizei impactului reglementării și furnizarea de servicii de dezvoltare a afacerilor pentru IMM-uri (Sursa: SME POLICY INDEX: EASTERN PARTNER COUNTRIES 2020 © EBRD, ETF, EU, OECD 2020). În ciuda aspectelor pozitive, mediul de afaceri din Moldova continuă să fie sensibil la o multitudine de provocări structurale precum scăderea investițiilor străine directe, productivitate scăzută, probleme demografice, predispoziție ridicată la șocuri climatice. Demografia întreprinderilor din Republica Moldova este caracterizată de o rată scăzută a inițierii afacerilor, dar și de un nivel extrem de scăzut de supraviețuire a întreprinderilor mici. Potrivit statisticilor oficiale, mai puțin de jumătate dintre întreprinderile nou înființate reușesc să supraviețuiască la doi ani de la înființare. Rata de supraviețuire după 1 an este de circa 44,2%, iar rata de supraviețuire după 2 ani – circa 40,9%. Spre comparație, în UE rata de supraviețuire în următorul an după înființare este de 80%, iar în medie, jumătate dintre întreprinderi reușesc să supraviețuiască după 5 ani. Antreprenorii mici sunt de obicei mult mai fragili din punct de vedere financiar și nu dispun de lichidități suficiente ca în cazul firmele mai mari, fapt care îi face extrem de vulnerabili și mai puțin rezistenți la crize (sursa: https://sme.md/downloads/Evolutia-IMM-urilor_Brosura-en.pdf).
- **Reducerea nivelului alarmat al economiei informale și muncii ne(sub)declarate.** Rata scăzută de ocupare a forței de muncă și fenomenul migraționist alarmant sunt, în general, recunoscute ca două dintre principalele probleme care au un impact negativ asupra dezvoltării Republicii Moldova. O problemă majoră care subminează productivitatea muncii, competitivitatea, veniturile publice și redistribuirea valorii generate în economie este nivelul alarmant al

economiei informale care reprezintă un sfert din economie potrivit BNS. O preocupare deosebită în acest sens este creșterea rapidă din ultimii ani a producției ascunse în sectorul formal. Aceasta este cea mai problematică componentă a economiei informale, deoarece implică evaziune fiscală, provocând cele mai semnificative repercusiuni asupra economiei și finanțelor publice. În perioada 2015 – 2020 pierderile fiscale generate de economia neobservată au crescut de la 8,9 miliarde lei până la 15 miliarde lei anual. Raportate la PIB, aceste pierderi au urmat o tendință ascendentă, crescând de la 6,1% în 2015 la 7,3% în 2020 (sursa: Fenomenul economiei și ocupării informale în contextul pandemiei Covid-19). Totodată, rata de participare la forța de muncă a populației de 15 ani și peste a constituit doar 44,5%, iar populația ocupată de 15 ani și peste a constituit 853,9 mii persoane, ambii indicatori în descreștere față de 2023. Populația în afara forței de muncă de 15 ani și peste în anul 2024 a constituit 1110,2 mii persoane, sau 55,5% (rata de inactivitate) din totalul populației de aceeași grupă de vârstă (în 2023, respectiv, 1129,9 mii și 54,9% din total populație). În cadrul populației inactive de 15 ani și peste cea mai mare pondere, peste 42,6%, revine categoriei de pensionari. Aceștia sunt urmați de grupa elevilor și studenților (14,1%) și grupa persoanelor care îngrijesc de familie (persoane casnice) (10,5%) (Figura 1). (Sursa: BNS_ Forța de muncă: ocuparea și șomajul în anul 2024). De asemenea, merită subliniat faptul că estimările studiilor de specialitate privind economia informală și munca ne(sub)declarată arată un nivel ridicat al acestui fenomen în Republica Moldova comparativ cu țările din Europa de Sud-Est (sursa: IMF: Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years?). Conform unui studiu efectuat, circa o treime din companii practică salarii „în plic”, iar în medie circa 30% din salarii rămân nedeclarate. Acesta fenomen este unul întâlnit inclusiv în cadrul activităților profesionale, științifice și tehnice cu 40% din respondenți care consideră că „salariile în plic” sunt răspândite mult sau aproape în fiecare companie (Sursa: UNPD_ Fenomenul economiei și ocupării informale în contextul pandemiei Covid-19).

Figura 1. Distribuția populației după relația cu piața muncii în 2024

Sursa: BNS_ Forța de muncă: ocuparea și șomajul în anul 2024

- Alinierea cadrului național la practicile internaționale.** Activitatea antreprenorilor independenți reprezintă o transformare semnificativă în structura muncii și a ocupării forței de muncă la nivel global. Această schimbare nu este doar o tendință, ci o schimbare profundă a modului în care munca este conceptualizată și executată în societatea contemporană. Conceptul de antreprenori independent reprezintă o etapă importantă pentru cei care doresc să își înceapă oficial activitățile economice. Creșterea numărului de persoane care desfășoară activități independente este adesea asociată cu un semn evident al dezvoltării antreprenoriatului, fapt care impactează pozitiv economia. Potrivit unor estimări, până în 2027, peste jumătate din forța de muncă din SUA va fi reprezentată de freelanceri (sursa: <https://www.statista.com/statistics/921593/gig-economy-number-of-freelancers-us/>). Proporția lucrătorilor independenți în Europa Centrală și țările baltice este de cca 18%. Rata activității pe cont propriu desfășurată de antreprenorii independenți în România este estimată la 22,8%, ceea ce o plasează printre primele țări europene în ceea ce privește popularitatea acestei forme de muncă. O pondere la fel de mare a activităților independente este observată în Polonia și Cehia, Slovacia (<https://data.worldbank.org/indicator/SL.EMP.SELF.ZS?locations=B8>). Țările europene au adoptat politici pentru a atrage profesioniști talentați care doresc să profite de beneficiile freelancing-ului. Astfel de politici constau în sisteme fiscale favorabile, incluziune și protecție socială și oferirea spațiului de lucru. Astfel, și Republica Moldova ar trebui să se adapteze pentru a valorifica noi oportunități și a spori agilitatea pe o piață în schimbare rapidă.

- **Insuficiența cadrului național de reglementare și administrare.** Economia informală poate reprezenta atât o cauză, cât și un efect al problemelor majore cu care se confruntă economia per general, dar și al unor instrumente ineficiente de reglementare/administrare. Activitățile derulate de lucrătorii informali, deși indirect contribuie la dezvoltarea economică și socială a țării, din păcate, acestea nu sunt protejate, reglementate, suficient de recunoscute sau valorificate. Cadrul juridic național a fost completat de-a lungul mai multor ani, fiind posibile în prezent multiple forme de activitate economică a persoanelor fizice (care pot fi exercitate individual și fără constituirea unei persoane juridice). Exemple elocvente în acest sunt activitatea independentă, întreprinzătorul individual, regimul patentei de întreprinzător sau alte forme, dar care comportă anumite limitări și deficiențe cum ar fi costurile administrative, accesul la protecție socială sau gradul de conformare fiscală. Mai mult, cadrul actual nu include o abordare holistică a modului de derulare a activităților economice a antreprenorii independenți, atât din perspectivă operațională, cât și din punct de vedere al eficienței fiscale. Totodată, actualmente, persoanele fizice care vor să desfășoare activități economice se confruntă cu reguli complicate și greu de înțeles. Lipsa unui cadru legal clar și simplificat le face dificilă inițierea unei activități legale. Această situație duce la descurajarea inițiativei antreprenoriale și la continuarea muncii informale. Sunt afectați în special cei cu acces redus la informații și resurse, mai ales din mediul rural. Comparativ cu alte state, Republica Moldova este un stat tânăr cu o experiență instituțională modestă în guvernanta fiscală și combaterea fenomenului muncii informale/nedeclarate. Pe cale de consecință, există carențe în asigurarea unui nivel optim de conformare fiscală și implementarea celor mai bune practici care să reflecte acest deziderat. Fenomenul economiei informale/lucrătorilor informali ar trebui analizat în profunzime, înțeles și abordat corespunzător prin măsuri politice și administrative adaptate.

Fără o intervenție legislativă de impact, problemele definite și descrise doar se vor amplifica, fiind generate efecte negative mult mai mari față de cele menționate mai sus. În acest sens, se estimează o înrăutățire a situației pe piața muncii, transpusă într-un nivel alarmant de ocupare și conformare fiscală. Impactul cuantificat al impozitelor și taxelor necollectate la buget în cazul menținerii acestei opțiuni variind între 16.845 mil lei și 40.708 mil lei în decursul următorilor 10 ani. Menținerea situației actuale nu încurajează crearea afacerilor noi, nu oferă pârghii noi pentru diminuarea tenebrității în economie, având un impact negativ în colectările bugetare, dar și a ratei de ocupare a forței de muncă. Lipsa intervenției din partea statului va crea riscuri substanțiale și emitente legate de sustenabilitatea financiară a țării. Astfel, rezultatele evaluării problemelor menționate supra trebuie transpuse într-o intervenție concretă de politică structurală care urmărește:

- Unificarea/concentrarea formelor de activitate ale persoanelor fizice (activismul economic al cetățenilor);
- Dezvoltarea unui instrument simplu și accesibil pentru inițierea și desfășurarea activității de către antreprenorii independenți;
- Asigurarea faptului că orice cetățean apt de muncă va putea să se organizeze în cel mai simplu și rapid mod ca antreprenor independent în Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele **obiective urmărite** ale prezentului Proiect constau în:

- O mai mare aliniere a cadrului național de reglementare la practica internațională, fiind astfel asigurate condiții optime de inițiere și derulare a activității economice.
- Promovarea măsurilor de dereglementare a economiei, eliminarea barierelor birocratice și proceduri de reglementare excesive.
- Creșterea spiritului antreprenorial în societate, ceea ce va contribui la scăderea economiei/ocupării informale;
- Reducerea deficitului de forță de muncă, atât a celor necalificați, cât și invers;
- Utilizarea antreprenoriatului ca instrument al sistemului educațional, ținând seama de cadrul european al competențelor antreprenoriale;
- Stabilitatea cadrului fiscal și credibilitatea acestuia, oferind posibilitatea celor care intenționează să se lanseze în afaceri de a-și securiza planurile de afaceri cu un grad mai mare de siguranță.
- Asigurarea unui tratament nediscriminatoriu și eliminarea premiselor care denaturează condițiile concurenței.
- Stabilirea regulilor concrete în ceea ce privește îmbunătățirea disciplinei fiscale și îmbunătățirea transparenței.

Pentru realizarea obiectivelor setate, au fost identificate următoarele **soluții** incluse în Proiectul de lege prin care se va asigura că orice cetățean apt de muncă se va putea organiza în cel mai simplu și rapid mod în activitate de antreprenor independent. Elementele principale ale modelului sunt prezentate mai jos:

Inițierea afacerii	Operarea afacerii	Încetarea activității	Riscuri
Se va efectua gratuit, doar în baza unei notificări și a	Elementele-cheie care însoțesc modelul:	Se va produce simplu și rapid:	Presupunând că agenții economici, pentru a-și

declarației pe propria răspundere a solicitantului depuse: • în formă de completare a documentelor care se vor regăsi pe pagina web a ASP, cu aplicarea pe ele a semnăturii electronice; • ca excepție, prin semnare la sediul ASP din raza domiciliului/sediului solicitantului. Solicitantul va primi codul de înregistrare emis de ASP (sistem automatizat) pe e-mail și la telefonul mobil indicate în notificare. La înregistrare, persoana urmează să indice opțiunea cum se vor repartiza venitul asigurat și contribuțiile de asigurări sociale aferente (lunar, trimestrial, anual). Modificarea opțiunii poate avea loc doar la începutul anului următor.	- Desfășurarea pe întreg teritoriul țării a activităților specifice incluse în lista aprobată prin lege. - Beneficiarii activităților desfășurate de antreprenorii independenți pot fi persoane juridice cât și cetățeni. - Utilizarea ca instrument de încasare a plăților pentru prestațiile acordate a unui cont de plăți dedicat, deschis la orice prestator al serviciilor de plată. - Utilizarea unor dispozitive moderne de evidență fiscală, inclusiv pentru achitățile în numerar; - Fără obligația de a ține evidență contabilă și de a prezenta careva rapoarte și dări de seamă; - Achitarea unui impozit unic de 15% care include impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale de stat, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, taxele locale atâta timp cât suma totală de încasări nu depășește 1,2 mln. lei pe an. - Cu posibilitatea de a beneficia de toate tipurile de drepturi de asigurări sociale și de servicii medicale; - Venitul lunar asigurat pentru antreprenorii independenți se determină prin împărțirea contribuției de asigurări sociale achitată pentru luna corespunzătoare la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat începând cu 1 ianuarie 2026.	- se face notificare la ASP și instituția financiară; - ASP înregistrează notificarea într-o rubrică separată a registrului, care poate fi vizualizată de consumatori; - Prestatorul serviciilor de plată închide contul, iar ASP radiază din registru antreprenorul independent.	”optimiza cheltuielile”, vor fi tentați să elibereze personalul angajat pentru a-l trece la activitatea independentă, proiectul prevede mai multe norme de neadmitere a unor asemenea practici: • se definesc în mod exhaustiv criteriile de încadrare în noțiunea de antreprenorii independenți; • se stabilește un plafon limita de deducere a cheltuielilor suportate de persoanele care desfășoară activitate de antreprenariat pentru tranzacții cu antreprenorii independenți).
---	--	---	---

Elementele proiectului, inclusiv cele noi:

Scopurile definite supra pot fi atinse în următorul mod, ceea ce și se conține în proiect:

În Codul Fiscal vor fi operate o serie de completări prin care se urmăresc următoarele obiective:

- includerea prevederilor speciale aferente modului de impozitare a antreprenorilor independenți;
- includerea normelor speciale legate de ducerea în scopuri fiscale a cheltuielilor suportate cu serviciile contractate de la antreprenorii independenți.

O altă categorie de modificări, prevăzută în proiect, are drept țință legislația în domeniul asigurărilor sociale și medicale obligatorii. Aceste modificări vor reflecta specificul impozitării și asigurării obligatorii a activității independente.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În scopul evaluării oportunității prezentului Proiect au fost analizate următoarele scenarii:

1. Scenariul „A nu face nimic” / „Status quo”

Această opțiune presupune menținerea situației actuale, adică neintervenția din partea statului. În situația concretă, acest scenariu se traduce prin menținerea cadrului actual de reglementare și cel de impozitare pentru activitățile desfășurate de antreprenorii independenți până în anul 2034.

2. Scenariul „Cota unică de impozitare de 15%” / „Scenariul de bază”

Această opțiune presupune adoptarea Proiectului de lege în care să fie considerată introducerea cotei unice de impozitare de 15% din veniturile înregistrate de antreprenorii independenți, atât timp cât suma totală de încasări nu depășește 1,2 mln. lei pe an. Impozitul unic de 15% va include impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale, primele obligatorii de asistență medicală și taxele locale datorate de antreprenorii independenți în raport cu activitatea sa.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, contribuind la fortificarea și îmbunătățirea gradului de colectare a veniturilor bugetare, optimizând procesele administrative și reducând birocrăția.

Proiectul de lege își propune să creeze premise solide privind relansarea creșterii economice, diminuarea șomajului, dar și sporirea competitivității Republicii Moldova. Succesul proiectului va fi datorat, în mare parte, de valorificarea activităților desfășurate în sectorul informal, va diminua din presiunea bugetară în raport cu asigurarea veniturilor pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă, dar și va spori încrederea în instituțiile publice prin transparență și responsabilitate crescută.

Pe termen lung, proiectul va contribui la stabilitatea financiară a sistemului public național și la adaptarea acestuia la provocările și tendințele observate inclusiv la nivel internațional.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Diferențele semnificative dintre datele furnizate de Biroul Național de Statistică (BNS) și Serviciul Fiscal de Stat (SFS) în scopul evaluării proiectului, au determinat realizarea unei analize prudențiale, bazate pe anumite estimări cantitative, considerate relevante din punct de vedere al reprezentativității datelor. Pentru cunoașterea performanțelor conformării fiscale au fost utilizate datele furnizate de SFS, iar pentru observarea și identificarea evoluției principalilor indicatori ce caracterizează piața muncii au fost considerate informațiile furnizate de BNS/SFS.

Pentru scopurile aprecierii impactului măsurii propuse, au fost considerate următoarele ipoteze:

- Au fost considerate ritmurile anuale de dinamică a indicatorilor principali conform datelor colectate de la BNS/SFS pentru perioada 2015-2024, apreciate ca fiind relevante în contextul implementării proiectului;
- Pentru estimarea indicatorilor pentru scenariu „a nu face nimic” a fost utilizată metoda mecanică (pe baza ritmului mediu anual de dinamică) a indicatorilor sus-menționați proiectată pentru o perioadă ulterioară de 10 ani. Pierderile fiscale estimate au fost calculate pornind de la valoarea salariului mediu prognozat pe economie și regimul fiscal aplicabil muncii nedeclarate/activității independente.
- Pentru scenariu recomandat au fost considerate următoarele ipoteze (1) proiecțiile au fost efectuate pe toată economia, având în vedere faptul că antreprenorii independenți pot presta servicii tuturor genurilor de activități economice, dar și faptul că nu se cunoaște dezagregarea pe tipuri de ocupații din cadrul activităților economice, (2) a fost considerată media europeană a activității antreprenorilor independenți de cca 15% din populația ocupată ca fiind reprezentativă și în cazul Republicii Moldova, cu potențialul atingerii acestui indicator în progresie până la sfârșitul perioadei analizate; (3) a fost considerată o potențială migrare din cadrul relațiilor de muncă formală în cea de antreprenor independent de cca 5% din numărul persoanelor angajate în sectorul real al economiei, cu

potențialul atingerii acestui indicator până la sfârșitul perioadei analizate; (4) a fost considerată o potențială conversie de regimuri fiscale existente în antreprenorii independenți (1/3 din numărul celor care aplica regimul IVAO/royalty; 15% din prestatorii de servicii existenți / deținătorii de patentă);(5) a fost considerată creșterea în dinamică de la 15% la 35% a numărului de antreprenori independenți din contul sectorului informal (locuri de munca informale, populația inactivă, șomeri) .

- Populația țintă consideră pentru scopul analizei a fost determinată pornind de la următoarele ipoteze: (1) total populație inactivă din care au fost excluși pensionarii, elevii/studenții (chiar dacă și aceste categorii pot aplica prezentul regim), persoanele plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pentru o perioadă mai mică de un an, persoane cu dizabilitate severă; (2) total locuri de muncă informale și (3) numărul total al șomerilor.
- Pentru ambele opțiuni au fost considerate aceleași cote de impozitare/bază de impozitare existentă la moment.

În perioada 2019–2024, Republica Moldova a traversat o serie de schimbări economice și sociale semnificative și care s-au reflectat inclusiv în evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii (tabelul 1 și tabelul 2). Datele analizate evidențiază atât presiuni demografice negative, cât și unele semnale privind modernizarea relațiilor de muncă.

Populația cu reședință obișnuită a înregistrat un declin constant în întreaga perioadă analizată, scăzând de la 2.684 mii persoane în anul 2019, la 2.423 mii persoane în 2024. Această scădere de peste 9% pe parcursul a cinci ani semnaleză un trend demografic îngrijorător, rezultat atât din emigrarea continuă a populației active, în special a tinerilor, cât și din scăderea natalității și îmbătrânirea populației. Aceste tendințe generează presiuni suplimentare asupra sistemului economic și social, reducând baza forței de muncă disponibile și afectând potențialul de dezvoltare economică sustenabilă.

După o ușoară scădere în 2020 (probabil determinată de efectele pandemiei COVID-19), când populația ocupată s-a redus la 834 mii persoane, s-a observat o revenire treptată în anii următori. În 2021 și 2022, numărul persoanelor ocupate a crescut la 843 mii și, respectiv, 862 mii, atingând un vârf de 887 mii în 2023. Cu toate acestea, în 2024 se constată o scădere la 854 mii persoane ocupate, semnalând o posibilă stagnare a redresării sau impactul unor factori externi, cum ar fi incertitudinile economice globale, presiuni inflaționiste ori schimbări în structura pieței muncii.

Numărul de salariați s-a menținut relativ constant pe parcursul perioadei, oscilând în jurul valorii de 740 mii persoane. În ciuda reducerii numărului total al populației și a fluctuațiilor populației ocupate, salariații au reprezentat un segment relativ stabil. Această situație poate fi explicată fie prin existența unor bariere în accesarea noilor locuri de muncă, fie prin insuficiența anumitor măsuri politice și administrative de încurajare a activității formale.

Salariul mediu lunar brut în sectorul real a crescut de la 7.420 lei în 2019 la 15.777 lei în 2024, înregistrând un ritm mediu anual de dinamică pozitiv de cca 16 %. Totuși, această creștere poate fi direct proporțională cu obligativitatea achitării unui salariu minim prevăzut de legislație și, care, a înregistrat în aceeași perioadă un ritm ascendent de cca 12% anual.

Tabelul 1. Principalii indicatori care caracterizează nivelul de ocupare

Indicatori	U.M.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Populația cu reședință obișnuită	mii pers.	2684	2643	2626	2565	2492	2423
Populația ocupată	mii pers.	872	834	843	862	887	854
Numărul de salariați	mii pers.	742	739	740	730	733	738
Salariu mediu lunar brut în sectorul real	lei	7420	8136	9360	10955	12758	15777
Ocupare informală	mii pers.	202	187	192	190	203	175
Populația inactivă	mii pers.	1256	1284	1249	1240	1130	1110
Numărul șomerilor	mii pers.	47	34,2	35,8	25,7	50,8	39,7

Sursa: Conform datelor BNS

Variațiile negative aferente populației ocupate și a numărului de salariați, coroborate cu un nivel alarmant al muncii informale și a populației inactive, evidențiază una din problemele de bază ale politicilor fiscale/sociale și care determină necesitatea de intervenție a statului.

Tabelul 2. Ritmurile de dinamică al principalilor indicatori care caracterizează nivelul de ocupare

Indicatori	2020	2021	2022	2023	2024	Ritmul mediu anual de dinamică, 2020-2024
Populația cu reședință obișnuită	-1,53%	-0,64%	-2,32%	-2,85%	-2,77%	-2,02%
Populația ocupată	-4,36%	1,08%	2,25%	2,90%	-3,72%	-0,37%

Numărul de salariați	-0,40%	0,14%	-1,35%	0,41%	-1,77%	-0,60%
Salariu mediu lunar brut în sectorul real	9,65%	15,04%	17,04%	16,46%	23,66%	16,37%
Ocuparea informală	-7,43%	2,67%	-1,04%	6,84%	-13,79%	-2,55%
Populația inactivă	2,23%	-2,73%	-0,72%	-8,87%	-1,77%	-2,37%
Numărul șomerilor	-27,23%	4,68%	-28,21%	97,67%	-21,85%	5,01%

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor BNS

Numărul persoanelor angajate în sectorul informal a variat nesemnificativ, înregistrând un trend negativ (ritm mediu de dinamică de -2,55%). În 2024 se observă cea mai scăzută valoare a numărului de persoane ocupate informal de 175 mii persoane. Deși această evoluție este una pozitivă, nivelul încă foarte ridicat al neconformării fiscale rămâne a fi una din problemele de bază ale pieței muncii.

Populația inactivă a înregistrat o scădere, de la 1.256 mii persoane în 2019 la 1.110 mii în 2024 (ritmul mediu anual de dinamică fiind de -2,37%). Această reducere, de aproximativ 146 mii persoane, ar putea fi parțial influențată și de reducerea generală a populației.

Numărul șomerilor a variat considerabil în perioada analizată. Numărul minim de șomeri a fost înregistrat în 2022 (25,7 mii persoane), însă în 2023 s-a înregistrat o creștere rapidă de până la 50,8 mii persoane, urmată de o reducere în 2024, când numărul acestora a constituit 39,7 mii persoane.

Datele furnizate de SFS, coroborate cu indicatorii principali ai pieței muncii, relevă un nivel scăzut de conformare și un spațiu fiscal nevalorificat. Astfel, în perioada 2015–2024, se observă o transformare semnificativă a pieței muncii în Republica Moldova, caracterizată prin stagnarea numărului de salariați și o expansiune importantă a utilizărilor de alte regimuri (e.g. prestatorilor de servicii independente, companii care aplică regimul fiscal IVAO, remunerații în baza drepturilor de autor, patenta de întreprinzător etc).

Numărul total de salariați unici raportați a scăzut pe parcursul perioadei (tabelul 3 și tabelul 4). În 2015 au fost raportați 884,5 mii salariați, iar în 2024 – 829,6 mii salariați. Acest declin, de circa 6%, poate fi explicat prin migrarea forței de muncă, îmbătrânirea populației active, dar și prin creșterea nivelului muncii informale. Fondul de salarizare a crescut de aproape trei ori în decurs de un deceniu, de la circa 34 miliarde lei în 2015 la 96,5 miliarde lei în 2024. Această creștere poate fi alimentată de instituirea cerinței unui nivel minim de salarizare prevăzut de legislație și care a înregistrat în aceeași perioadă un ritm similar de creștere, dar și de majorarea cuantumului salariilor în sectorul bugetar.

Tabelul 3. Principalii indicatori de ocupare raportați la SFS

Indicatori	U.M.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nr. de angajatori	unități.	41330	42344	43695	47866	48297	48515	52864	54069	55688	58061
Nr. de salariați (unici)	pers.	884504	876857	881284	862281	860416	833462	839120	834399	827287	829622
Fondul de salarizare	mil. lei	33968	36705	41530	41227	47685	49649	63255	72298	84258	96479
Nr. de companii care contactează servicii independente	unități	-	-	-	4399	4610	4667	5153	5364	5858	6491
Nr. prestatorilor de servicii independenți	pers.	-	-	-	38258	40213	34816	39390	40264	46827	54550
Remunerarea prestatorilor de servicii independente	mil. lei	-	-	-	465,3	578,8	571,8	740,3	996,3	1272,8	1524,8

Sursa: Datele furnizate de SFS

Pe de altă parte, numărul companiilor care contactează serviciile prestate de cetățeni în mod independent a crescut de la 4.399 în anul 2018 la 6.491 în 2024, iar numărul unor astfel de prestatori de servicii independente s-a majorat de la 38.258 persoane la 54.550 persoane. Aceasta denotă o tendință accentuată de flexibilizare a pieței muncii și o diversificare a formelor de ocupare. Totodată, remunerarea totală a prestatorilor independenți a crescut de la 465,3 milioane lei în 2018 la 1.524,8

milioane lei în 2024, ceea ce denotă o creștere de peste 3 ori în 6 ani. Această expansiune este semnificativă și indică o consolidare a acestui segment al pieței.

Având în vedere trendurile observate la nivel internațional, prestatorii de servicii independente pot deveni o componentă tot mai importantă în dinamica și structura forței de muncă, mai ales în industrii creative, IT, consultanță și alte domenii unde munca de tip „freelance” este frecventă. Datele analizate reflectă tranziția pieței muncii moldovenești către o structură mai complexă și o diversificare a relațiilor de muncă. Acești indicatori sugerează necesitatea unor politici publice flexibile care să susțină atât munca tradițională, cât și formele alternative de ocupare.

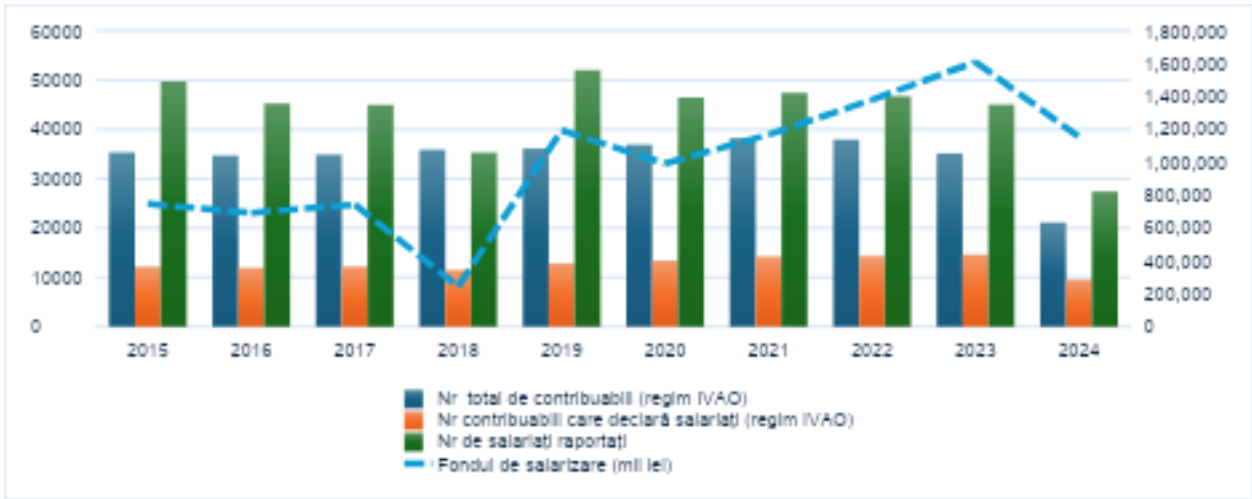
Tabelul 4. Ritmul de dinamică al principalilor indicatori de ocupare raportați la SFS, %

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ritmul mediu anual de dinamică, 2015-2024
Nr de angajatori	2,45	3,19	9,55	0,90	0,45	8,96	2,28	2,99	4,25	3,89
Nr de salariați	-0,86	0,50	-2,16	-0,22	-3,13	0,68	-0,56	-0,85	0,28	-0,70
Fond de salarizare	8,06	13,15	-0,73	15,66	4,12	27,40	14,30	16,54	14,50	12,56
Nr companiilor care contactează servicii independente	-	-	-	-	4,80	1,24	10,41	4,09	9,21	5,95
Nr de prestatori independenți	-	-	-	-	5,11	-13,42	13,41	2,22	16,30	4,67
Remunerarea prestatorilor	-	-	-	-	24,39	-1,21	29,47	34,58	27,75	23,00

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS

Nivelul de conformare urmează a fi analizat și din perspectiva eficienței și transparenței utilizării altor regimuri fiscale și care ar putea fi utilizate doar din perspectiva reducerii presiunii fiscale asociate veniturilor salariale, exemple de astfel de regimuri fiind prezentate mai jos (Figurile 2 – 3, tabelul 5).

Figura 2. Nivelul de ocupare în cadrul regimului fiscal IVAO

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS

Doar 1/3 dintr-un numărul total de companii care aplică regimul IVAO dispun de salariați. Totodată, inclusiv și în cadrul companiilor care au raportat salariați, situația este una destul de alarmantă. Astfel, în medie sunt declarați cca 3 salariați per companie, iar salariul mediu lunar brut în 2024 a constituit doar 3510 lei/angajat. Aceste date ar putea evidenția utilizarea ineficientă a acestui regim, contrar destinației sale inițiale (i.e. de a promova spiritul antreprenorial). Or, având în vedere faptul că 2/3 din companiile analizate nu dispun de niciun salariat, iar 1/3 a raportat un salariu mai mic decât cel minim solicitat de legislație (în 2024 acest indicator a constituit 5000 lei), se poate deduce faptul că acest regim a fost utilizat în masă pentru scopul optimizărilor fiscale/diminuării fondului salarial la care urmau să se aplice impozitele aferente.

Figura 3. Activitatea în cadrul regimului fiscal de royalty

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS

Numărul de entități care achită drepturi de autor (royalty) și numărul beneficiarilor de astfel de plăți este unul în creștere continuă, înregistrând un ritm mediu anual de dinamică de circa 15% anual. Totodată, cuantumul remunerației sub formă de royalty este cu circa 50% mai mare decât cuantumul salariului mediu anual brut declarat la nivel de țară. Tendința de valorificare a acestui regim denotă faptul că, similar cazului de mai sus, companiile sunt tentate să utilizeze regimul fiscal de royalty simulând relațiile de muncă în drepturi de autor (la moment aceste plăți sunt impozitate doar cu 12%, în timp ce presiunea fiscală aferentă plăților salariale este de cca 45% la salariu brut).

Tabelul 5. Activitatea în cadrul altor regimuri independente

Indicatori	U.M.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Deținători de patentă de întreprinzător	Pers.	19359	17723	16399	12120	13794	11844	11822	11891	7962	9279
Întreprinzători individuali/Gospodării țărănești înregistrați, inclusiv activi	Unit.	81642	78632	74832	65547	57706	47460	40568	37837	35429	30760
	Unit.	2955	2981	3078	3687	3605	3560	3654	3757	3816	3863
Salariul mediu lunar raportat în regimul II/GT	lei	1220	1325	1445	1580	1800	1855	2160	2600	3035	3530

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS

Numărul raportat al deținătorilor de patente în 2024 este de aproximativ 10 mii persoane, fiind în scădere față de 2015 cu cca 48%. Totodată, limitările legislative impuse privind veniturile ce pot fi înregistrate în cadrul acestui regim (300 000 lei anual) sunt imposibil de administrat, ceea ce creează premise pentru tenebritate și nefiscalizarea activității economice derulate de deținătorii de patentă.

Totodată, în baza datelor furnizate de SFS, putem concluda că un număr foarte mic, în medie de cca 7% de întreprinderi individuale/gospodării țărănești sunt active și dispun de salariați. Salariul mediu lunar raportat de această categorie de contribuabili în 2024 este de doar 70% din salariu minim prevăzut la nivel de țară.

Stabilitatea pe termen lung a dezvoltării economice în ansamblu, dar și a pieței muncii în particular, va depinde de capacitatea statului de a adopta politici coerente în domeniul ocupării, migrației, inovării în muncă, dar și a dezvoltării spiritului antreprenorial.

În cazul scenariului „*Status quo*” se estimează o înrăutățire a situației pe piața muncii, transpusă într-un nivel alarmant de ocupare și conformare fiscală. Impactul cuantificat al impozitelor și taxelor necollectate la buget în cazul menținerii acestei opțiuni variind între **16.845 mil lei și 40.708 mil lei** în decursul perioadei analizate (2025-2034). Opțiunea „a nu face nimic” nu încurajează crearea afacerilor noi, nu oferă pârghii noi pentru diminuarea tenebrității în economie, având un impact negativ în colectările bugetare, dar și a ratei de ocupare a forței de muncă. Lipsa intervenției din partea statului va crea riscuri substanțiale și emitente legate de sustenabilitatea financiară a țării (tabelul 6).

Tabelul 6. Estimarea indicatorilor specifici pentru scenariul „a nu face nimic”

Indicatori	U.M.	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Sectorul formal											
Nr de salariați	mii pers.	824	818	812	807	801	795	790	784	779	773
Fondul de salarizare	mil. lei	108593	122228	137575	154849	174291	196175	220807	248532	279737	314861
Impozite salariale colectate	mil. lei	48867	55002	61909	69682	78431	88279	99363	111839	125882	141687
Nr de persoane ce prestează servicii independente	pers.	58172	62034	66153	70546	75230	80225	85551	91232	97289	103749
Remunerarea prestatorilor	mil. lei	1867	2287	2801	3430	4200	5144	6299	7714	9447	11569
Impozite colectate aferente remunerării	mil. lei	840	1029	1260	1543	1890	2315	2835	3471	4251	5206
Sectorul informal											
Locuri de muncă informale	mii pers.	171	166	162	158	154	150	146	142	139	135
Persoane apte de muncă din populația inactivă	mii pers.	347	339	31	323	315	308	300	293	286	279
Persoane care realizează venituri din categoria inactivi	mil. pers.	113	116	112	112	108	99	97	95	93	91

Impozite salariale necolectate din munca informală	mil. lei	14320	15738	17387	19196	21181	23355	25733	28333	31397	34520
Impozit pe venit necolectat din veniturile persoanelor inactive	mil. lei	2525	2922	3217	3616	3730	4148	4584	5066	5599	6188
Total impozite necolectate	mil. lei	16845	18660	20604	22812	24911	27503	30317	33399	36996	40708

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS și BNS

În particular, următoarele concluzii pot fi formulate privind efectele **scenariului „a nu face nimic”**:

- Numărul de salariați oficial declarați va continua trendul de descreștere și se va diminua până la sfârșitul perioadei analizate cu cca 51 mii persoane. Scăderea de aproximativ 6,2% pe parcursul celor 10 ani, ar putea reflecta atât tendința de migrare externă a forței de muncă, cât și tranziția către forme alternative de angajare sau tranziția în sectorul informal. Fondul total de salarizare se va tripla în 10 ani (+190%), adică o creștere anuală medie de peste 13%, atingând valoarea de 141,7 miliarde lei în 2034. Impozite salariale vor crește de la 48,8 miliarde lei în 2025 la 141,7 miliarde lei în 2034, fiind direct proporțională cu ritmul de creștere a fondului de salarizare.
- Proiecțiile realizate denotă o creștere substanțială a prestatorilor de servicii independenți de la 58,1 mii persoane în 2025 la 103,7 mii persoane în 2034 (+78%). Creșterea anuală medie este de peste 5.000 de persoane, semnalând o diversificare a formelor de ocupare axată pe preferința flexibilității profesionale. Remunerarea prestatorilor va crește de la 1,87 miliarde lei în 2025 la 11,6 miliarde lei în 2034, o creștere de peste 6 ori. Impozite aferente remunerării prestatorilor independenți vor crește de la 840 milioane lei în 2025 la 5,2 miliarde lei în 2034.
- Pe de altă parte, sector informal și cel al persoanelor inactive va continua să înregistreze tendințe alarmante și resursele nevalorificate. Locurile de muncă informale se vor reduce de la 171 mii în 2025 la 135 mii în 2034 (–21%). Totuși, acest trend poate fi alimentat și de diminuarea populației cu reședința obișnuită în perioada analizată. Existența unui număr impunător de 135.000 de persoane antrenate în munca informală la finalul perioadei rămâne o problemă semnificativă a pieței muncii. Totodată datele analizate sugerează un potențial nevalorificat de cel puțin 30% din populația inactivă și care ar putea fi cooptat în vederea acoperirii deficitului forței de muncă.
- Pierderea bugetară estimată din sectorul informal constituie cca 16,8 miliarde lei în 2025, ajungând la 40,7 miliarde lei în 2034. Efectele acestor pierderi vor pune presiune enormă asupra sustenabilității veniturilor bugetare, dar și vor descuraja concurența loială la nivel de țară.

Politicele actuale de încurajare a ocupării formale sunt unele inefficiente din punct de vedere fiscal/al reglementării aferente, fiind bazate pe anumite condiții care nu se potrivesc circumstanțelor economice. Totodată, acestea nu valorifică pe deplin potențialul de diversificare a formelor de ocupare în linie cu tendințe observate la nivel internațional.

Estimările realizate pentru **scenariul de bază** denotă următoarele rezultate de impact la sfârșitul perioadei analizate (tabelul 7):

- Numărul de antreprenori independenți va înregistra din primul an de implementare un nivel impunător de circa 70 mii persoane, urmând a se dubla în anul 10 de implementare. Evoluția acestui indicator va permite în anul 10 de implementare aliniere la media înregistrată în Uniunea Europeană de circa 15% din populația ocupată. Valorificarea antreprenorilor independenți va fi efectuată din contul persoanelor inactive, celor din sectorul informal, șomerilor, dar și cu admiterea unei migrări din sectorul formal (salariați/prestatori de servicii, migranți din alte regimuri fiscale). Această schimbare va contribui la creșterea indicatorului populației ocupate și va îmbunătăți și alți indicatorii principali ai pieței muncii.
- Se estimează că în fiecare an vor migra spre regimul de antreprenorat independent între 17.600 și 21.200 persoane din alte regimuri – cum ar fi activitățile în baza patentei de întreprinzător, alte forme de prestare de servicii sau activități în baza regimului IVAO. Această tendință semnalează un proces continuu de conversie și adaptare la un regim mai transparent și fiscalizat.
- În paralel, un număr important de antreprenori independenți va fi valorificat din contul populației inactive (excluzând pensionarii, elevii/studenții și persoanele plecate peste hotare). Estimările indică o creștere de la 17.000 persoane în 2025 la 31.800 în 2034 a acestora.
- Un alt segment important este reprezentat de persoanele care migrează din ocuparea informală către statutul de antreprenor independent. Numărul acestora ar urma să crească de la 25.600 în 2025 la 47.300 în 2034.
- Proiecțiile efectuate captează și atragerea șomerilor în activități independente, estimat de la 6.200 în 2025 la peste 22.700 în 2034.
- Totodată, se estimează că un număr de persoane angajate în sectorul formal vor opta pentru activitatea independentă: de la 12.800 în 2025 la aproape 35.000 în 2034. Această tendință poate fi atribuită inclusiv dorinței de diminuare a presiunii fiscale aferente muncii salariale.
- Tranziția persoanelor angajate în sectorul formal, cât și a prestatorilor independenți la noul regim propus prin proiectul de lege, implică o pierdere de venituri fiscale, întrucât sarcina fiscală este una diferită. Se estimează că aceste pierderi vor crește de la 614,7 milioane lei în 2025 la aproximativ 7,9 miliarde lei în 2034. Cu toate acestea,

aceste pierderi pot fi compensate cu încasările din impozitele colectate suplimentar de la antreprenorii independenți fiind estimate de 1,9 miliarde lei în 2025 până la 12,1 miliarde lei în 2034. Această evoluție confirmă importanța strategică a acestui segment în consolidarea finanțelor publice și lărgirea bazei de contribuabili.

- Acest trend va avea un impact semnificativ în consolidarea unor indicatori importanți cum ar fi: populația ocupată, reducerea muncii informale, a șomerilor și persoanelor inactice, asigurând în același timp o sustenabilitate bugetară și un grad antreprenorial mai înalt.

Tabelul 7. Estimarea indicatorilor specifici pentru scenariul de bază

Indicatori	U.M.	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Total persoane ocupate	mii pers.	890	892	892	894	893	894	894	895	895	896
Total antreprenori independenți	mii pers.	70,5	79,6	87,8	96,3	102,8	110,8	118,5	125,4	134,3	142,2
Antreprenori independenți ce au migrat din salariați/prestatori servicii (sectorul formal)	mii pers.	12,8	15,2	17,6	20	22,4	24,8	27,2	29,8	32,3	34,9
Antreprenori independenți care vor migra din alte regimuri	mii pers.	17,6	17,7	17,9	18,1	18,5	18,9	19,3	19,9	20,5	21,2
Antreprenori independenți atrași din populația inactivă	mii pers.	17	19,9	21,8	24,2	24,3	26,1	27,6	29,1	30	31,8
Antreprenori independenți atrași din munca informală	mii pers.	25,6	28,6	31,4	34,2	36,7	39,1	41,4	43,5	45,4	47,3
Antreprenori independenți atrași din rândul șomerilor	mii pers.	6,2	7,5	8,9	10,4	12,1	13,9	15,8	17,9	20,2	22,7
Fondul de remunerare al migraților din contul salariaților/presatorilor formali	mil. lei	1366	2103	3007	4238	5458	7088	9004	11347	17259	17478
Impozite salariale necollectate din contul migrații din sectorul formal	mil. lei	614,7	946,4	1353	1907	2456	3190	4052	5106	7763	7865
Încasări bugetare din activitatea antreprenorilor independenți:	mil. lei	1967	2516	3141	3903	4708	5749	6967	8409	10111	12122

Sursa: Calcule autorilor în baza datelor SFS și BNS

Pe baza evoluțiilor observate, se pot desprinde mai multe concluzii și direcții strategice care urmează a fi considerate:

- Expansiunea regimului de antreprenoriat independent este o direcție cheie de reformă structurală a pieței muncii, cu potențial economic și fiscal important. Strategiile de muncă și protecție socială urmează să fie adaptate la noile forme de ocupare, având în vedere ascensiunea freelancingului și a muncii atipice. Astfel, se impune nevoia stimulării antreprenorilor independenți prin politici de reglementare simplificate (înregistrare simplificată, sisteme digitale aplicate în cadrul derulării activității, regim fiscal optim pentru a asigura un nivel de conformare decent, protecție socială adaptată lucrătorilor independenți).
- Valorificarea și mobilizarea resurselor latente de muncă (inactivi, informal, șomeri) sunt factori majori care vor contribui la îmbunătățirea indicatorilor pieței muncii. Formatul propus prin proiectul de lege ar putea servi drept stimulente de integrare și educație fiscală/financiară a acestor persoane.
- Eventualele pierderi bugetare datorate tranzitării din ocuparea formală în regimul propus de proiectul de lege vor fi recuperate din contul veniturilor fiscale generate de antreprenorii independenți și valorificării pe larg a spațiului fiscal existent.
- Digitalizarea și simplificarea regimului fiscal propus, de rând cu un nivel de administrare adaptat politicilor propuse, dar și potențialelor riscuri de utilizare abuzivă a regimului sunt unele esențiale pentru sustenabilitatea acestui model.

La această etapă nu au fost identificate anumite costuri semnificative legate de implementarea alternativei propuse având în vedere faptul că resurse administrative curente vor fi folosite în administrarea acestei alternative.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Următoarele impacturi sunt evaluate urmare a implementării Proiectului:

- Reducerea costurilor contribuabililor legate de conformarea fiscală.
- Reducerea riscurilor de aplicare incorectă a legislației, și implicit, costurile cu potențiala sancționare.
- Simplificarea poverii administrative, prin automatizarea/digitalizarea anumitor procese de raportare fiscală, optimizarea numărului de rapoarte fiscale, dar și simplificare a regulilor de documentare a tranzacțiilor.
- Alinierea cadrului național de reglementare la practica internațională, fiind astfel asigurate condiții optime de inițiere și derulare a activității economice.
- Scăderea economiei/ocupării informale, reducerea deficitului de forță de muncă, atât a celor necalificați, cât și invers.
- Crearea premiselor pentru dezvoltarea afacerilor mici în Republica Moldova.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Instituirea unui regim de antreprenorii independenți în Republica Moldova are potențialul de a contribui semnificativ la reducerea disparităților de gen existente pe piața muncii, prin crearea unor oportunități flexibile și accesibile de auto-angajare. Acest tip de regim se adresează în mod special persoanelor care nu reușesc să se integreze în formele tradiționale de muncă, dintre care un număr important sunt femei.

Conform celor mai recente date statistice, există diferențe notabile între bărbați și femei în ceea ce privește participarea la piața muncii:

- Rata de activitate este mai scăzută în rândul femeilor (41,7%) comparativ cu bărbații (47,7%).
- Rata de ocupare reflectă o diferență similară: 45,9% pentru bărbați față de 40% pentru femei.
- Rata șomajului este ușor mai ridicată pentru femei (4,1%) decât pentru bărbați (3,8%).

Aceste date relevă o oportunitate clară de intervenție. Prin regimul propus, femeile care din motive familiale, sociale sau personale nu pot accesa locuri de muncă standard, pot beneficia de o formă de activitate adaptată nevoilor lor. Regimul de antreprenorii independenți vizează o gamă variată de activități în care participarea feminină este deja semnificativă sau are un potențial ridicat de creștere. Dintre acestea, se remarcă serviciile de frumusețe, coafura, întreținerea corporală, traducerile scrise și interpretariatul, psihologia, nutriția, activitățile de creație artistică, jurnalismul, fotografia, precum și domeniul designului, inclusiv designul interior și vestimentar.

Aceste activități se pretează unui regim de muncă flexibil, care poate fi desfășurat inclusiv de la domiciliu, oferind astfel o soluție realistă pentru femeile care își împart timpul între responsabilitățile familiale și cele profesionale. În același timp, acest regim poate încuraja formalizarea muncii desfășurate informal de un număr considerabil de femei, oferindu-le acces la protecție socială, recunoaștere profesională și șanse reale de dezvoltare economică.

Astfel, măsura propusă nu doar că răspunde nevoilor unui segment important și adesea neglijat al forței de muncă, dar contribuie și la atingerea obiectivelor mai largi de echitate și egalitate de gen în societate.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu are ca scop direct și declarat armonizarea legislației naționale cu legislația UE. Totuși, implementarea normelor propuse în proiect apropie substanțial cadrul legal național de actele UE, cum ar fi Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne. De menționat că Directiva în cauză

specifică un ”serviciu” acordat de o persoană fizică ca o ”activitate economică independentă”. În context, proiectul vine să implementeze următoarele concepte de reglementare a serviciilor valabile pentru țările membre ale UE:

- facilitarea exercitării libertății de stabilire pentru prestatorii de servicii și a liberei circulații a serviciilor, menținând totodată un nivel ridicat al calității serviciilor;
- simplificarea procedurilor și formalităților aplicabile accesului la o activitate de servicii și exercitării acesteia;
- asigurarea dreptului la informare atât a prestatorilor, cât și a consumatorilor de servicii (baze de date și acces liber la ele);
- proceduri prin mijloace electronice;
- limitarea regimului de autorizare a activităților de prestare servicii;
- neaplicarea normelor discriminatorii la stabilirea categoriilor de prestatori de servicii, domeniilor de prestare a serviciilor, teritoriului deservit de un prestator;
- nediscriminarea categoriilor de beneficiari ai serviciilor, neadmiterea limitărilor nejustificate și excesive de acces la servicii pentru beneficiari.

Ca urmare a implementării conceptelor enumerate supra, prestatorii de servicii definiți în proiect vor obține posibilitatea extinderii (odată cu respectarea de către stat a angajamentelor față de UE) arealului acordării acestor servicii și pe teritoriul UE.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Intervențiile propuse prin prezentul Proiect necesită racordarea cadrului normativ subsidiar în vederea asigurării funcționalității conceptului și modelului nou propus pentru activitatea antreprenorii independente.

Amendamentele propuse sunt axate pe două componente majore:

- încurajarea spiritului antreprenorial în Republica Moldova.
- întărirea disciplinei fiscale, combaterea economiei/ocupării informale în Republica Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă sunt:

- Întreprinzătorii și asociațiile acestora
- Autoritățile publice – Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, alte autorități responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate în compartimentul 2 ”Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ” și în compartimentul 3 ”Obiectivele urmărite și soluțiile propuse”.

Persoanele vizate au fost invitate să se expună vizavi de constrângerile existente în inițierea și operarea afacerii, dar și soluțiile care le văd pentru adresarea acestor constrângeri. În procesul consultativ au participat reprezentanții părților menționate, care au formulat propuneri de modificare a cadrului normativ în scopul eliminării unor astfel de probleme.

Anunțul privind inițierea elaborării Proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și portalul particip.gov.md, și poate fi accesat la următorul link <https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-act-e-normative-privind-activitatea-economica-independenta-a-persoanelor-fizice/14330>.

Respectiv, anunțul privind consultarea publică a proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (<https://mded.gov.md/>), secțiunea – Transparența decizională și pe platforma [particip.gov.md](https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-consultare-publica-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-act-e-normative-activitatea-economica-independenta-a-persoanelor-fizice/14463): <https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-consultare-publica-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-act-e-normative-activitatea-economica-independenta-a-persoanelor-fizice/14463>

Proiectul legii a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Banca Națională a Moldovei, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Servicii Publice și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În rezultatul acestor consultări, a fost constatat susținerea acestui proiect, cu unele obiecții specifice (ex. majorarea impozitului unic și extinderea componenței acestuia, clarificarea unor norme pentru a nu crea interpretări arbitrare, intrarea în vigoare a legii). Propunerile concertate au fost analizate detaliat și incorporate, acolo unde este cazul în proiectul de lege în scopul îmbunătățirii acestuia).

7. Concluziile expertizelor
Obiecțiile și concluziile expertizei juridice au fost considerate la definitivarea proiectului, precum și concluziile expertizei anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de lege urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune, și nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al cadrului normativ în vigoare.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea măsurilor va fi asigurată prin co-participarea antreprenorii independenți, instituțiile bancare, asociațiile de business, dar și autoritățile publice vizate, fapt care va sigura atingerea obiectivelor setate de Proiect. Totodată, urmează a fi ajustate actele subordonate conexe intervențiilor propuse, astfel încât să fie asigurată funcționalitatea pe deplin a măsurilor propuse.

**Viceprim-ministra,
ministra dezvoltării
economice și digitalizării**

Doina NISTOR

SINTEZA la proiectul
Legea pentru modificarea unor acte normative
(privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice)

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică PRECIZARE: dat fiind avizele suplimentare ale Ministerului Finanțelor (nr. 15/2-06/103 din 06.06.2025 și cel expediat autorului prin email din 11.06.2025 urmare a ședinței interinstituționale la Prim-ministru) proiectul final a fost modificat, inclusiv prin: 1. excluderea articolelor I, VI și VII, 2. modificarea substanțială a articolului II.				
Art. I. – Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Agenția Servicii Publice Nr. 01/6915 Din 26.05.2025		Printr-un alt proiect promovat de autorul proiectului supus avizării se propune adoptarea unei noi Legi a antreprenoriatului, luând în considerare, că „Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi este una învechită, cu multiple modificări, cu unele norme contradictorii cu prevederile Codului civil, cu unele norme desuete, cu norme care nu sunt caracteristice reglementărilor generale cu privire la inițierea și desfășurarea afacerilor (contravenții, reglementări financiare, monopol fiscal de stat, etc.”.... Propunerile de modificare a Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi referitoare la reglementarea statutului juridic al „antreprenorului independent” urmează a fi revizuite conceptual. Potrivit prevederilor art. 34 din Codul civil, persoana fizică are dreptul să practice activitatea de întreprinzător din nume și pe cont propriu din momentul înregistrării de stat în calitate de întreprinzător individual sau în alt mod prevăzut de lege. Statutul juridic al întreprinzătorului individual, prevăzut în Codul civil și cel al antreprenorului independent, stipulat în proiect, conțin elemente similare. Totodată, menționăm că prin proiectul cu numărul unic 345/MDED/2025 se propune, inclusiv introducerea unei noi forme organizatorico-juridice - antreprenor liber profesionist, în timp ce proiectul cu numărul unic	Se acceptă parțial Proiectul noii legi a antreprenoriatului va intra în vigoare peste 2 ani după publicare. Acesta conține doar norme generale, concepte și principii, nu are ca obiect reglementarea detaliată a diverselor forme juridice de organizare și acordă un mare rol legislației complementare care se va elabora până la intrarea lui în vigoare. Noțiunea de antreprenor liber-profesionist a fost inclusă în proiectul noii legi a antreprenoriatului dat fiind că astfel erau la moment calificați actualii antreprenori independenți prevăzuți în proiectul supus avizării. Astfel, se vor lua măsuri pentru ajustarea noțiunilor din aceste două proiecte, având la bază

		368/MDED/2025 prevede completarea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi cu un capitol nou separat „CAPITOLUL VI3 Antreprenorul independent”, dedicat activităților economice ale persoanei fizice, fără constituirea unei persoane juridice (ca activitate de bază sau complementară). Drept urmare, semnalăm că 2 proiecte de acte normative nominalizate care vizează activitatea antreprenorilor trebuie să fie corelate și să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	cea de antreprenor independent. După publicarea noii legi a antreprenoriatului Guvernul va avea destul timp să decidă asupra subiectului prezentului proiect, având și posibilitatea de a monitoriza implementarea instrumentelor promovate și se va veni cu propuneri relevante, inclusiv, posibil, o lege specială pentru antreprenorii independenți.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr.21-2835 Din 27.05.2025	Atenționăm că prezentul proiect de lege urmează a fi armonizat cu proiectul de lege cu privire la antreprenoriat (număr unic 345/MDED/2025) -inițiativa Guvernului, autor tot Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin care Legea nr.845/1992 se abrogă.	Se acceptă parțial Similar comentariului de mai sus.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025	Recomandăm evaluarea necesității operării unor precizări/corelări adiționale pe textul legii cel puțin la art. 3.4, 12, 13, 30.8 din Legea nr.845/1992, întru evitarea eventualelor neclarități în aplicare, or specificarea aplicabilității prevederilor Legii nr. 845/1992 „ <i>în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI³</i> ” nu pare suficientă. La fel, art. 30 din Legea nr.845/1992 prevede posibilitatea de reluare a activității în caz de suspendare, procedură ce nu se regăsește în art. 36 ¹⁶ .	Precizare: Recomandarea a devenit caducă deoarece în temeiul altor avize modificările la art.1 sunt excluse din proiect.
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025	Art.I. Proiectul în cauză, vine să modifice Legea nr.845/1992, necesită corelare cu proiectul de lege nr.345/MDED/2025 (la fel promovat de MDED), care, din contra, vine să abroge Legea nr.845/1992 și care conține o formă asemănătoare de desfășurare a activității de întreprinzător de persoanele fizice -antreprenor liber profesionist.	Se acceptă parțial Similar comentariului de mai sus.

1. La articolul 1: la punctul 1 cuvântul „permanentă” se exclude; articolul se completează cu punctul 1² cu următorul cuprins: „1². Antreprenoriatul poate fi desfășurat prin asociere persoanelor fizice într-o persoană juridică sau fără constituirea persoanei juridice, ca activitate economică independentă desfășurată de antreprenorul independent. Prevederile capitolelor I–VI se aplică antreprenorilor independenți în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI³.”	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025		La punctul 1, intenția de completare al articolului 1 cu punctul 12, în opinia noastră textul normei propuse potrivit căruia „Prevederile capitolelor I-VI se aplică antreprenorilor independenți în măsura în care nu contravin prevederilor capitolului VI³” nu trebuie să afecteze conceptul în ansamblu al Legii. Or, articolul 13 stabilește formele activității de antreprenoriat, printre care însă nu se regăsește activitatea economică independentă, care prin definiție de asemenea este o activitate de antreprenoriat.	Se acceptă total Punctul 1.2 exclus din proiect
			După articolul 13, Legea dedică fiecărei forme de antreprenoriat un articol separat. Prin evitarea conceptului legii, considerăm că autorul proiectului încalcă articolul 63 alineatul (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative potrivit căruia „Modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.”	Se respinge, motiv: Într-adevăr, structural, legea 845 enumeră formele juridice de organizare în cap.III art.13, după care în același capitol se expun norme specifice pentru diferite forme, câte un articol dedicat unei forme de organizare. Dar, în afară de aceasta, legea mai conține și câteva capitole dedicate unor forme specifice de antreprenoriat, cum ar fi: întreprinderea socială (<u>cap.VI.1</u>, 5 articole), întreprinderea cu statut de monopol de stat (<u>cap.VI.2</u>, 3 articole). În acest context se consideră judicios includerea în lege a unui capitol separat dedicat antreprenorilor independenți (<u>cap.VI.3</u>, 8 articole).
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		<i>1. La punctul 1:</i> - considerăm oportun revizuirea propunerii de excludere a cuvântului „permanent” din prevederile art.1 pct.1 din al Legii, întrucât implementarea propunerii date	Se acceptă total

			va genera riscul de includere în sfera de aplicare a activității de întreprinzător a oricărei activități ocazionale care a generat un anumit venit (de exemplu, vânzarea de către persoana fizică a unui bun personal, fără caracter regulat sau constant), fapt ce denaturează semnificația activității de antreprenoriat și poate conduce la aplicarea neîntemeiată a sancțiunilor pentru desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător; - solicităm excluderea alin.(1²) propus spre completare la art.1 din <i>Legea</i>, în contextul în care conform cadrului normativ propus, activitatea antreprenorului independent nu poate fi desfășurată prin asocierea persoanelor fizice într-o persoană juridică, or, acceptarea redacției prezentate contravine conceptului înaintat de către autor.	
2. Articolul 5 la punctul 1 după sintagma „forma de proprietate” se introduce textul ”, forma organizatorico-juridică”.				
3. La articolul 13:	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025		În tabelul comparativ al proiectului de lege este menționată modificarea adusă articolului 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. Cu toate acestea, în draftul proiectului propus spre examinare, această modificare lipsește. Prin urmare, este necesară includerea în textul proiectului a modificărilor aduse articolului 13 din Legea nr. 845/1992, astfel încât să se asigure coerența și completitudinea reglementărilor prevăzute în cadrul propus.	Se acceptă total Modificările la art.13 au lipsit din prima redacție a proiectului pe motiv de eroare tehnică, s-a corectat.
4. La articolul 23: la punctul 2 după cuvintele „pentru întreprinderile individuale” se introduc cuvintele „și pentru antreprenorii independenți”; punctul 3: din preambul se exclud cuvintele „a întreprinderii”; după textul „decizia privind înființarea întreprinderii – pentru întreprinderile individuale;” se introduce textul „notificarea activității economice independente – pentru antreprenorul independent;”.				

5. Articolul 24 la punctul 2 litera a) textul de după prima virgulă se substituie cu textul „iar pentru întreprinderea individuală, societatea în nume colectiv, societatea în comandită și antreprenorul independent - numele de familie a cel puțin unui fondator;”.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Solicităm revizuirea redacției propuse la art.24 punctul 2 litera a) din Legea, dat fiind faptul că asimilarea persoanei fizice antreprenor individual cu calitatea de fondator al sine însăși poate genera confuzii. Astfel, se propune stabilirea obligativității indicării numelui fondatorului doar în denumirile întreprinderilor individuale și societăților în comandită și în nume colectiv, iar în denumirea antreprenorilor independenți de utilizat doar numele și prenumele titularului.	Se acceptă total
6. Legea se completează cu Capitolul VI³ cu următorul cuprins: „Capitolul VI³ ANTREPRENORUL INDEPENDENT Prezentul Capitol transpune parțial principiile Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne.	Centrul de armonizare a legislației Nr. 31/02-69-5243 Din 15.05.2025	1 din 3	Așadar, referința privind transpunerea prevederilor Directivei UE prevăzută în pct. 6 din proiectul național, la Art. I – Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi urmează a fi exclusă.	Se acceptă total
	Agenția Servicii Publice Nr. 01/6915 Din 26.05.2025	2 din 3	Totodată, potrivit prevederilor art. 3 alin. (3) al Legii nr. 100/2017, „...Soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să fie în concordanță cu legislația UE din domeniul respectiv și să asigure compatibilitatea cu aceasta.” Nr. 01/6915 din 26.05.2025 La nr. 18-69-5050 din 12.05.2025 În acest sens, merită atenție faptul, că prin Legea nr. 282 din 05.12.2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii a fost transpusă Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376 din 27 decembrie 2006, CELEX: 32006L0123. Astfel, legea adoptată, care intră în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, reglementează cadrul normativ general privind facilitarea exercitării libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și a libertății de a furniza servicii, menținând un nivel ridicat al calității serviciilor. Această directivă prevede obligații clare privind eliminarea	Se acceptă total Proiectul a fost conceput din start cu respectarea normelor Directivei în cauză. Totodată, reieșind din avizul Centrului de armonizare a legislației, prevederea privind transpunerea directivei a fost exclusă din proiect.

			barierelor nejustificate în calea prestării de servicii și impune statelor să asigure un cadru legislativ transparent, proporțional și nediscriminatoriu. În acest context, orice prevederi noi trebuie evaluate și ajustate astfel încât să nu contravină principiilor de libertate a prestării serviciilor și de acces liber la activități economice, consfințite prin legislația europeană.	
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025	3 din 3	La pct. 6: clauza de armonizare, observăm că potrivit pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislație Uniunii Europene, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1171/2018, clauza de armonizare se include după preambulul și clauza de adoptare ale proiectului. În speță, însă, autorul a inclus clauza de armonizare în corpul actului normativ. Mai mult ca atât, Directiva 2006/123/CE a fost preluată în legislația națională prin Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii. Astfel că, din această perspectivă, nu este clară necesitatea înserării acestei norme în textul proiectului și ce are în vedere autorul prin „transpunerea parțială a principiilor Directivei”.	Se acceptă total Reieșind din avizul Centrului de armonizare a legislației, prevederea privind transpunerea directivei a fost exclusă din proiect.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Se propune excluderea referinței la Directiva UE 2006/123, în contextul în care Directiva în cauză este obiect de ajustare la cadrul legal comunitar, prevăzut în Legea nr.282/2024, care va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană;	Se acceptă total
Articolul 36⁹. Condiții generale 1. Persoana fizică – rezident în sensul art.5 alin.3) și alin. 5) din Codul Fiscal, poate presta activitate economică independentă în forma organizatorică antreprenor independent cu statut de persoană fizică, ca activitate de bază sau complementară. Activitatea economică independentă este activitate desfășurată de o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin patru din următoarele criterii: - dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025	1 din 1	Punctul 6 „Capitolul VI3 ANTREPRENORUL INDEPENDENT”, Articolul 369, „Condiții generale” în punctul 1. în criteriul al cincilea 5 cuvintele ”fără drept de a atrage în această activitate persoane terțe” se exclude;	Se acceptă total S-au modificat art.36.9 și 36.10 p.4
			Totodată, se completează cu criteriile cu următorul cuprins: „- este în drept să atragă în desfășurarea activității persoane terțe sau poate aranja efectuarea unei lucrări și supraveghea alte persoane pe care le angajează să ajute.	Se acceptă parțial

- dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți; - riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea; - activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară; - activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și profesionale și/sau a prestației fizice a acesteia, fără drept de a atrage în această activitate persoane terțe. 2. Activitatea antreprenorului independent nu reprezintă activitate de muncă reglementată de Codul muncii și poate fi prestată complementar ultimei, nefiind muncă prin cumul. 3. Antreprenorul independent nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică din nume propriu. Patrimoniul antreprenorului independent este inseparabil de bunurile lui personale. 4. Antreprenorul independent poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile asumate cu întreg patrimoniul său, exceptându-se acele bunuri care, conform legislației în vigoare, nu fac obiectul urmăririi. 5. Membrii familiei antreprenorului independent nu pot participa cu munca sa și nu pot contribui cu aportul propriu la activitatea antreprenorului independent și nu poartă răspundere pentru obligațiile acestuia. 6. Antreprenorul independent activează pe întreg teritoriul țării indiferent de domiciliul indicat în notificarea de inițiere a activității și poate avea raporturi de drept civil cu un număr nelimitat de beneficiari. 7. Antreprenorul independent are obligația să cunoască și să respecte cerințele legislației care reglementează domeniul de activitate asumat, al legislației privind protecția consumatorilor, și după caz, al altor acte normative care stabilesc drepturi și obligații în domeniul antreprenoriatului.				Nu a fost inclus ca criteriu ci ca normă separată în art.36.10 p.4
			- poate lua decizii importante despre cum să-și conducă afacerea.”.	Precizare: Dreptul de a lua decizii se prezumă, fiind expus la art.36.9 p.1.: dispune de libertatea de alegere ... a modului de desfășurare a activității...
			Punctul 1. Se completează cu un punct 8 cu următorul cuprins : „(8) Întreprinzătorul independent este responsabil de securitatea și sănătatea sa. Întreprinzătorul independent este obligat să: - cunoască și să respecte cadrul normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, aplicabil domeniului de activitate asumat; - să desfășoare activitatea în conformitate cu pregătirea profesională, în conformitate cu cerințele de securitate și sănătate în muncă astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiunile, erorile sau omisiunile lui în timpul lucrului.”.	Se acceptă total Normele privind securitatea și sănătatea incluse ajustat redacțional - p.7.

	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025	2 din 2	Completarea legii cu punctul 36⁹: Punctul 2, în opinia noastră, din moment ce se stabilește în normă că activitatea independentă nu reprezintă o activitate de muncă reglementată de Codul muncii, este inutil de precizat că aceasta poate fi „prestată complementar ultimei, nefiind muncă prin cumul”, întrucât cumulul este o instituție a dreptului muncii și odată stabilind că activitatea independentă nu cade sub incidența reglementărilor dreptului muncii, este evident că nici instituțiile juridice ale acestui nu sunt aplicabile.	Se respinge, motiv: Legea este destinată nu doar antreprenorilor independenți, ci și celor care activează prin contract de muncă. Anume lor li se comunică: să conștientizeze că pot activa suplimentar la contractul său de muncă atât prin cumul, deci în cadrul Codului Muncii, cât și suplimentar, ca antreprenor independent.
			Punctul 3, considerăm că este inutilă precizarea că antreprenorul independent se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică din nume propriu, întrucât, pe de o parte, punctul 1 al aceluiași articol stabilește că persoana fizică poate desfășura activitate economică sub formă organizatorică de antreprenor independent, deci per a contrariu, antreprenorul independent este o persoană fizică, iar pe de altă parte, articolul 1 punctul 1 din textul Legii în vigoare stabilește că „Antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor (...)”.	Se respinge, motiv: Autorul avizului delimitează activitatea antreprenorului independent de antreprenoriat, așa cum acesta este descris în redacția actuală a legii. Dar proiectul este destinat definirii antreprenorului independent ca parte componentă a antreprenoriatului.
			Punctul 5, în pofida reținerii raționamentului introducerii interdicției membrilor familiei antreprenorului independent de a participa cu munca lor la activitatea acestuia, fiind în prezența unei norme imperative, nu este clar care va fi mecanismul de sancționare a încălcării acestei norme și a modului de stabilire a încălcării ei. În opinia noastră, costurile de timp și resurse umane pentru asigurarea respectării interdicției vor depăși cu mult costul valorilor sociale pe care autorul dorește să le protejeze. Din aceste motive,	Se acceptă total În baza mai multor avize parvenite proiectul a fost modificat astfel încât se conțină limitări doar pentru activitatea de bază a antreprenorului, fiind permise atrageri de terți în

			considerăm că autorul proiectului urmează să reanalizeze posibilitatea aplicării în practică a textul punctului menționat, cu ajustarea, după caz, a acestuia.	anumite condiții descrise în proiect.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		În contextul introducerii prevederilor privind protecția consumatorilor (la pct. 7 din art. 36⁹, art. 36¹⁴, cât și în formularul Notificării despre desfășurarea activității economice independente din Legea 845/1992, considerăm necesară clarificarea prin proiectul de lege a autorității competente cu privire la protecția drepturilor consumatorilor în contextul desfășurării activității economice de către antreprenorii independenți, fie prin completarea corespunzătoare a articolului referit, fie prin completarea actelor normative din domeniul protecției drepturilor consumatorilor. Argumentare: Aceste aspecte sunt relevante și din perspectiva răspunderii care poate interveni în special, având în vedere că, proiectul de lege transpune parțial principiile Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne care prevede că (98) Orice operator care prestează servicii care implică un risc direct și deosebit de sănătate, siguranță sau financiar pentru beneficiar sau o terță persoană, trebuie, în principiu, să aibă o asigurare corespunzătoare de răspundere profesională, sau o altă formă de garanție echivalentă sau comparabilă, ceea ce înseamnă, în special, că un astfel de operator ar trebui, în general, să aibă asigurare adecvată pentru serviciile prestate în unul sau mai multe state membre altele decât statul membru de stabilire.	Se acceptă total Modificări redacționale la art.36.12 din legea 845 și la anexa nr.2 la această lege.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97		La art.369 punctul 1) , se propune substituirea cuvintelor „persoana fizică” cu cuvintele „antreprenor independent”, iar textul „rezident în sensul art.5 alin.(3) și alin.(5) din	Se acceptă total

	din 02.06.2025	Codul Fiscal” de substituit cu textul „cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid”, dat fiind faptul că noțiunea de persoană fizică definită la art.5 alin.(3) din Codul fiscal include nu doar cetățeni, dar și formele organizatorice cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, precum întreprinzătorul individual și gospodăria țărănească (de fermier). Totodată, prin revizuirea redacției propuse, va fi extinsă sfera de aplicabilitate a noilor norme, fiind exclusă obligația respectării duratei prezenței străinului pe teritoriul țării noastre (183 de zile); - suplimentar, considerăm necesar a fi prevăzute și reglementate relația dintre antreprenorul independent și alte forme de desfășurare a activității de întreprinzător de către una și aceeași persoană. De exemplu, urmează a fi specificat dacă antreprenorul independent are dreptul să fie concomitent fondatorul întreprinderii individuale sau a gospodăriei țărănești; - se solicită utilizarea uniformizată a noțiunilor și sintagmelor formulate în vederea respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la acte normative, pentru a evita potențiale confuzii de interpretare. În acest sens, pe tot parcursul proiectului este necesar de uniformizat utilizarea sintagmelor „activitate economică independentă”, ”activitate independentă” și ”antreprenor independent”, astfel încât să nu existe riscul confuziei cu regimul fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul (cu excepția mărfurilor supuse accizelor), conform Capitolului 102 din Titlul II al Codului Fiscal, recomandându-se utilizarea unei denumiri distincte, pentru a preveni suprapunerile de sens și dificultățile de interpretare ulterioară: spre ex: antreprenor de prestări servicii; ; expert autonom, etc...	Se acceptă total Se acceptă total
--	----------------	---	---

			Cu referire la art.36⁹ punctul 6), este de menționat că, potrivit art.14 alin.(1) din <i>Legea cu privire la comerțul interior nr.231/2010</i>, activitatea de comerț este condiționată de depunerea notificării în comerț de către persoana înregistrată în condițiile legii. Activitatea de comerț începe din data emiterii înștiințării de recepționare de către autoritatea administrației publice locale, prin intermediul resursei informaționale în domeniul comerțului. Alin.(4) al aceluiași articol prevede că notificarea privind inițierea, modificarea, suspendarea sau încetarea activității de comerț se depune la autoritatea administrației publice locale (primăria satului (comunei), orașului sau municipiului) <u>unde se intenționează sau se desfășoară activitatea de comerț</u>, care poate fi diferită de primăria în a cărei rază teritorială își are adresa juridică sau domiciliul persoana. Totodată, conform art.36⁹pct.6 din proiect, antreprenorul independent activează pe întreg teritoriul țării indiferent de domiciliul indicat în notificarea de inițiere a activității și poate avea raporturi de drept civil cu un număr nelimitat de beneficiari. Prin urmare, luând în considerare faptul că Legea nr.231/2010 stabilește obligația comerciantului de a desfășura activitatea de comerț în conformitate cu raza teritorială indicată în notificare, atenționăm că, norma indicată la art.36⁹pct.6 din proiect contravine celei din Legea nr.231/2010.	Se acceptă parțial Normele care contravin noii legi vor fi aduse în concordanță în conformitate cu dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului
			Cu referire la art.36⁹ punctul 7), solicităm excluderea acestuia, dat fiind faptul că cunoașterea legislației din domeniul în care va activa un antreprenor independent este una „<i>sine dicens</i>”;	Se acceptă total
Articolul 36¹⁰. Domenii și reguli de activitate 1. Sub incidența prezentului capitol cad domeniile de activitate care se conțin în Clasificatorul activităților din economia Moldovei (CAEM) și profesiile care se conțin în Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), incluse în Lista activităților/profesiilor deschise pentru	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Cu referire la art.36¹⁰ punctul 1), proiectul de lege propune identificarea domeniului de activitate a antreprenorilor independenți în baza a două clasificatoare: CAEM și CORM, dar o asemenea practică poate crea confuzii, deoarece pot fi ocupații care să corespundă mai multor categorii de activități și invers. În acest context	Se acceptă total

antreprenorii independenți, anexată la prezenta lege. Guvernul va monitoriza impactul normelor din prezentul Capitol și va propune, la necesitate, ajustări de excludere sau completare la Lista în cauză. 2. Sunt interzise activități economice independente în domeniile prevăzute în Secțiunile J.61 (comunicații electronice), K.64 (intermedieri financiare), N.78 (privind forța de muncă), N.80.1 (securitate privată), R.92 (jocuri de noroc și pariuri) ale Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei. 3. Prin lege pot fi interzise ca obiect al prestației de către antreprenorii independenți și unele mărfuri importate sau produse autohton. 4. În scopul protecției drepturilor consumatorilor și intereselor legitime ale societății Guvernul poate suspenda, temporar, unele activități independente în anumite domenii și profesii cuprinse la p.1 din Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM), Anexa nr.1 la prezenta lege 5. Antreprenorul independent nu poate atrage în bază de contract de muncă sau contract civil persoane terțe în scop de suport sau contribuție la prestarea activității asumate.		solicităm utilizarea unui singur clasificator, și considerăm că la art.36¹⁰ punctul 1) și în anexa la lege urmează a fi prevăzute doar domeniile de activitate a antreprenorilor independenți în temeiul CAEM, nu și CORM. Totodată, atragem atenție că genurile de activitate ce vor putea fi desfășurate sub forma organizatorică de antreprenor independent se suprapun cu activitățile care pot fi desfășurate de persoana fizică în baza patentei de întreprinzător sau de către rezidenții parcurilor IT. Prin urmare, urmează a fi asigurată corelarea proiectului de lege cu <i>Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător</i> și cu <i>Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației</i>, în vederea evitării paralelismelor legislative și în scopul implementării eficiente a prevederilor ce reglementează activitatea antreprenorului independent; Adițional, în ceea ce privește monitorizarea impactului, precum și ajustările ulterioare prin excluderea sau completarea Listei, este necesară desemnarea expresă a unei autorități competente, cum ar fi Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Utilizarea generică a termenului „Guvern” nu oferă suficientă claritate asupra entității responsabile și poate genera incertitudini privind atribuțiile și dreptul de inițiativă sau decizie în acest proces.	Se acceptă parțial: Activitățile care se suprapun vor putea fi practicate în paralel, în diverse forme. A fost inclusă limitarea dreptului de a fi concomitent angajat la un rezident al PTI și antreprenor independent Se respinge. Motiv: Asemenea decizii urmează a fi luate colegial, prin HG. Inițiator poate fi orice entitate guvernamentală, celelalte vor coparticipa prin avizare.
		cu referire la art.36¹⁰ punctul 2), se consideră inoportun menținerea punctului respectiv, în contextul în care toate domeniile de activitate permise pentru antreprenorii independenți vor fi cele enumerate expres în anexa la lege;	Se acceptă total
		- cu referire la art.36¹⁰ punctul 3), se recomandă revizuirea redacției propuse or examinarea necesității menținerii punctului respectiv, în contextul în care nu este clara esența acestuia;	Se acceptă parțial:

				Redacție revizuită
			- cu referire la art.36¹⁰ punctul 4), se solicită revizuirea or excluderea punctului dat, în contextul în care nu este clar temeiul în baza căroră Guvernul va putea suspenda, temporar, unele activități independente în anumite domenii și profesii. Or, în cazul suspendării activității temporar, nu se înțelege cum și în baza cărei forme organizatorico-juridice și conform cărui regim fiscal urmează a fi desfășurată ulterior activitatea contribuabilului;	Se acceptă parțial: Redacție revizuită
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		- la alineatul (4) prevederea conform căreia „Guvernul poate suspenda, temporar, unele activități independente în anumite domenii și profesii...” este formulată într-un mod vag și contravine exigențelor privind calitatea normei juridice. Textul nu specifică în ce condiții obiective poate interveni suspendarea (ex: criză sanitară, protecție a sănătății publice, ordine publică, nereguli sistemice, etc.). Termenii „interese legitime ale societății” sunt prea largi și susceptibili de abuz sau interpretare arbitrară. Ca alternativă se recomandă a fi reformulată astfel: „Guvernul poate suspenda temporar anumite activități independente prevăzute în Lista anexată, exclusiv în cazuri justificate de urgență, siguranță publică, sănătate publică sau protecția consumatorilor, în baza unei hotărâri motivate, publicate și cu informarea prealabilă a părților interesate. Durata suspendării nu poate depăși 3 luni, cu posibilitate de prelungire justificată prin decizie suplimentară.”	Se acceptă total
			Alineatul (5) al articolului 36/10 stabilește o interdicție absolută pentru antreprenorul independent de a atrage, în baza unui contract de muncă sau civil, alte persoane în scop de suport sau contribuție la activitatea sa. Deși intenția legiuitorului este clară – de a proteja caracterul individual și nesalarial al activității – formularea utilizată este restrictivă, deoarece textul nu	Se acceptă total: Redacție revizuită

			face distincție între implicarea directă în activitatea productivă de bază (care ar transforma activitatea într-o întreprindere cu salariați) și externalizarea unor servicii auxiliare – cum ar fi livrare, curierat, consultanță IT, design, promovare. În practică, majoritatea profesioniștilor independenți colaborează cu alți specialiști pentru a-și desfășura activitatea într-un mod eficient și competitiv, fără ca acest lucru să le afecteze statutul fiscal sau natura juridică a activității. Expresia „în scop de suport sau contribuție” nu este certă și poate duce la interpretări diferite sau chiar abuzive din partea organelor de control. Pentru a proteja integritatea statutului de antreprenor independent, dar și a permite desfășurarea activității economice, se recomandă o reformulare care să interzică explicit implicarea altor persoane în prestarea activității de bază (care definește antreprenorul independent) dar să permită în mod expres contractarea de servicii auxiliare, ocazionale sau specializate, fără a transforma activitatea într-o formă mascată de activitate de angajator.	
Articolul 36¹¹. Inițierea și administrarea activității 1. Pentru inițierea activității economice independente solicitantul completează Notificarea electronică, utilizând aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice EVO și a Portalului guvernamental al cetățeanului (MCabinet). Conținutul Notificării este expus în Anexa nr.2 la prezenta lege. 2. Serviciul Fiscal de Stat pune antreprenorul independent la evidență prin atribuirea Notificării recepționate de sistem a unui identificator unic de înregistrare și comunică prin sistem acest identificator solicitantului. Antreprenorul independent, în modul expus la p.1, poate modifica Notificarea deja înregistrată, în orice moment, fiind admise următoarele modificări: schimbarea numelui, schimbarea domiciliului, modificarea (substituirea sau completarea) domeniilor de activitate. 3. Pentru luarea la evidență a antreprenorului independent nu se percep taxe.	Agenția Servicii Publice Nr. 01/6915 Din 26.05.2025	1 din 3	Menționăm că, în temeiul art. 1 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, întreprinzătorii individuali sunt supuși înregistrării de stat la Agenția Servicii Publice, în calitatea sa de organ al înregistrării de stat. La înregistrarea de stat, întreprinzătorului individual i se atribuie un număr de identificare de stat (IDNO) ce atestă faptul că a fost înscris în Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali și a fost luat la evidență de către Serviciul Fiscal de Stat. Numărul de identificare de stat, reprezintă și codul fiscal al întreprinzătorului individual înregistrat. Procedura atribuirii codului fiscal antreprenorilor independenți de către Serviciul Fiscal de Stat, altul decât IDNO, poate genera dificultăți de ținere a unei evidențe unice a tuturor entităților care desfășoară activitate de întreprinzător, precum și să îngreuneze respectarea prevederilor Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.	Se acceptă total Se menționează că subiectul este susținut și recomandat în același mod și de către CNPDCP (protecția datelor și neutilizarea IDNP ca cod fiscal).

4. Solicitantul este în drept să exercite activitatea de antreprenor independent din momentul primirii identificatorului menționat la p.2, care se consideră cod fiscal al antreprenorului independent. 5. Activitatea economică independentă se efectuează printr-un cont dedicat deschis la o bancă comercială sau la un prestator al serviciilor de plată care activează în conformitate cu legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică. Antreprenorul independent poate avea un singur cont dedicat activității sale. 6. Antreprenorul independent poate beneficia de serviciile entității în care a deschis contul dedicat, acordând acesteia mandat pentru calcularea și achitarea din numele antreprenorului a impozitului, monitorizarea respectării plafoanelor de încasări stabilite prin lege, pentru alte activități aferente. 7. Modul de deschidere și utilizare a contului dedicat de antreprenor independent, condițiile de efectuare a operațiunilor de plată dintre antreprenori și beneficiari, utilizare a cardurilor de plată sau dispozitivelor asemănătoare, aplicare a sistemelor de plăți electronice (atribuirea de coduri a categoriei comerciantului MCC), regulile de evidență a plăților prin contul dedicat și de interacțiune cu organele fiscale, de eliberare a bonurilor/facturilor fiscale în format electronic, modul de stabilire și/sau mărimea comisioanelor percepute etc., cât și softul unificat pe țară de administrare a acestui cont și acestor operațiuni, se stabilesc în comun de Guvern și de Banca Națională a Moldovei.	Agencia Guvernare Electronica Nr. 3007 – 098 din 23.05.2025	2 din 3	Se recomandă introducerea unor reguli standardizate, procedurii de notificare în cadrul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP) mecanism care va asigura inclusiv schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), schimb de date care în textul proiectului este realizat direct între autorități. Suplimentar, în partea ce ține de evidența activității economice independente, aceasta urmează să fie realizată prin intermediul Registrului de stat al unităților de drept, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 272/2002, prin atribuirea numărului de stat de identificare al unității de drept. Prevederile în cauză vor facilita evidența unică în cadrul sistemelor informaționale deținute de autorități după identificatoare unice IDNP și IDNO iar datele vor fi accesate dintr-un Registru unic asigurând un schimb de date calitativ.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Agencia Guvernare Electronica Nr. 3007 – 106 din 30.05.2025 (Suplimentar)		Se propune ca procesul dat să fie conturat prin inițierea notificării prin intermediul aplicației guvernamentale integrată a serviciilor electronice EVO, Portalului guvernamental al cetățeanului sau la sediile structurilor teritoriale ale Agenției Servicii Publice, notificarea fiind înregistrată de către Agenția Servicii Publice în cadrul Registrului de stat al unităților de drept (RSUD) prin atribuirea numărului de stat de identificare al unității de drept (IDNO) iar schimbul de date cu privire la antreprenorii independenți să fie asigurat instituțiilor responsabile prin intermediul platformei de interoperabilitate(MConnect). Propunerile cu privire la transmiterea notificării prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP) prezentate în avizul anterior urmează a fi desconsiderate. Pentru a asigura înregistrarea gratuită în (RSUD) a activităților economice independente, este necesară introducerea unor derogări de la prevederile Legii nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Legea nr. 220/2007 reglementează în mod general procedura de	Se acceptă Proiect redactat Precizare: Aceste acte normative se vor modifica conform dispozițiilor finale din proiect.

			înregistrare de stat, inclusiv taxele aferente acestui proces. Pentru a permite scutirea de taxe în cazul activităților economice independente, este nevoie de o prevedere specială care să introducă o excepție explicită de la aceste taxe.	
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025	3 din 3	Completare a legii cu art 36¹¹ , presupune inițierea activității economice independente doar prin SE EVO și MCabinet, deși în nota informativă este indicat „ca excepție prin semnare la SFS”. Or, limitarea exclusivă la un format electronic poate îngreuna dreptul persoanelor fără competențe digitale sau fără acces la tehnologie și poate constitui o formă de discriminare indirectă a acestora. Prin urmare, propunem completarea normei cu alte modalități de inițiere a activității economice independente.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		La pct. 5 din art. 36 ¹¹ , propunem substituirea textului „la o bancă comercială sau la un prestator al serviciilor de plată care activează în conformitate cu legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică” cu textul „prestatorii de servicii de plată specificați la art. 5 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică”, dat fiind faptul că, conform prevederilor art.5 alin (1) lit. a) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică (în continuare - Legea nr.114/2012) cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, băncile și sucursalele înființate în Republica Moldova de băncile din alte state, care activează în conformitate cu Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (în continuare - Legea nr.202/2017), intră în categoria de prestatori de servicii de plată, nefiind oportună menționarea separată a acestora. Considerentele respective se referă și la alte prevederi ale proiectului, care operează cu formulări similare (a se vedea Art. II pct. 8 - art. 380 alin. (1) pct. 2), art. 382 alin. (4) din Codul Fiscal).	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.

			Totodată, din considerente de corelare cu textul proiectului, se va revedea și Nota de fundamentare, la secțiunea 3, textul expus la liniuța trei din coloana „Operarea afacerii”, care se referă doar la posibilitatea deschiderii unui cont de plăți atât la bănci, cât și la prestatorii de servicii de plată nebancari.	Se acceptă total Nota de fundamentare se va modifica corespunzător.
			Pe tot textul proiectului se propune a substitui sintagma „cont dedicat” în „cont de plăți”, pentru uniformizarea noțiunii cu textul Legii nr. 114/2012, subsecvent, propunem excluderea din Art. II pct. 8 (care se referă la completarea Codului fiscal cu art. 380) din proiectul de lege a noțiunii de „cont dedicat”, or în cazul substituirii sintagmei „cont dedicat” cu sintagma „cont de plăți” sensul acesteia devine similar cu cel al noțiunii de „cont bancar și/sau cont de plăți” prevăzut la moment la art. 129 pct. 17 din Codul Fiscal.	Se acceptă parțial Proiect a fost modificat: se utilizează sintagma ”cont de plăți” ca definiție, dar și se păstrează ”cont dedicat” cu scop de a sublinia specificul activității: doar prin acest cont de plăți este posibilă administrarea activității antreprenorului independent.
			Același raționament se referă și noțiunii „transfer” ce urmează a fi substituită cu cuvântul „virament”.	Se acceptă total
			Cu referire la prevederile pct. 6 din art. 36¹¹, care vizează abilitarea băncilor de a calcula și achita, în numele antreprenorului, impozitul, precum și de a monitoriza respectarea plafoanelor de încasări stabilite prin lege, considerăm oportună excluderea acestora din prezentul proiect de lege. Activitatea bancară este una specifică, motiv pentru care sfera activităților permise băncilor are caracter limitativ, fiind strict reglementată de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 202/2017. Respectivele prevederi derivă din principiile internaționale aplicabile activității băncilor – de ex. Principiile de bază pentru o supraveghere bancară eficientă, Principiul nr. 4 – „Activități premise”, care statuează că trebuie să fie foarte clar definit termenul de „bancă”, precum și activitățile permise băncilor. În lumina	Precizare: Modificările recente la legislația bancară dezbătute în Parlament vor permite implementarea acestei norme.

		acestui principiu, și la nivelul Uniunii Europene a fost stabilită lista exhaustivă a activităților permise băncilor – Anexa nr. 1 din Directiva (UE) 2013/365, iar art. 14 din Legea nr. 202/2017 transpune fidel aceste prevederi. Totodată, art. 14 alin. (3) din Legea nr. 202/2017 precizează că activitățile enumerate la alin. (1) din același articol acoperă și orice operațiuni, tranzacții, produse și servicii care se înscriu în sfera acestor activități sau pot fi asimilate acestora, inclusiv serviciile auxiliare acestor activități. În lumina abordărilor specifice sectorului, aceste activități/operațiuni trebuie să constituie părți integrante sau prelungiri ale activităților menționate, care ar contribui la realizarea integrală a activităților, operațiunilor/tranzacțiilor respective. Astfel, completarea în art. 36¹¹ punctul 6 în Legea nr. 845/1992 cu prevederile aferente calculării din numele antreprenorului a impozitului pentru activități desfășurate de antreprenorii individuali nu poate fi admisă, reieșind din natura activităților permise băncilor. Băncile ar putea fi mandatate doar în ceea ce privește reținerea impozitului din contul de plăți al antreprenorului individual, similar reținerii impozitului din conturile de depozit ale persoanelor fizice. Prin urmare, băncile trebuie să se concentreze pe desfășurarea activității de intermediere financiară, generând fluxuri financiare constante, cu un impact pozitiv asupra indicatorilor de profitabilitate și lichiditate, menținând totodată atenția asupra minimizării riscurilor specifice activității bancare, inclusiv riscurile operaționale. Implicarea în alte activități, inclusiv acordarea asistenței antreprenorilor în domeniile aferente calculării și achitării din numele acestora a impozitului, precum și monitorizarea respectării plafoanelor de încasări stabilite prin lege, depășesc sfera de activitate specifică unei bănci.	Precizare: supra Precizare: supra Precizare: supra
--	--	---	--

		Astfel, băncile pot să acorde consultanță persoanelor juridice, dar lista domeniilor este strict determinată de lege, în lumina activității lor de bază – a se vedea în acest sens art. 14 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 202/2017. Având în vedere consultările publice pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat cu nr. unic 665/MDED/2024 (susținerea economiei digitale și serviciilor electronice, în continuare – proiect 655), considerăm că propunerea prevăzută în pct. 6 din art. 36¹¹ urmează a fi evaluată în contextul mai larg al modificărilor propuse la art. 14 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor prin proiectul nr. 655.	Precizare: supra
		La pct. 7 din art. 36¹¹, propunem substituirea cuvintelor „a cardurilor de plată sau dispozitivelor asemănătoare” cu cuvintele „instrumentelor de plată”, astfel încât efectuarea operațiunilor între antreprenori și beneficiari să nu se limiteze doar la carduri de plată și dispozitive asemănătoare, dar să cuprindă toate instrumentele de plată, așa cum sunt prevăzute la art. 3 din Legea 114/2012.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător
		Totodată, pct. 7 din art. 36¹¹ propus a fi inclus în Legea nr. 845/1992 prevede o serie competențe partajate între Guvern și BNM cu privire la reglementarea unor domenii cum sunt: modul de deschidere și utilizare a contului dedicat (de plăți) a antreprenorilor, condițiile de efectuare a operațiunilor de plată dintre antreprenori și beneficiari, utilizare a cardurilor de plată sau dispozitivelor asemănătoare, aplicare a sistemelor de plăți electronice, regulile de evidență a plăților prin contul dedicat (de plăți) și de interacțiune cu organele fiscale, de eliberare a bonurilor/facturilor fiscale în format electronic, cât și softul unificat pe țară de administrare a acestui cont și acestor operațiuni. Menționăm că acestea excedează aria atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei statuate la art. 5	Se acceptă partial Proiectul a fost modificat astfel încât deschiderea și utilizarea contului se va face conform rigorilor stabilite de BNM, restul din cele enumerate în acest articol va fi aprobat de Guvern.

			din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art. 93 din Legea nr. 114/2012. În acest context, considerăm necesară excluderea BNM în calitate de autoritate responsabilă de realizarea acțiunilor expuse la pct. 7. Aceleași considerente se referă și la art. 382 alin. (4) propus a fi inclus în Codul fiscal.	
			Cu referire la „softul unificat”, considerăm important să fie clarificat dacă acesta va fi centralizat (gestionat de o singură entitate) sau descentralizat (fiecare prestator de servicii de plată dezvoltând propria soluție, sau poate chiar mai multe entități de stat). Mai mult, sunt necesare clarificări dacă acest soft urmează a fi creat ca un modul la unul existent (Sistemul de creare și circulație a documentelor electronice sau Sistemul băncilor comerciale de Web Banking) sau urmează a fi creat unul nou, dedicat antreprenorilor independenți. De asemenea, până la implementarea deplină a acestui sistem, este esențial să se precizeze modul concret în care va fi evitată deschiderea de conturi multiple pentru același antreprenor independent.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător, normele privind softul unificat au fost excluse.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36¹¹ punctul 1), se propune ca pentru inițierea activității economice independente solicitantul să completeze cererea, în loc de Notificarea propusă în proiect, care va fi elaborată de către Serviciul Fiscal de Stat și aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor (similar mecanismului aplicat aferent persoanelor fizice care desfășoară activitatea conform cap.10²al titlului II din Codul fiscal. Prin urmare, punctul 1) și cele care fac referință la „Notificare” urmează a fi ajustate în mod corespunzător;	Se acceptă parțial Având în vedere argumentarea din aviz, se propune următoarea soluție: redacția actuală a acestui articol rămâne în proiect, cu ajustări redacționale înaintate de mai multe autorități, inclusiv de MF. Totodată în dispozițiile finale se indică că acest articol în partea ce ține de procedura de inițiere și autoritatea executorie (p.1) va intra în vigoare odată cu aprobarea de Guvern a unui act

				de reglementare, iar până atunci procedurile vor fi îndeplinite de SFS conform regulilor valabile pentru activitățile independente în comerț, în acest scop se va ajusta și cadrul legal guvernamental.
			- cu referire la art.36¹¹ punctul 2), considerăm oportun specificarea termenului de atribuire și comunicare a identificatorului unic de înregistrare care se consideră codul fiscal al antreprenorului independent. De asemenea, urmează a preciza dacă există careva condiții care trebuie să fie verificate pentru a fi luat la evidență, mai exact dacă există temei de refuz de luare la evidență și în ce condiții aceasta poate avea loc. De exemplu, nu este clar dacă luarea la evidență poate fi refuzată în cazul în care persoana fizică, la data depunerii cererii, nu a achitat prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă conform declarației pe propria răspundere prevăzută la anexa nr.2 la Legea nr.845/1992 din proiectul de lege. De asemenea, există incertitudine cu privire la consecințele asupra înregistrării antreprenorului independent în cazul în care obligația de achitare a primei menționate nu este onorată pe parcursul activității (adică în anii următori după înregistrare). Totodată, pentru a fi aduse în concordanță cu prevederile Codului fiscal, prevederile articolului vizat urmează a fi revizuite prin specificarea faptului că, urmare a depunerii cererii de înregistrare, Serviciul Fiscal de Stat va elibera antreprenorului independent certificatul de atribuire a codului fiscal, care va confirma luarea acestuia la evidență și care va conține codul fiscal atribuit. Suplimentar, se propune ca în cererile depuse spre înregistrare să fie posibil de a modifica doar domeniile de activitate, dar modificările ce țin de schimbarea numelui, domiciliului să fie efectuate în	Se acceptă parțial Dat fiind că înregistrarea notificărilor se va face automat, în bază de formular completat, nu pot să existe temei de respingere (dacă n-ai completat corect formularul, el nu se semnează și nu ajunge la ASP). <u>Ref</u> la asigurarea medicală, avizul decade datorită redacției propuse de CNAM. Se acceptă parțial Se acceptă

			regim automatizat în baza accesului Serviciului Fiscal de Stat la datele oficiale ale cetățenilor. De menționat, că în scopul corelării normei prevăzute la art.36¹¹ punctul 2) cu prevederile Codului fiscal, se propune completarea art.163 din Codul fiscal cu prevederi privind modul de atribuire a codului fiscal antreprenorilor independenți;	Nu este obligatoriu Redacția actuală: b) oricărei persoane fizice – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid – care dispune de obiecte impozabile sau care are obligații fiscale, conform legislației fiscale, sau care a obținut dreptul de a exercita o anumită activitate în baza patentei de întreprinzător;
			- cu referire la art.36¹¹ punctul 3), se solicită concretizarea faptului că prevederile punctului respectiv reglementează scutirea de achitare a taxei de stat de către antreprenorii independenți;	Se acceptă
			- cu referire la art.36¹¹ punctul 5), se propune după cuvintele „activitatea economică independentă se efectuează” introducerea cuvântului „exclusiv”;	Se acceptă
			- cu referire la art.36¹¹ punctul 7), se propune de a diviza atribuțiile prevăzute la punctul respectiv, prin atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a competenței de a reglementa modul de deschidere și utilizare a contului dedicat de antreprenor independent, și Serviciului Fiscal de Stat - celelalte atribuții enumerate în punctul dat. Totodată, se propune excluderea referinței la softul unificat, în contextul în care aceasta se va acoperi prin unul din actele emise conform competenței de BNM sau SFS, precum și excluderea sintagmei „facturilor fiscale”;	Se acceptă

	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		la alineatul (5) prevederea conform căreia activitatea economică independentă se efectuează printr-un cont dedicat deschis la o bancă comercială sau un prestator de servicii de plată este, în esență, o măsură pozitivă și urmărește să asigure o delimitare clară între veniturile personale și cele obținute din activitate economică reducând riscurile de evaziune fiscală. Totuși, formularea actuală ridică anumite semne de întrebare deoarece termenul „cont dedicat” nu este definit în mod explicit în lege, ceea ce poate crea interpretări diferite între instituțiile financiare, fisc și contribuabili. Nu este clar dacă acest cont este unul bancar curent obișnuit, sau dacă este un produs financiar reglementat separat sau dacă necesită un anumit set de funcționalități tehnice și fiscale noi. Iar, afirmația că antreprenorul poate avea un singur cont dedicat, pare a fi restrictiv deoarece, în practică, este posibil ca unii antreprenori să aibă nevoie de schimbarea furnizorului de servicii financiare sau să dețină simultan conturi în bănci diferite;	Se acceptă s-a redactat și ținând cont de recomandările BNM
			- la alineatul (6) se prevede ca soluție facilă antreprenorului care poate beneficia de serviciile entității în care a deschis contul dedicat, acordând acesteia mandat pentru calcularea și achitarea din numele antreprenorului a impozitului, monitorizarea respectării plafoanelor de încasări stabilite prin lege, pentru alte activități aferente. Totuși, formularea actuală, în special textul ”acordând acesteia un mandat” nu clarifică dacă mandatul este opțional sau obligatoriu, ceea ce poate genera confuzie. Dacă este opțional, trebuie spus explicit;	Se acceptă s-a modificat
			- ce ține de alineatul (7) se prevede că aspectele legate de funcționarea contului dedicat – inclusiv deschiderea, utilizarea, comisioanele, bonurile fiscale electronice, utilizarea softului și interacțiunea cu Fiscul – vor fi reglementate ulterior prin acte normative comune ale Guvernului și Băncii Naționale. Astfel de normă lasă deschis sau neacoperit un capitol foarte important de	Se acceptă conform avizului BNM

			reglementare a activității antreprenorului independent, fără nicio regulă/normă clară în lege. Respectiv, este riscul ca normele subsidiare date vor fi aprobate mai târziu și este riscul să conțină norme care să se lese mult la discreția băncilor (de exemplu, să ceară comisioane mari sau stabilească cerințe sau condiții rigide etc) ceea ce ar discredita inițiativa dată și o va face ca neatractivă forma dată de activitate. Din acest motiv, e important ca proiectul de lege să includă chiar de acum câteva reguli de bază, clare și obligatorii (cel puțin legate de plafonarea sau reglementarea principiului de stabilire a comisioanelor; ș.a.)	
Articolul 36¹². Relațiile antreprenorului independent cu beneficiarii prestațiilor 1. De prestațiile antreprenorului independent poate beneficia orice persoană fizică (consumator) și orice persoană juridică indiferent de tipul de proprietate, de forma juridică de organizare și de subordonarea departamentală sau apartenența de ramură, atât din țară, cât și de peste hotare. 2. Relațiile dintre antreprenorii independenți și beneficiari se bazează pe acorduri/contracte verbale sau scrise. Forma scrisă este obligatorie în relațiile cu beneficiarul – persoană fizică. Prestația în favoarea beneficiarului – persoană juridică se confirmă prin act de predare-primire și se achită prin transfer la contul dedicat al prestatorului. 3. Antreprenorul independent nu poate substitui activitatea sa bazată pe un contract de muncă cu activitatea independentă. 4. Antreprenorul independent nu poate presta în favoarea beneficiarului – persoană juridică, dacă deține în capitalul social al acestuia o cotă de participare/acțiuni în valoarea de peste 5% sau dacă este membru al unui organ de conducere sau control al beneficiarului. 5. Guvernul poate limita în dreptul de a încheia relații cu antreprenorii independenți unele categorii de beneficiari, în dependență de domeniile lor de activitate, amplasare, regim juridic și fiscal etc. Temeiul și criteriile pentru limitare se vor indica în hotărârea de Guvern respectivă.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025		Completare a legii cu articolul 36 ¹² , la pct. 3, în opinia noastră, prevederile punctului dat urmează a fi dezvoltate, întrucât nu este clar ce înțelege autorul proiectului prin cuvântul „substituirea activității”. Mai mult, potrivit conceptului proiectului de lege activitatea antreprenorului independent nu este activitate de muncă, prin urmare în calitatea de antreprenor independent acesta nu poate să apară în raport cu beneficiarii, în calitate de salariat. Deci, textul „Antreprenorul independent nu poate substitui activitatea sa bazată pe un contract de muncă” reprezintă o incoerență logică. Probabil, autorul proiectului a intenționat să spună că „persoana fizică nu poate desface contractul individual de muncă cu scopul prestării aceleași activități în calitate de antreprenor independent.”	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36¹² , în tot cuprinsul articolului dat, după cuvintele „persoana juridică” de completat la orice formă gramaticală cu cuvintele „și persoana fizică care desfășoară activitate de întreprinzător”, ținând cont de faptul că din punct de vedere a cerințelor aplicabile în activitățile economice, persoanele fizice care practică activități de întreprinzător, precum întreprinderea individuală și gospodăria țărănească (de fermier), sunt asimilate cu persoanele juridice și nu cu persoanele fizice - cetățeni.	Se acceptă

6. Persoanele juridice pot beneficia de prestațiile antreprenorilor independenți în condițiile și limitele prevăzute în Codul Fiscal.			Astfel, de exemplu, conform pct.2 din articolul nominalizat, obligația privind încheierea acordurilor în formă scrisă cu antreprenorii independenți urmează a fi aplicată și față de beneficiarii - persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător;	
			- cu referire la art.36¹² punctul 4) , se propune de exclus plafonul de 5% astfel că indiferent de cota de participare deținută în capital social a beneficiarului, antreprenorul să nu are dreptul de prestare serviciilor în favoarea beneficiarului respectiv;	Se acceptă
			- cu referire la art.36¹² punctul 5) , se solicită revizuirea or excluderea punctului dat, în contextul în care nu este clar temeiul în baza căruia Guvernul va putea limita dreptul anumitor beneficiari de a încheia relații cu antreprenorii independenți;	Se acceptă Revizuit
			- cu referire la art.36¹² punctul 6) , recomandăm revizuirea redacției propuse, în contextul în care Codul fiscal nu va reglementa dreptul persoanelor juridice de a beneficia de prestațiile acordate de către antreprenori individuali, stabilind condițiile în cauză. Or, prin Codul fiscal trebuie a fi reglementat doar plafonul deductibil a cheltuielilor suportate în relații cu antreprenorii independenți;	Se acceptă Revizuit
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		- cu referire la art.36¹² alin. 5 prevederea potrivit căreia Guvernul poate limita dreptul unor categorii de beneficiari de a colabora cu antreprenori independenți este problematică prin lipsa de claritate și criteriile juridice obiective. Formularea „în dependență de domenii, amplasare, regim juridic și fiscal etc.” este neclară, generală și oferă Guvernului un spațiu larg de decizie discreționară, fără ca legea să stabilească un cadru minim de justificare sau protecție pentru cei afectați.	Se acceptă Revizuit

Articolul 36¹³. Transparență și acces la informații 1. Autoritățile publice competente au obligația de informare publică, prin plasarea informației pe paginile sale web oficiale: - despre condițiile de inițiere și administrare a activității economice independente a persoanelor fizice; - despre antreprenorii independenți luați la evidență, cu indicarea numelui, datelor de contact și domeniilor de activitate asumate; - despre restricțiile și limitările stabilite pentru unele domenii, categorii de prestatori și beneficiari, în conformitate cu prezenta lege și alte acte normative. Informația publică de pe paginile web va permite potențialilor consumatori și beneficiari să identifice: - faptul luării la evidență ca antreprenor independent a persoanei fizice care și-a oferit prestația (după IDNP-ul persoanei); - lista de antreprenori independenți care prestează într-un anumit domeniu, profesie și teritoriu (după codul CAEM sau CORM și domiciliu). 2. Antreprenorii independenți vor informa potențialii consumatori/beneficiari, din proprie inițiativă și la cererea acestora, despre condițiile în care activează, calificarea și experiența de care dispun în domeniul respectiv, alte date relevante care vor contribui la acordarea unor servicii calitative și vor proteja drepturile și interesele consumatorilor/beneficiarilor.	Agencia Guvernare Electronica Nr. 3007 – 098 din 23.05.2025		Recomandăm examinarea oportunității plasării informațiilor descrise, în cadrul portalului guvernamental unic de date deschise (date.gov.md).	Se acceptă total După mai multe consultări și expuneri de opinii, articolul a fost exclus din proiect.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		Având în vedere că la art. 36¹³ este menționat că „Autoritățile publice competente au obligația de informare publică”, este necesar precizarea subiecților referiți.	Precizare: Avizul a devenit caduc dat fiind excluderea acestui articol din proiect.
			La fel, se impun necesare clarificări privind modul în care Serviciul Fiscal de Stat va publica și actualiza lista antreprenorilor independenți și dacă aceste informații vor fi accesibile și utilizabile de către bănci prin intermediul unor soluții tehnologice adecvate, cum ar fi un API public.	Precizare: Avizul a devenit caduc dat fiind excluderea acestui articol din proiect.
	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Nr. 04-01/1744 din 27.05.2025		Se propune revizuirea propoziției „faptul luării la evidență ca antreprenor independent a persoanei fizice care și-a oferit prestația (după IDNP-ul persoanei)”, în vederea excluderii exprese a IDNP-ului din categoria informației publice, care urmează a fi plasată de către autoritățile publice, având în vedere raționamentele legale expuse mai jos: CNPDCP salută această inițiativă, în contextul în care a semnalat în repetate rânduri problematica privind procedura de evidență, în baza de IDNP, a persoanelor ce practică activitate independentă (în bază de patentă). Așadar, până în prezent s-a remarcat existența cadrului legal defectuos care reglementează regimul juridic al evidenței fiscale a persoanelor fizice ce practică activități independente, și anume, faptul consemnării IDNP-ului în bonul fiscal eliberat de titularul de patentă fiecărui client, fapt ce aduce ingerință vieții private a persoanei, fiind o măsură disproporțională în raport cu scopul urmărit, ordine în care s-a	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.

			recomandat Ministerului Finanțelor/Serviciului Fiscal de Stat să instituie măsuri tehnice și organizatorice care să asigure protecția datelor cu caracter personal ale persoanelor ce practică activitate independentă, prin identificarea și implementarea mecanismelor adecvate și eficiente în vederea ținerii evidenței fiscale, fără a aduce prejudicii dreptului la protecția datelor cu caracter personal, spre exemplu: prin depersonalizarea IDNP-ului persoanei fizice ce practică activitate independentă consemnat în bonul fiscal sau prin atribuirea unui nou cod fiscal distinct de IDNP. În aceste condiții semnalăm necesitatea reglementării/implementării exprese a normelor privind substituirea numărului de identificare de stat în toate actele normative aferente activității economice independente a persoanelor fizice, cu un alt cod unic de înregistrare și atribuirea acestuia titularului de drept.	
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36¹³, solicităm excluderea acestuia din proiect, în contextul în care asemenea norme de drept general se regăsesc în alte acte normative și corespund practicii uzuale;	Se acceptă total Articolul a fost exclus din proiect
Articolul 36¹⁴. Măsuri de sprijin și protecție 1. Statul va acorda antreprenorilor independenți măsuri de sprijin și încurajare, precum organizarea de campanii publicitare, seminare, studii, în scop de a le acorda cunoștințele și expertiza necesare inițierii afacerilor individuale ca antreprenoriat incipient și de a promova procesul de creștere a activismului economic prin trecerea la forme organizatorico-juridice de antreprenoriat clasic, cu statut de persoană juridică. 2. În scopul protecției drepturilor consumatorilor și intereselor legitime ale societății Guvernul este în drept să aprobe argumentat și să publice: - liste de activități sau ocupații neadmise pentru activitate economică independentă;	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		Urmează a fi precizate și competențele Guvernului prevăzute la art.36¹⁴, pe de o parte, de a aproba lista activităților și ocupațiilor neadmise pentru activitate economică independentă (în particular, dacă se referă la o dezvoltare a pct. 2 din art. 36¹⁰ sau la cazurile de suspendare a unor activități independente potrivit pct. 4 din art. 36¹⁰ sau la alte cazuri), cât și lista entităților care nu pot fi beneficiari ai serviciilor prestate de antreprenori independenți, criteriile care vor sta la baza elaborării acesteia (în condițiile în care proiectul de lege deja conține unele interdicții exprese în acest sens – (pct. 4 din art. 36¹²))	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător

- liste de entități care nu pot fi beneficiari ai serviciilor prestate de antreprenorii independenți.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36¹⁴ , solicităm excluderea acestuia din proiect, în contextul în care asemenea norme de drept general se regăsesc în alte acte normative și corespund practicii uzuale;	Se acceptă total Articolul a fost exclus din proiect
Articolul 36¹⁵. Prevenirea simulației 1. Se consideră simulație a activității economice independente și se penalizează acțiunile îndreptate la crearea unei activități independente aparent, care în realitate are ca scop substituirea raporturilor bazate pe un contract de muncă cu activitatea independentă. Prestarea de către un terț din numele antreprenorului independent în interesele acestuia se asimilează simulației. 2. Persoane implicate în simularea activității economice independente se consideră atât persoana fizică care a inițiat o activitate simulată, cât și beneficiarul de lucrări/servicii acordate de această persoană fizică. 3. Persoanele implicate în simularea activității independente poartă răspundere administrativă și materială în conformitate cu legea, fiind pasibile de sancțiuni îndreptate la acoperirea prejudiciilor cauzate statului ca efect a diminuării impozitelor, taxelor și primelor de asigurare obligatorie, cât și la restricționarea dreptului acestor persoane de a desfășura o anumită activitate pe un anumit termen.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025		Completarea legii cu articolul 3615, punctul 1, propunem substituirea cuvântului „penalizează” cu cuvântului „sanctionează”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36¹⁵ punctul 1) , se propune excluderea din punctul dat a celei de a doua propoziției, dat fiind că acțiunile de prestare a serviciilor din numele altcuiva sunt pasibile penalizării altfel și nu pot fi calificate ca simulare a activității independente;	Se acceptă total
			- cu referire la art.36¹⁵ punctul 2) și 3) , se propune de specificat că norma se aplică doar pentru cazurile când beneficiarul este persoană juridică;	Se acceptă total
Articolul 36¹⁶. Suspendarea și încetarea activității economice independente Activitatea economică independentă se suspendă pe o perioadă nedeterminată sau încetează la discreția solicitantului, în baza unei notificări de suspendare sau încetare depuse în adresa Serviciului Fiscal de Stat, în modul prevăzut la art. 36 ¹¹ .”	Agencia Servicii Publice Nr. 01/6915 Din 26.05.2025	1 din 2	Totodată, atragem atenția asupra faptului că, potrivit conținutului Notei de fundamentare, încetarea activității antreprenorului independent se va realiza prin notificarea adresată Serviciului Fiscal de Stat, iar „peste 2 luni, dacă la ASP nu au fost depuse contestații, activitatea încetează: banca închide contul, iar ASP radiază din registru” – procedura care nu este descrisă în proiectul propriu-zis.	Se acceptă total Odată cu modificarea art.36.11 nu va mai fi discordanță cu nota de fundamentare. Nota va fi ajustată la proiectul modificat.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025	2 din 2	Se va evalua necesitatea unor precizări adiționale în textul proiectului cu referire la eventuale condiționări pentru	Se acceptă total Ținând cont de specificul activității, normele privind

			suspendarea activității (ex. existența restanțelor la bugetul public național)	suspendarea activității antreprenorului independent au fost excluse din proiect.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- cu referire la art.36 ¹⁶ , considerăm oportun reglementarea posibilității de încetare a activității antreprenorilor independenți și la inițiativa Serviciului Fiscal de Stat, pentru situațiile în care aceștia, din diferite motive, au încetat activitatea, dar nu au depus cererea de încetare a activității. Constatarea statutului de inactiv se propune a fi realizată în baza unor circumstanțe/criterii care denotă inactivitatea acestora, similar mecanismului de radiere din oficiu a persoanelor juridice inactive, reglementat de art.26 din <i>Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali</i> (de exemplu, persoana nu are încasări la cont o perioadă îndelungată de timp). Aplicarea acestui mecanism va contribui la asigurarea unei informații actuale și veridice privind antreprenorii independenți înregistrați, cu menținerea doar a celor antreprenori care manifestă activitate, fapt ce se va răsfrânge în mod pozitiv și asupra potențialilor beneficiari ai prestațiilor.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
7. Legea se completează cu Anexa nr.1 și Anexa nr.2 cu următorul cuprins: „Anexa nr.1 1. Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM) 2. Lista profesiilor deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)	Ministerul Educației Scr. Nr. 07-09/3605 Din 21.05.2025	1 din 6	Să se completeze anexa nr.1 la pct.2 cu 13 poziții noi *(enumerate în aviz). Propunerile de modificare sunt justificate în temeiul Codului Educației art.11 alin.(2).	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		Se recomandă corelarea adițională a proiectului de lege cu alte acte normative, or, sesizăm că unele din domeniile de activitate incluse în Anexa nr.1 se regăsesc și în lista genurilor de activitate de întreprinzător ce cad sub regimul juridic al Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, iar modificări sau propuneri cu privire la	Precizare: Proiectul a fost modificat, lista la Anexa 1 se va baza exclusiv pe CAEM, activitățile interzise au fost excluse.

			modificarea listei (anexei) la Legea menționată, în proiect nu se regăsesc. Având în vedere, pe de o parte, reglementarea expresă, la nivel de lege, a listei activităților și profesiilor deschise pentru antreprenorii independenți (pct. 1 din art.36¹⁰ și anexa nr. 1 din Legea nr.845/1992), dar și a activităților interzise (pct. 2 din art. 36¹⁰), atenționăm că este neclară intenția autorului în privința activităților care nu se regăsesc în dispozițiile referite.	Aplicabilitatea legii privind patenta de întreprinzător și domeniile rămân pe deplin valabile, proiectul nu are scop de a le substitui.
	Ministerul Culturii Scrisoare Nr.05/1-09/1557 din 23.05.2025	2 din 6	Anexa nr. 1, Tabelul nr. 2, la poziția nr. 44, cod CORM 5113, denumirea activității pentru ALP, va avea următorul cuprins: „Ghizi de turism/ghide de turism”. Propunerea derivă din modificarea introdusă în Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova (proiectul de lege votat în I lectură).	Precizare: Legea nouă încă nu e adoptată, iar CORMul nu va fi utilizat, conform altor avize. În lista elaborată pe bază de CAEM este inclusă poziția 79.9 ”Alte servicii de rezervare și asistență turistică”, care include și poziția solicitată de MC
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025	3 din 6	Propunere care poartă caracter de recomandare: În opinia Ministerului inserarea unor profesii, cum ar fi actorii, autorii, compozitori, printre activitățile care pot fi desfășurate sub forma de antreprenor independent, știrbesc valoarea acestor profesii și le „detronează” din activități artistice în activități de business, scopul cărora este obținerea de venituri, diametral opus celui al activităților artistice.	Precizare: Se ia act, avizul fiind doar recomandare
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- la Anexa nr.1, pct.1, lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM) de exclus codurile „86.9 <i>Alte activități referitoare la sănătatea umană</i>”, „96.04 <i>Activități de întreținere corporală</i>” și „96.09 <i>Alte servicii de prestări personale n.c.a</i>”, întrucât nu conțin descriere detaliată și permit interpretare ambiguă. De asemenea, activitățile	Se respinge, motiv: CAEM-2 este elaborat pe baza armonizării cu versiunea oficială a Clasificării statistice a activităților economice în Comunitatea Europeană

			conform codurilor „74.2 Activități fotografice” și „96.02 Coafură și alte servicii de înfrumusețare” sunt reglementate prin Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător. Respectiv, Legea nr. 93/1998 urmează a fi ajustată prin excluderea activităților care se regăsesc în proiectul de modificare al Legii nr.845/1992;	(Revizuirea 2) – Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE Rev.2) Dublarea unor activități în alte legi (patenta) nu contravine conceptului proiectului.
			- la Anexa nr.1, pct.2 , se propune excluderea Clasificatorului	Se acceptă total
Anexa nr.2 NOTIFICARE despre desfășurarea activității economice independente	Compania Națională de Asigurări Medicale Nr.01-02/4309 din 23.05.2025	4 din 6	1. La pct. 7 anexa nr. 2: a) propunem excluderea din conținutul literei B a pct. 7 ce prevede obligația deținerii poliței de asigurare medicală pe tot parcursul desfășurării activității economice independente. În condițiile în care proiectul de lege vine cu un mecanism alternativ de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (AOAM), respectiv prin reținere procentuală din impozitul unic, menținerea acestei cerințe devine redundantă. Pe de altă parte, pentru uniformizarea terminologiei și respectarea cadrului conceptual actual, se impune excluderea sintagmei „poliță de asigurare”, care nu mai este utilizată în legislația națională. Calitatea de persoană asigurată derivă din contribuția legală, nu din existența unui document tip „poliță”, astfel că modificarea propusă elimină o formulare inexactă și asigură coerența legislativă.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
			b) se va completa cu o prevede cu următorul cuprins: „Declar că optez pentru repartizarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală, achitate prin intermediul impozitului unic.” Astfel, completarea propusă are drept scop reglementarea expresă a obligației contribuabilului de a achita contribuția pentru asigurarea medicală prin intermediul impozitului unic.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.

	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025	5 din 6	Art. I. din proiect Anexa nr. 2 Capitolul B se completează cu un angajament asumat pe proprie răspundere cu următorul text: „8. însușirea și respectarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, desfășurarea activității în conformitate cu cerințele de securitate și sănătate în muncă astfel încât să nu expun la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională nici propria persoană și nici alte persoane care ar putea fi afectate de acțiunile, erorile sau omisiunile mele în timpul lucrului.”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		Având în vedere că prin Notificarea prevăzută la Anexa nr. 2 este menționat că subiectul (antreprenorul independent) declară pe propria răspundere și își asumă cunoașterea și respectarea cerințelor legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.308/2017 (în continuare- Legea 308/2017), se va preciza intenția autorului privind măsura aplicabilității Legii 308/2017 persoanelor care vor desfășura activitate independentă.	Precizare: Pentru unele categorii de servicii acordate antreprenorilor independent poate fi entitate raportoare în conformitate cu legislația din domeniu
	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Nr. 04-01/1744 din 27.05.2025	6 din 6	Cu referire la Anexa nr. 2 la proiect, care prevede obținerea consimțământului pentru prelucrarea datelor mele cu caracter personal de către autoritățile publice competente și publicarea acestor date în scop informativ pentru consumatori, se va nota că în conformitate cu noțiunile definite la art. 3 din Legea nr. 133/2011, consimțământul subiectului de date cu caracter personal reprezintă manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a subiectului de date prin care acesta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care îl privesc să fie prelucrate, Totodată, potrivit art. 5 din Legea nr. 133/2011, consimțământul subiectului de date nu este unicul temei legal pentru prelucrarea datelor cu caracter personal. Astfel, conform alin. (5) al aceluiași articol, consimțământul nu este necesar în cazurile în care prelucrarea datelor cu caracter personal este necesară pentru: a) executarea unui contract la care subiectul	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.

			datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia; b) îndeplinirea unei obligații care îi revine operatorului conform legii; c) protejarea vieții, integrității fizice sau a sănătății subiectului datelor cu caracter personal; d) executarea sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal; e) realizarea unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal; f) scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămână anonime pe toată durata prelucrării. g) schimbul de date în condițiile legislației în vigoare cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Analizând prevederile art. 5 din Legea nr. 133/2011, raportat la scopul în care se propune a colecta date cu caracter personal, nu poate fi reținută necesitatea obținerii consimțământului la prelucrarea datelor cu caracter personal, în condițiile în care prelucrarea datelor se va efectua avînd la bază un act normativ - Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, operațiunile de prelucrare a datelor încadrînduse în una din situațiile prevăzute la art. 5 alin. (5), lit. b) și e) din legea prenotată. Astfel, consimțământul se va solicita doar în cazul în care prelucrarea datelor cu caracter personal nu se încadrează în una din situațiile prevăzute la alin. (5) art. 5 din Legea nr. 133/2011. În cazul în care prelucrarea se bazează pe consimțământul persoanei vizate, operatorul trebuie să fie în măsură să demonstreze faptul că persoana vizată și-a dat consimțământul pentru operațiunea de prelucrare. În special, în contextul unei declarații scrise cu privire la un alt aspect, garanțiile trebuie să asigure că persoana vizată este conștientă de faptul că și-a dat consimțământul și în ce măsură a făcut acest lucru. Declarație de consimțământ trebuie formulată	
--	--	--	---	--

			în prealabil de către operator, într-o formă inteligibilă și ușor accesibilă, utilizând un limbaj clar și simplu, iar această declarație nu trebuie să conțină clauze abuzive. Pentru ca acordarea consimțământului să fie în cunoștință de cauză, persoana vizată trebuie să fie la curent cel puțin cu identitatea operatorului și cu scopurile prelucrării pentru care sunt destinate datele cu caracter personal. Consimțământul nu trebuie considerat ca fiind acordat în mod liber dacă persoana vizată nu dispune cu adevărat de libertatea de alegere sau nu este în măsură să refuze sau să își retragă consimțământul fără a fi prejudiciată. Pentru a garanta faptul că a fost acordat în mod liber, consimțământul nu trebuie să constituie un temei juridic valabil pentru prelucrarea datelor cu caracter personal în cazul particular în care există un dezechilibru evident între persoana vizată și operator, în special în cazul în care operatorul este o autoritate publică, iar acest lucru face improbabilă acordarea consimțământului în mod liber în toate circumstanțele aferente respectivei situații particulare. În context, se va remarca că, consimțământul nu este cel mai adecvat temei legal pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, or, în corespundere cu alin. (2) din art. 5 al Legii nr. 133/2011, acesta poate fi retras în orice moment de către subiectul de date și nu poate servi drept unicul temei legal pentru prelucrarea datelor cu caracter personal în vederea aplicării prevederilor proiectului.	
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- la Anexa nr.2, lit. B, referința „conform CORM”. Suplimentar, în scopul corelării cu prevederile art. 167 alin.(1) din Codul fiscal, urmează a fi exclusă mențiunea de la litera B pct.5 în partea ce ține de datele contului dedicat pentru încasarea plăților fără numerar (numărul contului (codul IBAN) și banca emitentă a acestuia), având în vedere că contul dedicat care, potrivit amendamentului din proiect aferent art.380 alin.(1) pct.2) din Codul fiscal, este destinat exclusiv administrării activității antreprenorilor independenți, se deschide doar după luarea la evidență a antreprenorului independent	Se acceptă excluderea CORM Se respinge, motiv: E important ca autoritățile să cunoască nr.contului. Astfel se modifică redacțional ca să se

			(după primirea identificatorului unic de înregistrare a notificării, care reprezintă și codul fiscal al contribuabilului menționat);	completeze aceste date după înregistrare.
			- Anexa nr.2, lit.B , se propune completarea cu punctul 8 care vor avea următorul cuprins: „8. <i>deținerea actelor permissive necesare pentru desfășurarea activității economice independente (certificate medicale, certificate de studii etc.)</i> ”.	Se acceptă
Art. II Codul Fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:				
1. La articolul 5: alineaatul 3) litera b) după textul „(de fermier),” se completează cu textul „antreprenorul independent,”; articolul se completează cu alineatul 36 ^{1.1)} cu următorul cuprins: „36 ^{1.1)} <i>Antreprenor independent</i> – persoană fizică constituită și care activează în conformitate cu cap.VI ³ din legea nr.845/1992 și cap.2 titlul X din prezentul Cod;”.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025	1 din 1	Forma propusă în proiectul de lege este insuficient de clară și creează ambiguități juridice și conceptuale, din acest motiv, propunem reformularea noțiunii după cum urmează: Antreprenor independent – persoană fizică care desfășoară activitate economică în mod individual, în nume propriu, pe propria răspundere și fără statut de persoană juridică, în conformitate cu prevederile Capitolului VI3 din Legea nr. 845/1992 privind antreprenoriatul și întreprinderile, precum și Capitolului 2, Titlul X din prezentul Cod.” Justificarea modificării: • „constituită” este înlocuit cu „care desfășoară activitate economică în mod individual”, deoarece antreprenorul independent nu este o entitate constituită în sens juridic clasic, ci o persoană fizică luată la evidență. • Se introduce formularea „în nume propriu, pe propria răspundere și fără statut de persoană juridică”, pentru a sublinia distincția față de alte forme de organizare (SRL, ÎI, GȚ).	Se acceptă parțial În temeiul avizului MF noțiunea a fost exclusă
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97		La punctul 1, se propune excluderea completării art.5 din Codul fiscal cu noțiunea de „antreprenor independent” în contextul în care aceasta se regăsește în	Se acceptă

	din 02.06.2025		prevederile Legii nr.845/1992 propuse spre examinare, prin urmare se consideră inoportun dublarea normei respective.	
2. La articolul 6 alineatul (5) litera h) se completează cu textul „, , impozitul unic de la antreprenorii independenți.”.				
3. La articolul 14.¹: denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Norme speciale aplicabile unor categorii de contribuabili”; articolul se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Antreprenorii independenți cărora li se aplică regimul de impozitare stabilit la titlul X nu au obligații privind impozitul pe venit din activitatea conform prezentului titlu, impozitul în cauză fiind inclus în componența impozitului unic reglementat de cap.2 titlul X.”.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		La articolul 14.¹ , prin care se propune completarea articolului cu alineatul (1 ¹), comunicăm că, textul „stabilit la titlul X” urmează a fi substituit cu textul „stabilit la cap.2 titlul X”.	Se acceptă
4. Articolul 24 se completează cu alineatul (10 ²) cu următorul cuprins: „(10 ²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de unele categorii de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale în raport cu prestațiile contractate de la antreprenorii independenți prevăzuți la art.380. Categoriile acestor contribuabili și mărimea deducerii permise, în limita plafonului de deduceri prevăzut la același articol, se stabilesc de Guvern.”	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		<i>La punctul 4</i>, care reglementează dreptul de deducere a cheltuielilor, atenționăm că, prevederile art.24 alin.(10²) în redacția propusă în proiect, urmează a fi corelate cu prevederile propuse la art.380 alin.(1) în partea ce vizează noțiunea de „plafon deductibil”. Or, atât dreptul de deducere, cât și plafonul deductibil aferent cheltuielilor suportate de către persoanele juridice aferent achiziției prestațiilor de la antreprenorii independenți, trebuie să fie reglementate prin prisma art.24 din Codul fiscal. Totodată, atenționăm că, actualmente, potrivit art.24 alin.(11) din Codul fiscal, nu se permite deducerea sumelor achitate sau suportate în folosul titularului patentei de întreprinzător și/sau în folosul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente conform cap.10²titlul II. Astfel, permiterea deducerii cheltuielilor persoanelor juridice/fizice care practică activitate de întreprinzător în proporție de 30% din valoarea cheltuielilor suportate pentru achiziția prestațiilor de la antreprenorii independenți creează condiții inechitabile în raport cu regimurile fiscale prenotate.	Se acceptă s-a modificat în scop de unificare

			Totuși, având în vedere noțiunea de „plafon deductibil” propusă la art.380 alin.(1) din Codul fiscal, solicităm examinarea oportunității stabilirii plafonului respectiv reieșind din clasificarea întreprinderilor conform art.5 alin.(1) din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderi mici și mijlocii. Prin urmare, valoarea cheltuielilor permise spre deducere persoanei juridice va fi egală: pentru întreprinderi micro și mici – nu va depăși 15% raportate la fondul de salarizare în anul de gestiune, pentru întreprinderi mijlocii – 10% raportate la fondul de salarizare în anul de gestiune, și pentru celelalte întreprinderi – 5% raportate la fondul de salarizare în anul de gestiune. De menționat că, potrivit legislației în vigoare, plăți salariale pot fi efectuate nu doar de persoanele juridice, dar și de persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, cum ar fi întreprinderile individuale și gospodăriile țărănești, prin urmare, la definitivarea redacției art.24 și art.380 alin.(1), noțiunea de „plafon deductibil”, autorul urmează să țină cont că prevederile acestora vor fi aplicabile doar de către persoanele juridice.	
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		Pentru a asigura un nivel mai înalt de predictibilitate, se recomandă includerea categoriilor de contribuabili și mărimea deducerii permise în acest proiect	Se respinge Această normă va permite Guvernului să evite situații de pierderi de încasări din motiv de normă permisivă exagerată. Astfel, doar acele categorii de contribuabili vor avea drept de deducere, care vor fi aprobați de Guvern și numai în limita plafonului respectiv.

5. La articolul 94 litera a) se completează în final cu textul „cu excepția contribuabililor prevăzuți la cap. 2 titlul X din prezentul Cod.”				
6. Articolul 261 se completează cu alineatele (7), (8) și (9) cu următorul cuprins: „(7) În caz de diminuare a plăților în bugetele publice, survenită ca urmare a situațiilor descrise la art.387 (simularea activității economice independente), se aplică următoarele măsuri: - se calculează și se înaintează spre plată impozitele, contribuțiile de asigurări sociale și primele echivalente prestației care ar fi avut loc în baza unui contract de muncă; - se calculează și se înaintează spre plată penalități de întârziere la plata care ar fi trebuit făcută în situația unui contract de muncă. (8) Măsurile de la alin.(7) se aplică atât beneficiarului prestației, cât și prestatorului, dacă se constată că ambele părți au cunoscut sau trebuiau să cunoască faptul încălcării. (9) Aplicarea măsurilor de la alin. (7) nu exclude aplicarea sancțiunilor conform Codului contravențional.”	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		<i>La punctul 6, ce vizează ajustarea art.261 din Codul fiscal, se propune ca prevederile alineatelor (7) și (8) să fie prevăzute într-un articol nou, deoarece normele actuale ale art.261 din Codul fiscal prevăd doar stabilirea sancțiunilor.</i>	Se acceptă
			Se propune excluderea propunerii de a completa art.261 cu alineatul (9), în contextul în care art.233 alin.(3) din Codul fiscal deja prevede răspunderea contravențională.	Se respinge, deoarece proiectul conține o nouă normă de răspundere contravențională.
7. Articolul 294¹: se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Antreprenorii independenți nu au obligații privind taxe locale conform prezentului titlu, taxele în cauză fiind substituite prin componenta impozitului unic achitată în contul autorității publice locale.”; alineatul (2) se completează în final cu textul „și antreprenorii independenți.”.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		<i>La punctul 7, prin care se propune completarea art.294¹ din Codul fiscal, menționăm că, potrivit noțiunii de „impozit unic” propus la art.380 alin.(1) și potrivit prevederilor art.385 din Codul fiscal care reglementează componenta impozitului unic și distribuirea acestuia către bugete, actualmente, în componenta impozitului unic nu sunt incluse taxele locale. Or, în redacția propusă de autor, acesta se repartizează în mărime de 4% ca partea impozitului pe venit din activitate, și în mărimea de 8% ca partea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Prin urmare, se consideră inoportună ajustarea art.294¹ din Codul fiscal.</i>	Se respinge Se consideră oportun ca norma în cauză să rămână, pentru a exclude orice tentativă din partea APL de a mai cere careva plăți în bugetul local. APL oricum are de obținut beneficii în mărime de 25% din componenta impozit pe venit, parte a impozitului unic.
8. Titlul X din Cod se completează cu capitolul 2 cu următorul cuprins: „Capitolul 2 REGIMUL FISCAL AL PERSOANELOR FIZICE –	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Se solicită completarea capitolului 2 titlului X a Codului fiscal propus spre examinare cu o norma specială, care va reglementa că, pentru perioada aplicării impozitului unic stabilit conform cap.2 titlul X, antreprenorii independenți nu pot utiliza scutirile și	Se respinge Scutirile și deducerile reprezintă o diminuare a

ANTREPRENORI INDEPENDENȚI			alte deduceri acordate conform Titlului II din Codul fiscal.	încasărilor la buget, asumată de stat și previzibilă (prognostată). Acestea sunt cheltuieli indirecte cu caracter social. În cazul în care o persoană care beneficiază de aceste scutiri își asumă riscul și preia obligații, devenind antreprenor independent - plătitor de impozit, nu există argumentare judicioasă pentru a-l ”mulțumi” pentru impozitele suplimentare cu ”tăierea” unor facilități obținute anterior.
la antreprenorii independenți, egală cu echivalentul a 30% din valoarea plăților salariale suportate de contribuabilul persoană juridică în anul respectiv de gestiune. (2) Prezentul regim fiscal se aplică prestațiilor antreprenorilor independenți în domeniile enumerate în Anexa nr.1 la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992.				
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		<i>La punctul 8:</i> - Cu referire la art.380 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal, se propune substituirea noțiunii „<i>impozit unic</i>” cu noțiunea „<i>impozit unic al antreprenorului independent</i>”, precum și pe tot parcursul textului. Această propunere se impune prin faptul că o astfel de noțiune există deja la art.367 din Codul fiscal, aferent regimului fiscal al rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației;	Se respinge Impozitul unic este o noțiune generică, iar valorile acestui impozit, modul de calculare, repartizare etc. vor fi diferite în dependență de categoria de contribuabili.
			- Cu referire la art.380 alin.(1) pct.2) din Codul fiscal, constatăm că acesta urmează a fi ajustat în vederea racordării la reglementările art.386 alin.(1) care reglementează că achitarea impozitului se va efectua	Se respinge Temei: avizul BNM care recomandă anume

			instituția financiară, prin urmare referința la prestatorii serviciilor de plată se va exclude;	formularea utilizată în proiect
			- Cu referire la art. 380 alin. (1) pct. 3) și art. 382 alin.(2) din Codul fiscal, observăm că acesta face trimitere la activități de producere și comercializare a bunurilor. Totuși, reglementarea regimului special vizat este aplicabilă exclusiv prestării de servicii prevăzute la Anexa nr. 1, pct. 1, ceea ce poate genera neconcordanțe sau interpretări neunitare cu privire la sfera exactă de aplicare.	Se acceptă
			- Cu referire la art.380 alin.(2) din Codul fiscal, urmează de precizat ca prezentul regim fiscal se aplică aferent <i>veniturilor din prestațiile</i> acordate de către antreprenori independenți;	Se acceptă
Articolul 381. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt antreprenorii independenți luați la evidență de Serviciul Fiscal de Stat care au obținut în perioada fiscală încasări în contul dedicat din prestațiile acordate, valoarea cărora nu depășește 1200000 de lei în decursul unui an calendaristic. (2) Dreptul la aplicarea regimului fiscal reglementat prin prezentul capitol începe după inițierea activității antreprenorului independent în conformitate cu art.36 ¹¹ din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992. Perioada de aplicare începe cu perioada fiscală în care a fost inițiată activitatea, dacă aceasta a avut loc pînă la data de 31 decembrie a anului calendaristic. (3) Contribuabilul care a încetat sau a suspendat activitatea este obligat, în termen de 5 zile, să prezinte o Notificare în formă electronică la Serviciul Fiscal de Stat, în modul stabilit la art. 36 ¹⁶ din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845/1992. (4) Serviciul Fiscal de Stat furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale și Companiei Naționale de Asigurare în Medicină, în modul și în forma stabilite de comun acord, informații aferente antreprenorilor independenți care au	Ministerul Mediului Nr.13-05/1513 din 29.05.2025		La Art. II, pct.8, articolul 381 alin. (1) cuvintele „luați la evidență” urmează de reformulat conform terminologiei operate în domeniu.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		În privința plafonului de încasări stabilit la 1.2 milioane lei anual, solicităm clarificări privind responsabilitatea monitorizării acestui plafon și dacă aceasta revine exclusiv Serviciului Fiscal de Stat, astfel încât prestatorii serviciilor de plată să poată aplica corect impozitarea veniturilor ce depășesc acest prag.	Precizare: Clarificările vor fi date la etapa de finalizare a proiectului.
			Mai mult, opinăm că anumite prevederi ar fi mai potrivite pentru a fi reglementate în legea-cadru privind activitatea de întreprinzător (ex. art. 381 alin. (3)-(4), art.382 alin. (1) propuse în Codul Fiscal).	Precizare: Fiind doar o opinie, autorul proiectului pledează pe redacția actuală.

înregistrat, modificat, inclusiv opțiunea de repartizare a contribuțiilor de asigurări sociale achitate, au suspendat sau au încetat activitatea.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Se propune examinarea posibilității aplicării regimului special aplicat antreprenorilor independenți care cuprind vârstă între 16-25 de ani, fiind privit ca regim stimulatoriu pentru tineri specialiști care doresc să încep activitatea în Republica Moldova. Mai mult ca atât, având în vedere ca se propune aplicarea regimului respectiv utilizând doar cont bancar unic și prin efectuarea plăților electronice, considerăm că, acest regim va fi mai favorabil și util pentru generație mai tânără. Totodată, pentru a crea un mecanism clar de administrare a regimului propus, recomandăm reglementarea criteriilor de eligibilitate a persoanelor fizice care să optează să desfășoare activitatea conform normelor descrise. Or, este foarte important de a nu admite evaziunea și camuflarea activităților similare care pot fi desfășurate în baza contractului individual de muncă	Precizare: Conceptul în cauză e la etapa de germene. Este absolut incert dacă și dacă da, atunci când v obține forma unui act normativ. Mai mult, la baza conceptului stă constituirea unor SRL cu regim fiscal special cee ce diferă de conceptul proiectului.
			- Cu referire la art.381 alin.(4) din Codul fiscal, se propune expunerea alineatului respectiv în redacția nouă, în vederea corelării acestuia cu prevederile Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, după cum urmează: <i>„(4) Informația despre luarea la evidență, suspendarea și încetarea activității antreprenorilor independenți, despre modificarea datelor acestora, inclusiv opțiunea de repartizare a contribuțiilor de asigurări sociale achitate, se furnizează Casei Naționale de Asigurări Sociale și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern.”.</i>	Se acceptă Inserat în proiect
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea		- Cu referire la art.381 alin.(4) din Codul fiscal Prevederi similare referitor la modul și în forma stabilite de comun acord sunt atestate și la art. III, p.2. și din această perspectivă, se recomandă de revizuit prevederile	Se acceptă

	activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		de intrare în vigoare a legii pentru a se asigura stabilirea acestor modalități și forme de colaborare.	
Articolul 382. Evidență și plată (1) Subiecții impunerii conform prezentului capitol nu duc evidența contabilă, nu prezintă rapoarte și declarații fiscale și statistice și nu utilizează documente contabile primare, cu excepțiile prevăzute în prezentul capitol. (2) Subiecții impunerii conform prezentului capitol sunt obligați să utilizeze echipamentul de casă și de control conectat la Sistemul informațional automatizat "Monitorizarea electronică a vânzărilor" pentru documentarea comercializării bunurilor și serviciilor cu aplicarea sistemelor performante de plăți electronice (atribuirea de coduri a categoriei comerciantului MCC). (4) Subiecții impunerii sunt obligați să utilizeze contul dedicat, deschis conform art.36 ¹¹ din Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr. 845/1992, destinat exclusiv administrării activității care cade sub incidența prezentului regim fiscal și pot utiliza softul unificat aprobat de Guvern și de Banca Națională a Moldovei destinat administrării acestui cont pentru transferul automatizat a impozitului unic prin intermediul băncii comerciale sau prestatorului serviciilor de plată.	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/79/2689 Din 29.05.2025		Se propunem a substitui cuvintele „nu duc evidența contabilă” cu sintagma „nu țin contabilitate.”	Se acceptă total Proiect modificat.
			Se propune de a exclude textul „și nu utilizează documentele contabile primare”, acesta fiind irelevant, dat fiind faptul că subiecții impunerii nu țin contabilitate.	Se acceptă total Proiect modificat.
			Considerăm necesară excluderea BNM în calitate de autoritate responsabilă de realizarea acțiunilor expuse la art. 382 alin. (4) propus a fi inclus în Codul fiscal.	Se acceptă total Proiect modificat.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Cu referire la art.382 alin.(1) din Codul fiscal , se propune substituirea cuvintelor „declarații fiscale” cu cuvintele „dările de seamă fiscale” în scopul asigurării unei terminologii uniforme și constante în Codul fiscal;	Se acceptă total Proiect modificat.
			- Cu referire la art.382 alin.(2) din Codul fiscal , nu susținem posibilitatea încasării în numerar pentru serviciile prestate cu utilizarea echipamentelor de casă și de control. Această abordare ar putea perpetua practici nefiscalizate, în condițiile în care o parte semnificativă a activităților din acest segment social se desfășoară deja preponderent în numerar, fiind dificil de monitorizat și integrat în circuitul fiscal legal. De asemenea, în acest alineat nu este specificat dacă există obligația antreprenorului independent de a depune la contul bancar dedicat mijloacele bănești încasate în numerar, or potrivit	Precizare: Dacă se respinge utilizarea echipamentelor de casă, se va solicita la avizarea repetată propunere de alternativă. Obligația de depunere a numerarului a fost inclusă în proiect.

			amendamentului aferent art.382 alin.(4), subiecții impunerii sunt obligați să utilizeze contul dedicat.	
	Agencia Guvernare Electronica Nr. 3007 – 106 din 30.05.2025 (Suplimentar)		Se propune ca tranzacțiile efectuate prin contul bancar dedicat al antreprenorului independent să fie supuse unei fiscalizări automate. Pentru tranzacțiile în numerar, realizate în afara contului bancar, se propune instituirea obligației de utilizare a echipamentelor de casă și de control, cu transmiterea informațiilor privind încasările către Serviciul Fiscal de Stat prin intermediul Sistemului informațional automatizat „Monitorizarea electronică a vânzărilor” și emiterea avizelor de plată aferente de către Serviciul Fiscal de Stat.	Se acceptă condiționat. Având în vedere avizul MF, se va aplica în dispozițiile finale următoarea procedură: legea va conține propunerile în cauză, iar în dispoziții finale se va indica aplicabilitatea doar după ce Guvernul va aproba toate reglementările necesare, iar până atunci se vor aplica procedurile valabile pentru activitatea independentă în comerț.
Articolul 383. Perioada fiscală (1) Perioadă fiscală pentru calcularea și achitarea impozitului unic se consideră luna calendaristică în care contribuabilul a încasat venituri în contul dedicat. (2) Impozitul unic se determină reieșind din valoarea fiecărei încasări înregistrate în contul dedicat al contribuabilului, fără a lua în considerare datele cumulative înregistrate de la începutul anului calendaristic.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Cu referire la art.383 alin.(1) din Codul fiscal, menționăm că prevederile care stabilesc că perioada fiscală pentru calcularea și achitarea impozitului unic se consideră luna calendaristică contravin prevederilor amendamentului aferent art.386 alin.(2), conform căruia termenul de achitare a impozitului este de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării veniturilor în contul bancar dedicat. Astfel, amendamentele respective urmează a fi corelate sub aspectul perioadei fiscale pentru calcularea și achitarea impozitului unic. Suplimentar, urmează a fi revizuită întreaga redacție a articolului în contextul în care aceasta nu reglementează cu claritate perioada fiscală și baza impozabilă.	Se acceptă total Proiect modificat.
Articolul 384. Obiectul impunerii (1) Obiect al impunerii este venitul din prestările acordate de subiecții impunerii. (2) În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, valoarea de returnare/ restituire a mărfii sau valoarea discountului (reducerii) oferite, precum și valoarea avansului restituit urmare a rezilierii contractului, urmează să micșoreze	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Cu referire la art.384 alin.(1) din Codul fiscal, în vederea clarificării normei și asigurării previzibilității aplicării acesteia, considerăm necesar specificarea faptului dacă obiect al impunerii cu impozitul unic sunt veniturile încasate doar la contul	Se acceptă total Proiect modificat.

mărima obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returnarea/restituirea mărfii ori s-a acordat discountul (reducerea) sau a fost restituit avansul, inclusiv în cazul în care vânzarea mărfurilor respective a avut loc în perioadele fiscale precedente.			bancar dedicat sau inclusiv cele obținute în numerar și documentate prin echipamentul de casă și de control;	
			- Cu referire la art.384 alin.(2) din Codul fiscal, se propune excluderea normei respective, concomitent cu propunerea menționată la art.386 (alin.3) din proiect, în contextul în care prevederile date vor crea impedimente în procesul de administrare și achitare a impozitului unic, care urmează a fi efectuat de către banca comercială conform conceptului propus la art.386 alin.(1) din proiectul de lege	Se acceptă S-a substituit norma avizată.
Articolul 385. Cota de impozit și componentele impozitului (1) Cota impozitului unic constituie 12% din obiectul impunerii. (2) Impozitul unic achitat de antreprenorii independenți se încasează la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări și ulterior se repartizează: a) impozitul pe venit din activitate – 4% din totalul impozitului unic; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 8% din totalul impozitului unic. (3) Impozitul pe venit se repartizează între bugetul de stat și bugetul local al administrației publice locale în care contribuabilul își are domiciliul declarat în Notificarea de inițiere a activității, în proporție de 3/1. (4) La depășirea accidentală de către subiecții impunerii a plafonului de încasări stabilit în art. 381 alin.(1) din Cod cota impozitului unic constituie 24%. Impozitul unic dublat se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Depășirea se consideră accidentală dacă are loc în ultimul trimestru al perioadei fiscale și nu este mai mare de 10% din plafonul de încasări. Impozitul unic achitat de antreprenorii independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2). (5) La depășirea în limita admisă la alin.(4) a plafonului de încasări stabilit la art. 381 alin.(1) impozitul unic constituie 50% din valoarea depășirii și se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Impozitul unic achitat de antreprenorii	Compania Națională de Asigurări Medicale Nr.01-02/4309 din 23.05.2025	1 din 2	Redacția propusă la art. 385 se va revizui în sensul în care la alin. (1) se va substitui cifra „12%” cu „15%”, iar alin. (2) se va completa cu lit. c) cu următorul cuprins: „primele de asigurare obligatorii de asistență medicală – 20% din totalul impozitului unic. Urmare a modificărilor propuse se vor rectifica și procentele stabilite la lit. a) și b) al alin. (2) și anume cifra „4%” se va substitui cu „26.7 %”, iar cifra „8%” cu „53,3%” (se va vedea art. 14 din Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației).	Se acceptă
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025PLP-1473 din 27.05.2025	2 din 2	Completare al Codului fiscal cu articolul 385, propunem ca conceptul de „ depășire accidentală” din alineatul (4) să fie inserat în art. 12 al Codului fiscal, pentru a asigura respectarea principiul coerenței și consecutivității normelor juridice și al art. 45 al Legii nr. 100/ 2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia dispozițiile generale ale unui act normativ trebuie să explice termeni (noțiuni) și să definească concepte.	Precizare: Urmare a examinării altor avize, noțiunea de ”depășire accidentală” este exclusă din proiect.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Actualmente, regimul fiscal aplicabil persoanelor fizice care desfășoară activități independente este prevăzut de Capitolul 10 ² din Titlul II al Codului fiscal. Acesta oferă un cadru simplificat de impozitare destinat persoanelor fizice care exercită activități de întreprinzător în domeniul comerțului cu amănuntul, fără	Se acceptă parțial și condiționat Se păstrează normele actuale din proiect. Totodată, în dispozițiile finale se prevede că

independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2).			a avea statut de persoană juridică. Unul dintre principalele avantaje ale acestui regim constă în contactul redus cu autoritatea fiscală — contribuabilul este obligat să efectueze o singură vizită la organul fiscal, necesară pentru înregistrarea activității. În acest sens, luând în considerare că mecanismele de evidență, infrastructura administrativă și business proces în cadrul autorităților responsabile (SFS, CNAS, CNAM) deja sunt funcționale în scopul administrării regimului fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități independente, considerăm oportună dezvoltarea regimului fiscal actual, prin reglementarea activității în domeniul prestării serviciilor. Astfel, adaptarea regimului fiscal existent nu va implica costuri suplimentare. Prin urmare, art. 69¹¹ alin. (1) din Codul fiscal urmează a fi completat cu o literă nouă, ce va specifica cota de impozit aplicabilă activității independente în domeniul prestării serviciilor cu aplicarea cotei impozitului pe venit în mărime de 10%.	până la aprobarea unor acte de reglementare a noilor proceduri, se va aplica procedura utilizată de SFS pentru activitatea independentă în comerț. Precizare: Se ia act de opinie.
			- Cu referire la art.385 alin.(1) și (2) din Codul fiscal, menționăm că mărimea minimă a impozitul unic urmează a fi stabilit în cotă de 15% și formula de distribuire a acestuia necesită clarificări suplimentare, întrucât nu este evident dacă ponderea procentuală indicată se aplică la venitul încasat sau la suma impozitului unic calculat. - În situația în care repartizarea se face din impozitul unic colectat, este esențial ca proporțiile aferente debursărilor să fie formulate într-un mod clar și lipsit de ambiguitate. - Totodată, în vederea evitării unor interpretări eronate ale normei, se recomandă revizuirea prevederilor art. 385 alin. (3), pentru a detalia explicit modul de repartizare a impozitului între bugetul de stat și cel local.	Se acceptă total Proiect modificat.

			- Cu referire la art.385 alin.(4) și alin.(5) din Codul fiscal, redacția urmează a fi revizuită, în contextul în care dacă perioada fiscală pentru antreprenori independenți este o lună calendaristică, depășirea plafonului de 1,2 mln lei nu poate fi determinată în ultimul trimestru al perioadei fiscale. Suplimentar, se va reglementa proporția de repartizare a obligațiilor fiscale, precum și se impune necesar de stabilit mecanismul de continuare a desfășurării activității în cazul depășirii limitelor prevăzute la alineatele respective. Or, în opinia Ministerului Finanțelor, odată cu depășirea plafonului de 1,2 mln lei, antreprenorul independent urmează să-și înregistreze activitatea sub o formă organizatorică-juridică, prevăzută în Legea nr.845/1992, aplicând regimul de impozitare în modul general stabilit.	Se acceptă parțial Proiect modificat. Precizare: Nu se susține opinia MF că odată atins plafonul persoana să fie obligată la ceva. Dimpotrivă, depășind plafonul - va achita un impozit considerabil (50%) atâta cât va dori.
Articolul 386. Achitarea impozitului unic (1) Achitarea, impozitului unic se efectuează de către antreprenorul independent sau de către instituția financiară mandatată. (2) Impozitul unic se achită în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării veniturilor de către antreprenorul independent în contul bancar dedicat. Achitarea impozitului unic se efectuează integral la contul trezorerial de venituri al bugetului de stat conform codului IBAN corespunzător, generat de Ministerul Finanțelor în acest scop, și ulterior se repartizează în potrivit prevederilor art. 385 din Cod. (3) Impozitul achitat în plus datorită returului de plăți rezultat în cazurile prevăzute în art.384 alin.(2) din Cod nu se restituie, supraplata se deduce din cota impozitului unic achitat în perioada fiscală următoare. (4) Impozitul unic achitat conform prezentului capitol nu se va include în declarația anuală a persoanei fizice.	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Cu referire la art.386 alin.(1) din Codul fiscal, dat fiind faptul că, potrivit amendamentului aferent art.381 alin.(1) din Codul fiscal, subiect al impunerii cu impozitul unic este antreprenorul independent, iar conform amendamentului aferent art.36¹¹ alin.(6) din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenorul independent poate beneficia de serviciile entității în care a deschis contul dedicat, acordând acesteia mandat pentru calcularea și achitarea din numele antreprenorului a impozitului, art.386 alin.(1) din Codul fiscal urmează a fi expus în următoarea redacție: <i>„(1) Achitarea impozitului unic se efectuează de către banca comercială în care antreprenorul independent are deschis contul dedicat.”.</i> Totodată, în cazul acceptării propunerii respective, autorul urmează să țină cont de poziția instituțiilor financiare referitor la posibilitatea efectuării achitării impozitului unic de către aceștea.	Se acceptă
			- Cu referire la art.386 alin.(2) din Codul fiscal, se propune revizuirea termenului de achitare a	Se acceptă parțial

		impozitului unic propus în proiect (10 zile lucrătoare de la data înregistrării veniturilor la contul dedicat) și reglementarea unui termen clar și stabil în vederea simplificării procesului de administrare a impozitului unic. - Totodată, din articolul menționat rezultă că antreprenorul independent nu va avea obligația de a prezenta careva dări de seamă privind calculul impozitului datorat, dar nici norme privind calcularea impozitului de către Serviciul Fiscal de Stat nu sunt prevăzute în proiectul de lege. În același timp, amendamentul aferent art.386 stabilește un termen de 10 zile lucrătoare pentru achitarea impozitului dat. Astfel, lipsa unui temei care va stabili suma calculată a impozitului datorat spre plată și, respectiv, caracterul variabil a termenului de achitare a impozitului (care se va stabili individual pentru fiecare contribuabil și în funcție de data încasării veniturilor în contul dedicat) va împiedica verificarea respectării obligației de achitare a impozitului, inclusiv respectarea acestei obligații în termenul vizat și calcularea automatizată a majorării de întârziere pentru neplata în termen a impozitului datorat, conform art.228 alin.(4) din Codul fiscal. În acest caz, verificarea respectării de către contribuabil a achitării în termen a impozitului, precum și calcularea eventualelor penalități, va putea fi efectuată doar în cadrul unui control fiscal, fapt ce creează dificultăți pentru administrarea fiscală. Or, tranzacțiile efectuate la contul bancar nu se vizualizează de către Serviciul Fiscal de Stat în mod automat, ci doar la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat adresată băncii prin intermediul citației bancare. - La fel, urmează a fi stabilit dacă majorarea de întârziere aferentă impozitului unic se va determina conform cotei prevăzute la art.228 alin.(3) din Codul fiscal sau va fi stabilită o altă cotă a majorării de întârziere, ca în cazul impozitului unic pentru rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației, cotă prevăzută la art.378 alin.(4) din Codul fiscal.	Data plății impozitului - modificată Nu se consideră judicios de stabilit norme speciale.
--	--	--	---

			- Cu referire la art.386 alin.(3) din Codul fiscal , se propune excluderea acestuia, reieșind din argumentele aduse la art.384 alin.(2) din proiect.	Se acceptă. Revizuit, p.4 a devenit 3.
			- Cu referire la art.386 alin.(4) din Codul fiscal , se propune ca textul „ <i>nu se va include în declarația anuală a persoanei fizice</i> ” să fie substituit cu textul „ <i>scutește de declararea acestuia conform art. 83</i> ”.	Se acceptă.
Articolul 387. Măsuri fiscale pentru combaterea diminuării plăților în bugetele publice (1) Se consideră sub aspect fiscal ca activitate de muncă și se taxează respectiv prestația efectuată de un antreprenor independent: - persoanei juridice prin simularea încetării raporturilor de muncă; - într-un domeniu limitat temporar de Guvern; - în activități sau ocupații neadmise pentru activitatea independentă; - pentru o entitate care nu poate fi beneficiar al prestației unui antreprenor independent. (2) Situațiilor care cad sub incidența alin.(1) li se aplică: - impozitul pe venit: conform alin. a) din articolul 15 al Codului Fiscal; - contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii: conform p.1.1. din Anexa nr.1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999; - primele de asigurare obligatorie de asistență medicală: conform p.2 din Anexa nr.1 la Legea cu privire la mărime, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002. (3) Sub incidența alin.(1) cade și situația în care persoana juridică – beneficiar al prestației antreprenorului independent nu respectă limitele stabilite la art.24 din prezentul Cod și plafonul de deduceri prevăzut la art.380. (4) Situațiile descrise în prezentul articol, constatate de organul fiscal competent în conformitate cu capitolele 11, 13 și 14 din Titlul V se consideră încălcări a legislației fiscale și se sancționează conform normelor de la capitolul 15 al aceluiași Titlu.”	Compania Națională de Asigurări Medicale Nr.01-02/4309 din 23.05.2025		Considerăm oportun reanalizarea acestora în sensul expunerii clare, astfel încât la aplicarea în practică norma legală să nu genereze interpretări diferite, or din redacția actuală nu este clar ce are în vedere autorul prin „diminuarea plăților” și „taxarea în contextul situațiilor propuse”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Cu referire la art.387 din Codul fiscal , recomandăm revizuirea acestuia în vederea aducerii clarității aplicării, or, scopul articolului respectiv este descrierea consecințelor nerespectării regimului special de impozitare a antreprenorilor independenți, similar normelor specificate la art.378 din Codul fiscal aplicabile rezidenților parcurilor IT.	Se acceptă. Revizuit,
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025		Pentru a asigura un nivel mai înalt de predictibilitate, se recomandă includerea categoriilor de contribuabili și mărimea deducerii permise în acest proiect	Precizare: Conform avizului MF.

Art. III Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1–4, art.2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025	1 din 1	La p.3 articolul 20 primul enunț din alineatul (12) se propune în următoarea redacție : „(12) Casa Națională în termen de 10 zile lucrătoare, va înregistra încasarea contribuției de asigurări sociale datorate de antreprenorii independenți prevăzuți la capitolul 2 Titlul X din Codul Fiscal.”.	Precizare: În temeiul altor avize, articolul 20 a fost modificat redacțional și s-a stabilit alt termen.
Art. IV Anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002				
1. La articolul 4 alineatul 3 litera d) va avea următorul cuprins: „d) desfășoară activități prevăzute la capitolele 10 ² și 10 ³ Titlul II, capitolul 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.				
2. Articolul 5 se completează cu un alineat nou (8) în următoarea redacție: „(8) Casa Națională de Asigurări Sociale va ține evidența antreprenorilor independenți în calitate de plătitori de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat și de asigurați în sistemul public de asigurări sociale, în temeiul informațiilor furnizate de către Serviciul Fiscal de Stat, în modul și în forma stabilite de comun cu Casa Națională.”.				
2. La articolul 17 alineatul (1) litera g) se completează cu textul cu următorul cuprins: „prevăzute la capitolele 10 ² și 10 ³ Titlul II, capitolul 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.				
3. Articolul 20: se completează cu alineatul (1 ²) cu următorul cuprins: „(1 ²) La încasarea contribuției de asigurări sociale pentru antreprenorii independenți prevăzuți la capitolul 2 Titlul X din Codul Fiscal, Casa Națională în termen de 10 zile lucrătoare va înregistra suma achitată și ca contribuții de asigurări sociale calculate. Sumele calculate și încasate se repartizează, conform opțiunii selectate de antreprenorul independent la înregistrarea activității sau modificată anuală până la data de 25 ianuarie a anului de gestiune,				

pentru luna în care s-a efectuat achitarea și, după caz, lunile precedente lunii în care s-a efectuat achitarea.” se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Plata contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de antreprenorii independenți se efectuează din contul sumelor repartizate la bugetul asigurărilor sociale de stat din încasările impozitului unic achitat conform dispozițiilor Titlului X, Capitolul 2 din Codul Fiscal.”				
4. Anexa nr.1 la Lege se completează cu poziția nr.1.10. în coloanele respective ale tabelului, după cum urmează:				
Art.IV Articolul 7 din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.168–170, art.773), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins: „(3²) Venitul lunar asigurat pentru antreprenorii independenți se determină prin împărțirea contribuției de asigurări sociale de stat achitată pentru luna corespunzătoare la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat începând cu 1 ianuarie 2026.”	Casa Națională de Asigurări Sociale Nr.6844 din 22.05.2025	1 din 1	La Art.IV - Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, se expune în următoarea redacție: ”Art.IV - Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.168-170, art.773), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1.Legea se completează cu următoarea clauză de armonizare: „Parlamentul transpune Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului.”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.
			2. La articolul 4: - la alineatul (21) lit. a), după textul “ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției,” de completat cu textul “ale antreprenorilor independenți,”; - la alineatul (21) lit. b), după textul “ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției,” se completează cu textul “ale antreprenorilor independenți,”.	Se acceptă total
			3.La articolul 6:	Se acceptă total

			- la alineatul (52), după textul “a liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul “, a antreprenorului independent”; - la alineatul (82), după textul „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorii independenți”; - la alineatul (10), după textul „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorii independenți”.	
			4.La articolul 7: - articolul se completează cu un alineat nou (32) cu următorul cuprins: „(32) Venitul lunar asigurat pentru antreprenorii independenți se determină prin împărțirea contribuției de asigurări sociale de stat achitată pentru luna corespunzătoare la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat începând cu 1 ianuarie 2026.”; - la alineatul (61), în prima și a doua propoziție după textul “liber-profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției,” se completează cu textul “antreprenorul independent,” iar textul „taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” se substituie cu textul „contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii”.	Se acceptă total
			5.La articolul 13 în alin. (4), după textul “liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul “, ale antreprenorului independent”.	Se acceptă total
			6.La articolul 18 în alin. (12), în prima propoziție după textul “Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul “, antreprenorii independenți”, iar în propoziția a doua după cuvintele “femeia liber-profesionistă” se completează cu textul “, femeia antreprenoare independentă ”.	Se acceptă total

			7.La articolul 181: - în alin. (1), textul „precum și liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova” se substituie cu textul „precum și tatălui liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției și tatălui antreprenor independent”. - articolul 181 după alineatul (31) se completează cu două alineate noi (32) și (33) cu următorul cuprins: „(32) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent: a) indemnizația paternală se stabilește de la data nașterii copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal; b) tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni de la data nașterii copilului; c) tatăl copilului nou-născut a achitat contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului. (33) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent, care a adoptat un copil: a) indemnizația paternală se stabilește din data încuviințării adopției copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal; b) tatăl copilului adoptat a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni din data încuviințării adopției; c) tatăl copilului adoptat a achitat contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.”.	
			8.La articolul 182, în alin. (7), după textul „liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorilor independenți”.	Se acceptă total

			9.La articolul 183, în alin. (8), în prima propoziție după textul „liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției”, se introduce textul „și antreprenorilor independenți”, iar în propoziția a doua după textul „ liber-profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției”, se completează cu textul „și antreprenorul independent”;	
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025		1. La articolul 4, alineatul 21, la lit. a) și b) după textul “ale liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției,” se completează cu textul “al antreprenorului independent”; 2. La articolul 6: - la alineatul (52), după textul “a liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul “, a antreprenorului independent”; - la alineatul (82), după textul „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorii independenți”; - la alineatul (10), după textul „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorii independenți”. 3. La articolul 7: - articolul se completează cu un punct nou cu următorul cuprins: „(62) În cazul în care antreprenorul independent, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii din motivul că a beneficiat de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, și/sau de indemnizațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d1), d2) și f1), cuantumul indemnizațiilor se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul al celui alt soț. În cazul în care antreprenorul independent, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, a achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), d1), d2), f) și f1) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător.

			precedent sau din baza de calcul în temeiul prevederilor art. 7, care va determina un quantum mai mare al indemnizației. 4. La articolul 13, alin. (4), după textul “liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul “sau ale antreprenorului independent”. 5. La articolul 18, alin. (12), după textul „Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorii independenți”, iar după textul „femeia liber-profesionistă” se completează cu textul „sau femeia antreprenoare independentă”. 6. La articolul 181 - alin. (1), după textul „precum și liber-profesionistului ce practică activitate în sectorul justiției”, se completează cu textul ”și antreprenorului independent”; - articolul 181, după alineatul (31) se completează cu două alineate noi (32) și (33) cu următorul cuprins:., (32) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent: a) indemnizația paternală se stabilește de la data nașterii copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal; b) tatăl copilului nou-născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni de la data nașterii copilului; c) tatăl copilului nou-născut a achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului. (33) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl antreprenor independent care a adoptat un copil: a) indemnizația paternală se stabilește din data încuviințării adopției copilului pe o perioadă de 15 zile calendaristice fără condiția aflării în concediu paternal; b) tatăl copilului adoptat a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni din data încuviințării adopției;	
--	--	--	--	--

			c) tatăl copilului adoptat a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilită începând cu 1 ianuarie 2026, cel puțin o lună în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.” 7. La articolul 182, alin. (7), după textul „liber-profioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorilor independenți”. 8. La articolul 183, alin. (8), după textul „liber-profioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „ și antreprenorilor independenți”. În enunțul al doilea după textul „liber-profionistul ce practică activitate în sectorul justiției” se completează cu textul „și antreprenorului independent”.	
Art. V Anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003,nr.18–19, art.57), cu modificările ulterioare, punctul 1, litera d¹) se completează cu textul cu următorul cuprins: „și persoanele fizice – antreprenori independenți conform capitolului 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.	Compania Națională de Asigurări Medicale Nr.01-02/4309 din 23.05.2025	1 din 2	La art. V, propunem substituirea amendamentelor propuse la Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală cu amendamente aferente Legii nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală și Legii nr. 1593/2002, după cum urmează: „Art. __ Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38–39, art. 280), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 5 se completează cu alineatul (22) cu următorul cuprins: „(2)2 Asigurarea obligatorie de asistență medicală pentru persoanele fizice care desfășoară activitatea de antreprenariat independent se efectuează din contul sumelor repartizate la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală din încasările impozitului unic achitat de către aceștia conform prevederilor capitolului 2 Titlul X din Codul fiscal”. 2. Articolul 17 se completează cu alineatul (52) cu următorul cuprins: „(5)2 Prin derogare de la	Se acceptă total Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător (legea 1585).

			prevederile alin. (1), veniturile antreprenorului independent constituie obiect al impunerii cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală. Achitarea primelor pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală se face din contul impozitului unic achitat de către antreprenorii independenți conform Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi și cap. 2 titlul X din Codul fiscal.”	
--	--	--	--	--

			Art. __ - Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 18–19, art. 57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 2 după cuvintele „activitate de întreprinzător” se completează cu textul „,precum și activitatea de antreprenor independent”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător (legea 1593).
			2. Articolul 4 se completează cu alineatul (1 2) cu următorul cuprins: „(1 2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), veniturile antreprenorului independent constituie obiect al impunerii cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală. Achitarea primelor pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală se face din contul impozitului unic achitat de către antreprenorii independenți conform Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și cap. 2 titlul X din Codul fiscal.”	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător

			3. Articolul 15 alineatul (4) după cuvintele „rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației” se completează cu cuvintele „și antreprenorilor independenți”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător
			4. Articolul 17 la alineatul (1) după textul „Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației,” se va completa cu textul „și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”, iar alineatul (2) după textul „Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației,” se completează cu textul „și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.”.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător
			Totodată, apreciem necesitatea completării art. 3 din Legea nr. 1593/2002, prin definirea unei noțiuni referitoare la veniturile obținute de antreprenorii independenți, întrucât aceasta constituie o derogare de la regula generală privind calcularea și achitarea primei de asigurare obligatorie. O asemenea precizare, formulată de autor, ar contribui la asigurarea coerenței reglementărilor și a uniformității terminologice aferente conceptului de „antreprenor independent” în cadrul normativ aplicabil.	Precizare: În definițiile de la art.3 din legea 1593 veniturile antreprenorilor independenți se încadrează în definiția: <i>alte recompense</i> – orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor ... la care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.

			Subsidiar, la definitivarea proiectului, se va atrage atenția asupra necesității de a prevedea instituția responsabilă de prezentarea informației/listelor respective, precum și termenul de prezentare a acestora. Or, potrivit pct. 35 subpct. 2) din Regulamentul privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1246/2018 pentru titularii de patentă de întreprinzător; persoanele fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul (cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor); persoanele fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal informația este prezentată de către Serviciul Fiscal de Stat.	Se acceptă total Instituția responsabilă este indicată la art.381 alin.(3) Cod Fiscal.
	Compania Națională de Asigurări Medicale Nr. 01-02/4377 din 28.05.2025 (Suplimentar)		Se propune completarea cadrului normativ cu o prevedere expresă care să stabilească că primele de asigurare obligatorie de asistență medicală vor constitui 20% din totalul impozitului unic, dar nu mai puțin de 2.527 lei, astfel încât contribuția minimă să fie echivalentă cu suma redusă prevăzută în Legea privind fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, asigurând în același timp echitatea și predictibilitatea în sistem	Se acceptă parțial Norma de plafonare se conține la art.V (modificarea legii 1593/2002).
	Ministerul Sănătății Nr. 21/1640 din 23.05.2025		În contextul în care art. V din proiect prevede includerea persoanelor fizice – antreprenori independenți în categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, prin completarea punctului 1, litera d1 din anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002, este necesar ca autorul să ajusteze propunerile de modificare din proiect la Codul Fiscal nr.1163/1997 de la alin (7) art.261 și alin (2) art.387 în vederea aducerii în concordanță a prevederilor din proiectul în cauză.	Se acceptă parțial Asigurarea nu va fi pe bază de sumă fixă, ci ca cotă procentuală, ajustările conform avizului CNAM.

	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Se solicită clarificarea modului în care CNAM va determina perioada de asigurare medicală în cazul în care persoana fizică nu a înregistrat venit în luna de referință. În lipsa unui venit declarat sau realizat, este necesar de specificat dacă perioada respectivă va fi considerată neasigurată sau dacă se va aplica un mecanism alternativ de menținere a calității de persoană asigurată, cum ar fi plata contribuției minime lunare ori a unei contribuții fixe. În cazul în care contribuția fixă va fi asigurată de către persoana fizică individual, prin urmare, contribuția suplimentară procentuală către fondul medical, nu va fi restituită sau invers cuantumul poliței achitate.	
Art. VI Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220/2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.184–187, art.711), cu modificările ulterioare, la articolul 11 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins: „(2²) În cadrul procedurii înregistrării de stat registratorul identifică fondatorii care sunt concomitent fondatori ai altei întreprinderi înregistrate care nu funcționează și care nu a fost lichidată în modul stabilit de lege sau care are datorii la bugetul public național, înregistrate în Registrul de stat, comunicând faptele identificate astfel la Serviciul Fiscal de Stat.”.	Ministerul Culturii Scrisoare Nr.05/1-09/1557 din 23.05.2025	1 din 1	La Art. I nu se susține abrogarea pct. 8 al art. 13 și se propune ca acesta să conțină următorul cuprins: „8. În cazul în care persoana are datorii la bugetul public național, aceștia i se refuză înregistrarea unei noi întreprinderi până la înlăturarea datoriei”.	Se respinge, motiv: nu trebuie să existe restricții, atâta timp cât este aplicabilă interoperabilitatea
	Agenția Servicii Publice Nr. 01/6915 Din 26.05.2025	2 din 2	Art. VI din proiect se propune a fi revizuit, deoarece nu este clară finalitatea comunicării Serviciului Fiscal de Stat de către organul înregistrării de stat a faptelor identificate privind solicitarea înregistrării de stat de către fondatorii care sunt concomitent fondatori ai altei întreprinderi înregistrate care nu funcționează și care nu a fost lichidată în modul stabilit de lege sau care are datorii la bugetul public național.	Se acceptă total Modificările la legea 220 excluse din proiect.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Considerăm oportun revizuirea amendamentului menționat, întrucât nu este clar care este scopul transmiterii în adresa Serviciului Fiscal de Stat a informației despre fondatorii altei întreprinderi înregistrate care nu funcționează și care nu a fost lichidată în modul stabilit de lege sau care are datorii la bugetul public național, și care sunt acțiunile Serviciului Fiscal de Stat după recepționarea acestei informații, în condițiile în care art.13 pct.8 din Legea nr.845/1992 stabilește expres că în cazul constatării situațiilor expuse în amendamentul vizat, persoanei în cauză i se refuză înregistrarea unei noi	Precizare: Articolul care modifică legea nr.220 exclus din proiect

			întreprinderi până la înlăturarea circumstanțelor menționate.	
			De asemenea, atragem atenția asupra divergențelor dintre modificările din proiectul de lege și modificările reflectate în tabelul comparativ la proiectul de lege. De exemplu, amendamentele la art.13 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care sunt specificate în tabelul comparativ, nu se regăsesc în proiectul de lege. Prin urmare, tabelul comparativ urmează a fi adus în concordanță cu proiectul de lege. Astfel, cu referire la propunerea din tabelul comparativ ce vizează abrogarea art.13 pct.8 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, considerăm că eliminarea interdicției de înregistrare a întreprinderilor de către persoane, pe numele cărora au fost înregistrate întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național va crea condiții favorabile pentru acumularea restanțelor la buget de către întreprinderi, diminuând astfel nivelul de disciplină fiscală a acestora, precum și va genera pentru persoanele de rea-voință premise pentru eludarea obligațiilor stabilite de legislație.	Precizare: Tabelul comparativ nu reprezintă sursă de drept, și a fost ajustat
Art. VII Codul contravențional nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art.78–84, nr.100), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul cu următorul cuprins: „Articolul 310⁴. Încălcarea legislației privind activitatea antreprenorilor independenți (1) Desfășurarea activității de antreprenor independent fără deschiderea contului dedicat de antreprenor în modul stabilit de lege se sancționează cu un avertisment la prima constatare a contravenției, cu recomandarea de a se încadra în timpul acordat în acest scop dispozițiilor legale; se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale dacă se constată că în timpul acordat	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025		Din perspectiva drepturilor fundamentale, principiilor statului de drept și bunei administrări a justiției contravenționale se propune introducerea unui alineat (5) privind necesitatea unei constatări prealabile cu drept de contestare după cum urmează: „(5) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1)–(4) se face doar în baza unui proces-verbal de constatare motivat, cu respectarea dreptului contravenientului de a prezenta explicații, probe și de a contesta actul în condițiile Legii contenciosului administrativ.” Argumentare - măsurile restrictive nu pot fi aplicate automat, ci doar după o analiză individuală a faptei, bazată pe probe și argumente, iar persoana vizată trebuie să aibă șansa de a se apăra și a contesta.	Se acceptă total Proiectul a fost modificat corespunzător

contravenientul nu a îndeplinit recomandarea dată în avertisment; se sancționează cu amendă de la 300 la 1500 unități convenționale dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea primei amenzi; se sancționează cu privarea de dreptul de a desfășura anumită activitate sau privarea de dreptul de a deține anumite funcții dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea celei de a doua amenzi. (2) Simulația activității de antreprenor independent, prevăzută la art.36¹⁵ din legea nr.845/1992 se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent; (3) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite repetat în cursul aceluiași an, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 500 la 1500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent, cu sau fără privarea de dreptul persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an. (4) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite de o persoană juridică, care au adus la prejudicierea considerabilă a bugetului public, se sancționează cu privarea de dreptul persoanei juridice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		- Se propune completarea art.310⁴cu alineatul (5), care să prevadă încălcarea și sancționarea pentru neutilizarea contului dedicat. Totodată, urmează să fie stabilită competența autorităților, care vor fi în drept să constate și să soluționeze cauza contravențională.	Se acceptă Fără a include un nou alineat, se completează respectiv alineatul (1)
Art. VIII Dispoziții finale și tranzitorii (1) Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi: a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege; b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.	Casa Națională de Asigurări Sociale Nr.6844 din 22.05.2025	1 din 3	La Art. VIII Dispoziții finale și tranzitorii alineatul (1) se expune în următoarea redacție: ”(1) Prezenta lege intră în vigoare la 01 ianuarie 2026.” Argumentare: Pentru punerea în aplicare a cadrului normativ - inovativ, va fi necesară implementarea modificărilor de rigoare în sistemele informaționale ale autorităților implicate, după care urmează realizarea schimbului de date prin platforma de interoperabilitate.	Se acceptă parțial și condiționat Legea va intra în vigoare în două etape: la 3 luni de la publicare și din 01.01.2026 - articolele care necesită mai

c) va adopta actele normative necesare implementării prezentei legi. (3) În vederea implementării prevederilor prezentei legi ținând cont de potențialele riscuri de diminuare a colectărilor la bugetele publice, Guvernul va stabili o procedură specială de monitorizare și reacționare la situațiile de risc în cauză.			În acest sens, se impune o campanie de informare amplă pentru ca categoria menționată să-și legalizeze activitatea și în special să conștientizeze necesitatea ieșirea din tenebritate.	mult timp pentru ajustarea și elaborarea normelor. Condiționare: dependență de data adoptării proiectului în lectura a doua.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr.21-2835 Din 27.05.2025	2 din 3	Recomandăm a se ține cont de prevederile art.56 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că: „Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal, legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și legile ce țin de politica bugetar-fiscală și vamală, precum și legile care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, această perioadă de timp fiind necesară și importantă ca spațiu de conformare a acțiunilor și conduitei tuturor participanților implicați în proces, atât autorități/instituții publice, cât și antreprenori independenți.	Precizare: Cerința termenului de 6 luni nu este obligatorie pentru acest proiect, a se vedea art.56 alineat (3). A se vedea comentariile supra.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Nr.16/259327 din 27.05.2025	3 din 3	La p. (1) se propune în următoarea redacție: „(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.”. P. (2) din proiect se abrogă. Argumentare : Se propune intrarea în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice) începând cu 1 ianuarie 2026, pentru ajustarea cadrului aferent (alte acte normative, hotărâri de Guvern,) care, la fel, să intre în vigoare la 1 ianuarie 2026.	Precizare: A se vedea comentariile supra.
	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Propunem ca proiectul să intre în vigoare cel târziu la data de 01.01.2027, pentru a asigura un interval de timp suficient instituțiilor implicate în implementare să adapteze corespunzător sistemele administrative și tehnice la noul regim preferențial. Această perioadă este necesară pentru a evita disfuncționalități operaționale și pentru a permite o tranziție eficientă și coordonată.	Se respinge Termenul acordat pentru aceste acțiuni este de 3 luni - satisfăcător în opinia autorului

De ordin general	Ministerul Mediului Nr.13-05/1513 din 29.05.2025		Textul proiectului urmează a fi redactat în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	
	Ministerul Afacerilor Interne Nr.38/1842 din 26 mai 2025		Expune lipsa de obiecții și propuneri.	
Nota de fundamentare	Ministerul Finanțelor Nr.15/2-06/97 din 02.06.2025		Cu referire la Nota de fundamentare: - La pct. 3 din Nota de fundamentare Obiectivele urmărite și soluțiile propuse ca elemente de organizare a activității antreprenorului independente încetarea activității de exclus textul: „peste 2 luni, dacă la ASP nu au fost depuse contestații, activitatea încetează: banca închide contul, iar ASP radiază din registru”, deoarece conform propunerilor de modificare a Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi înregistrarea/suspendarea/încetarea activității economice independente se efectuează prin depunerea unei Notificări la Serviciul Fiscal de Stat.	Precizare Nota a fost ajustată
			- Reieșind din faptul că proiectul va impacta veniturile bugetelor locale, acesta urmează a fi reflectat în Nota de fundamentare, în conformitate cu prevederile Legii nr.100.2017 cu privire la acte normative, precum și informația privind surse de acoperire a veniturilor ratate în baza noii reglementări.	Precizare Nota a fost ajustată
			Suplimentar, considerăm oportun consultarea proiectului dat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM).	Precizare Nota a fost ajustată
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea		Secțiunea 2.2 Pentru a respecta Metodologia AIR, ar fi totuși recomandabil ca unele elemente să fie dezvoltate suplimentar. În primul rând, documentul discută mai	Precizare Nota a fost ajustată

	activității de întreprinzător Nr. 38-78-5923 Din 30.05.2025	multe fenomene negative, dar nu conturează o problemă centrală clar exprimată, într-un mod mai clar și concis, într-un enunț care să exprime esența dificultăților actuale. Spre exemplu, se poate preciza că persoanele fizice care vor să desfășoare activități economice se confruntă cu reguli complicate și greu de înțeles. Lipsa unui cadru legal clar și simplificat le face dificilă inițierea unei activități legale. Această situație duce la descurajarea inițiativei antreprenoriale și la continuarea muncii informale. Sunt afectați în special cei cu acces redus la informații și resurse, mai ales din mediul rural. De asemenea, ar putea fi extinsă descrierea cadrului normativ actual. Chiar dacă se menționează că există mai multe forme de activitate economică disponibile persoanelor fizice, nu sunt enumerate în mod expres regimurile în vigoare – cum ar fi activitatea independentă în baza Codului fiscal, întreprinzătorul individual, regimul patentei de întreprinzător sau alte forme. O scurtă prezentare a acestora, cu referire la limitările lor concrete – cum ar fi costurile administrative, accesul la protecție socială sau gradul de conformare fiscală – ar întări argumentul necesității introducerii unei forme noi. Conform metodologiei o altă componentă care ar putea fi dezvoltată este referirea la părțile interesate. Documentul face trimitere generală la antreprenori, persoane inactive sau mediul de afaceri, dar fără o caracterizare mai detaliată. Ar fi util să fie descrise, chiar succint, categoriile care ar putea beneficia de noul regim – cum ar fi tinerii fără ocupație, lucrătorii ocazionali, femeile din mediul rural, persoanele întoarse de peste hotare sau prestatorii de servicii online – și, în măsura în care este posibil, să se ofere estimări privind numărul sau ponderea acestora în economie. Cauzele care stau la baza problemei sunt prezentate dar nu sunt structurate distinct de efectele sau simptomele observate. Ar fi recomandabilă o delimitare mai clară a acestor cauze – precum fragmentarea reglementărilor, povara fiscală și administrativă ridicată – pentru a susține mai mult ideea acestei intervenții legislative. De asemenea, în conformitate cu metodologia AIR, este recomandabil ca în finalul acestei secțiuni să fie introdus un scurt paragraf dedicat scenariului de bază,	
--	---	--	--

			adică descrierea evoluției probabile a situației în lipsa unei intervenții.	
			Secțiunea 3 Conform metodologiei Obiectivele generale trebuie să fie direct corelate cu problema identificată în subcapitolul 2.2 iar obiectivele specifice trebuie să vizeze cauzele problemei. Toate obiectivele trebuie să fie formulate ca stări dorite viitoare, măsurabile, realiste și fixate în timp, nu ca simple intenții de reglementare.	Precizare Nota a fost ajustată
			Secțiunea 3.2. Se recomandă de analizat mai aprofundat o alternativă cum ar fi comasarea tuturor regimurilor existente de activitate economică desfășurată de persoane fizice într-un singur cadru normativ unificat – regimul „antreprenorului individual”. Această abordare ar fi presupus eliminarea treptată sau absorbția regimurilor actuale, și anume: regimul de activitate independentă din Codul Fiscal, regimul de activitate în baza patentei, precum și eventuale forme dispersate de activitate economică individuală recunoscute prin norme speciale. În acest model, forma de „antreprenor individual” nu ar fi fost adăugată în paralel, ci ar fi devenit singura formă simplificată, recunoscută și aplicabilă pentru persoanele fizice care desfășoară activitate economică pe cont propriu, fără constituirea unei persoane juridice. Astfel, în loc să multiplicăm formele existente, am avea două opțiuni clar delimitate pentru persoane fizice: Întreprinzător Individual (ÎI) – formă mai complexă, cu înregistrare clasică la ASP, contabilitate, raportare, etc; Antreprenor Individual (ÎInd) – formă simplificată, fără personalitate juridică, cu regim fiscal unic și condiții minimale de raportare. O altă opțiune care putea fi analizată în etapa de fundamentare este introducerea regimului propus nu sub forma unei noi forme de activitate economică, ci exclusiv ca regim fiscal distinct în Codul fiscal, în logica reglementărilor existente privind activitatea independentă (Cap. 10/3). În acest scenariu, nu ar fi fost necesară crearea unei identități juridice noi („antreprenor individual”), ci doar regândirea tratamentului fiscal aplicabil anumitor categorii de persoane fizice care desfășoară activitate economică pe cont propriu. Această alternativă ar fi presupus fie crearea unui nou capitol fiscal, cu o cotă unică de impozitare,	Precizare Nota a fost ajustată

			reguli simplificate de evidență și plată (inclusiv posibilitatea utilizării contului bancar dedicat), fie revizuirea și extinderea regimului actual al activității independente, astfel încât să acopere mai clar profesiile și activitățile vizate prin actualul proiect de lege	
			Secțiunea 4.3 Din Nota de fundamentare identifică câteva dintre principalele efecte pozitive pe care proiectul le poate genera asupra sectorului privat. Sunt menționate beneficii esențiale, precum: reducerea costurilor administrative și de conformare fiscală, simplificarea regulilor de raportare, scăderea riscului de sancțiuni și crearea unui cadru mai prietenos pentru inițierea de activități economice mici. Totuși, din perspectiva metodologiei AIR, această secțiune poate fi îmbunătățită, mai clar structurată și mai relevantă pentru procesul decizional. În primul rând, se recomandă evidențierea tipurilor de impact asupra sectorului privat – nu doar enunțarea efectelor, ci gruparea lor pe categorii specifice: costuri de conformare, acces pe piață, impact fiscal, efecte asupra concurenței și asupra ocupării. Această abordare ar permite o înțelegere mai practică a beneficiilor reale pentru diverse tipuri de contribuabili. De asemenea, este important ca secțiunea să precizeze explicit cine sunt actorii vizați: de exemplu, prestatori de servicii individuale, producători casnici, persoane din mediu rural sau categorii care acum activează informal. Referirea la “sectorul privat” este prea generală și nu permite anticiparea concretă a impactului. Este, de asemenea, recomandabilă clarificarea unor formulări ambigue – de exemplu, „reducerea deficitului de forță de muncă, atât a celor necalificați, cât și invers” necesită rescriere pentru a fi înțeleasă corect.	Precizare Nota a fost ajustată
			Secțiunea 6 oferă informație despre consultările active efectuate cu părțile interesate, însă, conform metodologiei este obligatorie prezentarea poziției clare a reprezentanților fiecărui grup de interese majore.	Precizare Nota a fost ajustată
			Punctul 9 Din Nota de fundamentare, prevede o frază generală a intenției de cooperare între actori publici și privați, fără a detalia în mod concret responsabilitățile instituționale,	Precizare Nota a fost ajustată

			pașii operaționali sau cadrul normativ subsecvent necesar implementării. Din perspectiva metodologiei AIR, o astfel de formulare este insuficientă și trebuie completată pentru a oferi decidenților și actorilor implicați un tablou clar al pașilor care trebuie urmați pentru ca reforma să devină funcțională. Având în vedere că proiectul propus introduce o nouă formă de activitate economică, un nou regim fiscal și mecanisme noi, precum contul bancar dedicat și calculul automat al impozitelor – este absolut necesară o prezentare structurată a măsurilor de implementare. Acestea includ nu doar modificări legislative, ci și măsuri administrative, instituționale și de comunicare. Este esențială detalierea instituțiilor implicate și a rolului fiecăreia: Serviciul Fiscal de Stat va avea un rol central în înregistrarea și gestionarea noului regim; CNAS și CNAM vor administra partea de contribuții; Guvernul, împreună cu Banca Națională și Ministerul Finanțelor, va elabora cadrul pentru contul dedicat și pentru digitizarea fluxurilor. Instituțiile bancare și furnizorii de plăți vor avea un rol tehnic important în funcționalitatea sistemului.	
Avizare și consultare publică repetată				
Art. II Codul Fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 7. Articolul 294¹: se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Antreprenorii independenți nu au obligații privind taxele locale conform prezentului titlu, taxele în cauză fiind substituite prin componenta impozitului unic achitată în contul autorității publice locale.”; alineatul (2) se completează în final cu textul „și antreprenorii independenți.”.	CALM Nr. 172 Din 10.06.2025		1. În Art. II Codul Fiscal nr.1163/1997 (7. Articolul 294 ¹ :se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Antreprenorii independenți nu au obligații privind taxele locale conform prezentului titlu, taxele în cauză fiind substituite prin componenta impozitului unic achitată în contul autorității publice locale”: Cuvintele „autorității publice locale” necesită a se substitui cu cuvântul „bugetelor locale/municipale”. Impozitele și taxele locale, conform prevederilor legislației financiar-fiscale, se încasează în bugetele locale (ale satelor (comunelor), ale orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău) și municipale (ale municipiilor Chișinău și Bălți).	Precizare Modificările la Codul Fiscal au fost expuse în proiect conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25
Articolul 385. Cota de impozit și componentele impozitului (1) Cota impozitului unic constituie 12% din obiectul impunerii. (2) Impozitul unic achitat de antreprenorii independenți se încasează la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări și ulterior se repartizează:			2. În Art. II (8. Titlul X din Cod se completează cu capitolul 2 cu următorul cuprins: ... Articolul 385. Cota de impozit și componentele impozitului (1) Cota impozitului unic constituie 15% din obiectul impunerii.	Precizare Modificările la Codul Fiscal au fost expuse în proiect conform

a) impozitul pe venit din activitate – 4% din totalul impozitului unic; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 8% din totalul impozitului unic. (3) Impozitul pe venit se repartizează între bugetul de stat și bugetul local al administrației publice locale în care contribuabilul își are domiciliul declarat în Notificarea de inițiere a activității, în proporție de 3/1. (4) La depășirea accidentală de către subiecții impunerii a plafonului de încasări stabilit în art. 381 alin.(1) din Cod cota impozitului unic constituie 24%. Impozitul unic dublat se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Depășirea se consideră accidentală dacă are loc în ultimul trimestru al perioadei fiscale și nu este mai mare de 10% din plafonul de încasări. Impozitului unic achitat de antreprenorii independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2). (5) La depășirea în limita admisă la alin.(4) a plafonului de încasări stabilit la art. 381 alin.(1) impozitul unic constituie 50% din valoarea depășirii și se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Impozitului unic achitat de antreprenorii independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2).		(2) Impozitul unic achitat de antreprenorii independenți se încasează la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări și ulterior se repartizează: a) impozitul pe venit din activitate – 26.7 % din totalul impozitului unic; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 53,3% din totalul impozitului unic; c) primele de asigurare obligatorii de asistență medicală – 20% din totalul impozitului unic. (3) Partea impozitului unic care reprezintă impozitul pe venit din activitate se repartizează astfel: 75% se direcționează la bugetul de stat și 25% - la bugetul local al administrației publice locale în care contribuabilul își are domiciliul declarat în Notificarea de inițiere a activității): textul „75% se direcționează la bugetul de stat și 25% - la bugetul local al administrației publice locale” se propune a se expune cu următorul cuprins: „25% se direcționează la bugetul de stat și 75% - la bugetul local/municipal al unității administrativ-teritoriale”. Având în vedere că „Antreprenorii independenți nu au obligații privind taxele locale” în sensul prezentului proiect, precum și faptul că în sfera „antreprenoriatului independent” vor migra o parte esențială de persoane fizice care exercită activități pe bază de patentă, veniturile din vânzarea cărora merg actualmente în bugetele locale/municipale, se justifică încasarea unor plăți mai mari la bugetele locale din noua activitate preconizată conform proiectului. În acest context, conform formulei propuse în proiect - plățile ce urmează a fi real încasate la bugetele locale/municipale, reieșind din cota propusă de 25 % din „impozitul pe venit din activitate” (26.7 %, care la rândul său este de 15% din obiectul impunerii) vor fi mai mici, în raport cu potențialele pierderi de venituri proprii, ceea ce necesită o echilibrare. Totodată, menționăm, că „bugetul local” nu este „al administrației publice locale”, ci al unității administrativ-teritoriale respective, iar în cazul municipiilor Chișinău și Bălți- bugetele se numesc municipale (a se vedea art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 397/2003)	avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25
---	--	---	--

Art. V Anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003,nr.18–19, art.57), cu modificările ulterioare, punctul 1, litera d ¹) se completează cu textul cu următorul cuprins: „și persoanele fizice – antreprenori independenți conform capitolului 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.	CNAM Nr. 01-02/4516 Din 10.06.2025		1. La articolul 2 după cuvintele „activitate de întreprinzător” se introduc cuvintele „sau antreprenor independent”.	Se acceptă
			2. La articolul 15 alineatul (4) după cuvintele „rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației” se introduc cuvintele „și antreprenorilor independenți”	Se acceptă
			3. Articolul 17: la alineatul (1) după textul „Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației” se introduce textul „și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”; alineatul (2) se completează cu textul „și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”.	Se acceptă condiționat: Modificat conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25
			4. La articolul 23 alineatul (2 ¹) după textul „anexa nr. 2 și” se introduc cuvintele „antreprenorii independenți”.	Se acceptă
			Concomitent, din art. III, ce vizează modificarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, se va exclude dispoziția privind completarea art. 5 cu alin. (2 ²), or, antreprenorii independenți se vor atribui la categoria de persoane fizice care primesc alte recompense, prevăzută la pct. 4 din anexa nr. 1 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.	Se acceptă
Art. I. – Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	ASP Nr. 01/7690 din 11.06.2025		Art. I, Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi: la Articolul 3611, pct. 2 – prima propoziție de expus în următoarea redacție: „Sistemul automatizat de înregistrare a notificărilor va comunica solicitantului și autorităților competente, în cel mult 24 ore, identificatorul IDNO atribuit în RSUD”	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.
Art. III Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1–4, art.2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 2. Articolul 5 se completează cu un alineat nou (8) în următoarea redacție: „(8) Casa Națională de Asigurări Sociale va ține evidența antreprenorilor independenți în calitate de plătitori de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat și de			Art. IV, Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999: la pct. 2 – art.5, alin. nou (8), de expus în următoarea redacție: „(8) Casa Națională de Asigurări Sociale va ține evidența contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătite de antreprenori independenți, precum și statutul lor de asigurați în sistemul public de asigurări sociale, în temeiul informațiilor furnizate de către Serviciul	Se acceptă

asigurați în sistemul public de asigurări sociale, în temeiul informațiilor furnizate de către Serviciul Fiscal de Stat, în modul și în forma stabilite de comun cu Casa Națională.”.			Fiscal de Stat, în modul și în forma stabilite de comun cu Casa Națională.”	
Art.IV Articolul 7 din Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.168–170, art.773), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3 ²) cu următorul cuprins: „(3 ²) Venitul lunar asigurat pentru antreprenorii independenți se determină prin împărțirea contribuției de asigurări sociale de stat achitată pentru luna corespunzătoare la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat începând cu 1 ianuarie 2026.”	CNAS Nr. 7418 Din 05.06.2025		La Art.VI - Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, în pct.3 din proiect, alineatul (3) urmează a fi exclus, deoarece se dublează norma expusă în alineatul (2), prin completarea alin. (6 ¹) al articolului 7 din legea menționată.	De clarificat, deoarece la p.3 modificări ale alin.(3) nu se regăsesc (este alin.(3.2)).
Art. V Anexa nr. 2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003,nr.18–19, art.57), cu modificările ulterioare, punctul 1, litera d ¹) se completează cu textul cu următorul cuprins: „și persoanele fizice – antreprenori independenți conform capitolului 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.	Ministerul Sănătății Nr. 21/1819 Din 12.06.2025		1. La Art. III – Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, propunem excluderea pct.1 ce vizează completarea cu alineatul (2) ² la articolul 5. Propunerea se explică prin: antreprenorii independenți se vor atribui la categoria de persoane fizice care primesc alte recompense, prevăzută la pct. 4 din anexa nr. 1 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.	Se acceptă
			2. La Art. V – Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002, propunem: - excluderea pct.2 ce vizează completarea cu alineatul (1 ²) la articolul 4; - la articolul 23 alineatul (2 ¹) textul ”anexa nr.2 și” se completează cu textul ”antreprenorii independenți, ”. Propunerile se explică prin: în conformitate cu principiul obligativității, statuat în art. 5 al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ce prevede că asiguratul are, conform legii,	Se acceptă Se acceptă

			obligăția de a participa la sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală, iar drepturile asigurării medicale se exercită corelativ cu îndeplinirea obligațiilor, precum și ținând cont de faptul că în unele luni antreprenorii independenți pot să nu înregistreze venituri, propunem aplicarea în raport cu această categorie de persoane fizice a mecanismului prevăzut la art. 23 alin. (2¹) din Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. În acest context, antreprenorii independenți vor avea posibilitate de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă cu reducere, iar în cazul în care prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la alte recompense, achitată ca parte a impozitului unic conform Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și cap. 2 al titlului X din Codul fiscal, va depăși cuantumul primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, aprobat prin legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul respectiv, vor avea dreptul de a solicita restituirea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate în sumă fixă.	
	Ministerul Finanțelor Nr. 15/2-06/103 Din 06.06.2025		Reiterează poziția expusă prin scrisoarea nr.15/2-06/97 din 02.06.2025 (se anexează), având în vedere faptul că obiecțiile și propunerile înaintate nu au fost examinate. Astfel, Ministerul Finanțelor nu susține proiectul în redacția propusă, conceptul acestuia urmează a fi revizuit ca urmare ședinței interinstituționale desfășurate la nivel de conducere.	Precizare: A se vedea tabelul sinteză prezent la capitolul 1, examinarea avizelor de bază. Avizul inițial al MF din 02.06.2025: a. Se acceptă total: I.1, I.5, I.6, I.6.36.9 (4), I.6.36.10, I.6.36.13, I.6.36.14, I.6.36.15 (2), I.6.36.16, II.8.382, II.8.383, II.8.384 (2), II.8.385, în total 18. b. Se acceptă: I.6.36.12, I.7 (2), II.1, II.3, II.4, II.6, II.8

				(2), II.8.381, II.8.386 (3), II.8.387, V, VII, în total 16. c. Se acceptă parțial: I.6.36.9, I.6.36.10, I.6.36.11, II.8.385 (2), II.8.386, în total 6. d. Precizare: II.8.381, II.8.382, IV (2), VIII, în total 5. e. Se respinge: I.6.36.10, I.7 (2), II.6, II.7, II.8 (3), în total 8.
Articolul 387. Măsuri fiscale pentru combaterea diminuării plăților în bugetele publice (1) Se consideră sub aspect fiscal ca activitate de muncă și se taxează respectiv prestația efectuată de un antreprenor independent: - persoanei juridice prin simularea încetării raporturilor de muncă; - într-un domeniu limitat temporar de Guvern; - în activități sau ocupații neadmise pentru activitatea independentă; - pentru o entitate care nu poate fi beneficiar al prestației unui antreprenor independent. (2) Situațiilor care cad sub incidența alin.(1) li se aplică: - impozitul pe venit: conform alin. a) din articolul 15 al Codului Fiscal; - contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii: conform p.1.1. din Anexa nr.1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999; - primele de asigurare obligatorie de asistență medicală: conform p.2 din Anexa nr.1 la Legea cu privire la mărime, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002. (3) Sub incidența alin.(1) cade și situația în care persoana juridică – beneficiar al prestației antreprenorului independent nu respectă limitele stabilite la art.24 din prezentul Cod și plafonul de deduceri prevăzut la art.380. (4) Situațiile descrise în prezentul articol, constatate de organul fiscal competent în conformitate cu capitolele 11, 13 și 14 din Titlul V se consideră încălcări a legislației fiscale și se sancționează conform normelor de la capitolul 15 al aceluiași Titlu.”	Centru Parteneriat pentru Dezvoltare recepționat prin email de la "Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare" Din 03.06.2025		Se propune ca persoanele fizice care desfășoară activitate economică independentă să achite exclusiv prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, stabilită anual prin art. 22 alin. (1) din Legea nr. 1593/2002, renunțându-se la aplicarea oricărei cote procentuale. Textul prevederii: Cod fiscal, Articolul 387 (din proiect) (2) Situațiilor care cad sub incidența alin.(1) li se aplică – primele de asigurare obligatorie de asistență medicală: conform Anexei nr.2 la Legea cu privire la mărime, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002.	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM
			Se propune clarificarea faptului că persoanele care sunt deja asigurate prin una dintre categoriile prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 1593/2002, dar desfășoară în paralel o activitate economică independentă, nu datorează o a doua primă fixă, asigurarea fiind considerată acoperită	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM

			prin contribuțiile procentuale aferente veniturilor salariale. Textul prevederii: se introduce la alin.(2) art. 387 din Cod fiscal (din proiect): – Se scutesc de achitarea primei de asigurare medicală obligatorii pensionarii, persoanele cu dizabilități de toate gradele și persoanele asigurate incluse în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.1 din legea nr. 1593 din 26-12-2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie	
			Se propune introducerea alternativei facultative care să permită virarea cotei integrale de 23 % ar corela contribuția cu drepturile obținute, ar stimula conformarea voluntară și ar majora veniturile Fondului de asigurări sociale de stat fără a afecta simplitatea administrării regimului unic. Textul prevederii: la articolul 387 Cod Fiscal (din proiect) după alineatul (2) se introduce alineatul (3) cu următorul cuprins (cu renumerotarea alineatelor ce urmează): „(3) Prin derogare de la alin.(1) și alin.(2), antreprenorul independent poate opta, la data înregistrării ori la începutul fiecărui an fiscal, pentru aplicarea unei cote a impozitului unic de 27 % din obiectul impunerii, repartizată după cum urmează: a) impozitul pe venit din activitate – 4 % din totalul impozitului unic; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 23 % din totalul impozitului unic. În cazul exercitării opțiunii prevăzute la prezentul alineat, venitul lunar asigurat se stabilește potrivit regulilor generale”	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM

Art. V Anexa nr.2 la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003,nr.18–19, art.57), cu modificările ulterioare, punctul 1, litera d¹) se completează cu textul cu următorul cuprins: „și persoanele fizice – antreprenori independenți conform capitolului 2 Titlul X din Codul Fiscal;”.			Se propune ca, în situația în care persoana își pierde calitatea de asigurat în cursul aceluiași an și devine obligată la plata primei fixe, obligația să fie considerată stinsă dacă totalul contribuțiilor procentuale achitate anterior (fie ca salariat, fie prin alte forme de venit supuse asigurării) atinge valoarea primei fixe stabilite pentru anul în curs. Textul prevederii: a se introduce în art.23 Legea Nr. 1593 din 26-12-2002 alin. (11) – Persoanele fizice care, în decursul aceluiași an de gestiune, au fost încadrate într-una dintre categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 1 și au achitat prima de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, într-un cuantum cumulat cel puțin egal cu valoarea primei în sumă fixă stabilite la alin. (1), sunt scutite de obligația de a procura, cu titlu individual, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru același an de gestiune.	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM
			Se propune introducerea unui termen de grație de 30 de zile, calculat din momentul pierderii statutului de asigurat, pe parcursul căruia persoana poate achita prima fixă la tariful preferențial valabil până la 31 martie (2 527 MDL), evitându-se astfel plata integrală de 12 636 MDL în cazul pierderii calității de asigurat după această dată. Textul prevederii: a se introduce în art.22 Legea Nr. 1593 din 26-12-2002 alin.(2) După textul „ în termenul stabilit la alin. (1)”, se completează cu textul „sau	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM

			în termen de 30 zile din momentul încetării statutului de persoană asigurată inclusă în una din categoriile de plătitor prevăzute de la anexa nr.1.”	
			Se propune exonerarea pensionarilor și a persoanelor cu dizabilități care desfășoară activitate economică independentă de obligația achitării primei fixe suplimentare, în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. j) și art. 26 ¹ din Legea nr. 1593/2002, astfel încât categoriile vulnerabile să nu fie constrânse la sarcini financiare incompatibile cu situația lor socială.	Se respinge S-a ținut cont de avizul CNAM
			Se propune să se completeze proiectul de lege cu o anexă sau un regulament adițional care să prevadă, pentru activitățile cu risc sporit și obligații pozitive de protecție — în special serviciile alternative de îngrijire a copiilor reglementate de Legea nr. 367/2022 — lista exhaustivă a documentelor de conformitate ce trebuie depuse odată cu notificarea ca antreprenor independent, verificarea acestora realizându-se anterior înregistrării economice.0tg	Precizare: Se va ține cont la etapa de elaborare a actelor normative conform dispozițiilor finale.
Legea Nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor				
Propuneri conceptuale	AmCham Moldova Nr. 54 Din 05.06.2025		1. Ar fi binevenit ca normele ce prevăd aspecte fiscale să se regăsească în legislația fiscală. Or, acolo, coroborate deja cu alte norme existente, nu duc la omisiuni de mecanisme importante, unele exemple fiind punctate mai jos. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (pe cale să fie abrogată, din câte urmărim activitățile Ministerului) urmând să conțină doar norme generale vizavi de posibilitatea de a practica o astfel de activitate.	Precizare: Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.

			2. Este important să se aducă claritate în modul în care este calificată/determinată ”simulația” și cum anume aceasta va fi prevenită și aici e vorba de potențiale abuzuri atât din partea agenților economici de rea-credință, cât și din partea autorităților fiscale. Propunem introducerea unei aprecieri foarte clare a ceea ce ar însemna asta. Or, pornind de la natura clasificărilor economice menționate în proiect, acestea ar ține mai mult de servicii exportate nerezidenților, iar introducerea unor limite clare ar scădea din apetitul de simulare. Menționăm că chiar și în România, la introducerea regimului de Persoană Fizică Autorizată, Codul fiscal a fost completat cu norme foarte clare de ”dependență” aliniate la rigorile OECD, care au specificat criteriile prin care o astfel de relație ”simulată” se califică drept una salarială. Pe de altă parte, dată fiind faptul că nu este definită clar aceasta, acest fapt ar putea duce la abuzuri din partea SFS, deoarece lasă prea mult loc de interpretare în acest punct sensibil pentru mediul de afaceri. În condițiile curente, apetitul pentru tratări ”negociabile” (corupție) va fi unul destul de înalt și, dată fiind rata de menținere a deciziilor SFS în instanță, ar putea duce la scăderea nivelului general de conformare. Pentru a diminua la maxim acest risc, ar urma a fi stabilite niște criterii clare ale activității independente pentru a opri tranziția artificială de la o categorie la alta. Astfel de criterii au fost formulate în legislațiile multor țări și sunt recomandate de ghidurile OECD și a Băncii Mondiale și ar putea lua în considerare diferiți factori, cum ar fi: ✓ Nivelul de control: dacă firma direcționează când, unde și cum se desfășoară munca, acest nivel de control indică o posibilă relație de muncă; ✓ Cantitatea de instruire: solicitarea lucrătorilor să urmeze o instruire oferită de companie sugerează o relație de muncă, deoarece firma direcționează metodele prin care se realizează munca; ✓ Gradul de integrare în afaceri: lucrătorii ale căror servicii sunt integrate în operațiunile afacerii sau afectează semnificativ succesul afacerii sunt probabil considerați angajați; ✓ Amploarea serviciilor personale: companiile care insistă ca o anumită persoană să efectueze munca afirmă un grad de control care sugerează o relație de muncă. În	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.
--	--	--	---	--

		schimb, contractorii independenți sunt de obicei liberi să atribuie muncă oricui; ✓ Controlul asistenților: dacă o companie angajează, supraveghează și plătește asistenții unui lucrător, acest control indică o posibilă relație de muncă. Dacă lucrătorul păstrează controlul asupra angajării, supravegherii și plății asistenților, acest aranjament sugerează o relație de contractant independent; ✓ Continuitatea relației: o relație continuă între o companie și un lucrător indică o posibilă relație de muncă. Cu toate acestea, un aranjament de contractant independent poate implica o relație continuă pentru proiecte multiple, secvențiale; ✓ Flexibilitate a programului: persoanele ale căror ore sau zile de lucru sunt dictate de o companie sunt susceptibile de a se califica drept angajați ai acesteia; ✓ Cerințe de muncă cu normă întreagă: munca cu normă întreagă oferă unei companii control asupra majorității timpului unei persoane, ceea ce susține constatarea unei relații de muncă; ✓ Nevoia de servicii la fața locului: solicitarea cuiva să lucreze la sediul companiei - în special dacă munca poate fi efectuată în altă parte - indică o posibilă relație de muncă; ✓ Secvența muncii: dacă o companie solicită ca munca să fie efectuată într-o ordine sau secvență specifică, acest control sugerează o relație de muncă; ✓ Cerințe privind rapoartele: Dacă un lucrător trebuie să furnizeze în mod regulat rapoarte scrise sau orale cu privire la stadiul unui proiect, acest aranjament indică o posibilă relație de muncă; ✓ Metoda de plată: graficele de plată orare, săptămânale sau lunare sunt caracteristice relațiilor de muncă, cu excepția cazului în care plățile reprezintă pur și simplu o modalitate convenabilă de distribuire a unei sume forfetare. Plata la comision sau la finalizarea proiectului este mai caracteristică relațiilor de contractant independent; ✓ Plata cheltuielilor de afaceri sau de deplasare: contractorii independenți suportă de obicei costul cheltuielilor de călătorie sau de afaceri, iar majoritatea contractorilor își stabilesc onorariile suficient de mari	
--	--	---	--

			pentru a acoperi aceste costuri. Rambursarea directă a costurilor de călătorie și a altor costuri de afaceri de către o companie sugerează o relație de muncă; ✓ Furnizarea de unelte și materiale: lucrătorii care își desfășoară cea mai mare parte a muncii folosind echipamente, unelte și materiale furnizate de companie sunt mai predispuși să fie considerați angajați. Munca efectuată în mare parte folosind consumabile sau unelte obținute independent susține o constatare de contractant independent; ✓ Investiții în facilități: contractorii independenți investesc de obicei în și își întrețin propriile facilități de lucru. În schimb, majoritatea angajaților se bazează pe angajatorul lor pentru a le oferi facilități de lucru; ✓ Realizarea de profit sau pierdere: lucrătorii care primesc venituri predeterminate și au șanse mici de a realiza profit sau pierdere semnificativă prin munca lor sunt, în general, angajați. ✓ Lucrul pentru mai multe companii: Persoanele care furnizează simultan servicii pentru mai multe companii independente sunt susceptibile de a se califica drept contractori independenți; ✓ Disponibilitatea pentru public: dacă un lucrător pune în mod regulat servicii la dispoziția publicului larg, acest lucru susține o constatare de contractant independent; ✓ Controlul asupra concedierii: Dreptul unilateral al unei companii de a concedia un lucrător sugerează o relație de muncă. În schimb, capacitatea unei companii de a rezilia relațiile de contractare independentă depinde, în general, de termenii contractuali; ✓ Dreptul de reziliere. Majoritatea angajaților își pot rezilia unilateral munca pentru o companie fără răspundere. Contractanții independenți nu pot rezilia serviciile fără răspundere, cu excepția cazurilor permise în temeiul contractelor lor.	
			3.Nu este clară specificarea utilizării ECC, dacă toate tranzacțiile se preconizează a fi realizate prin cont bancar/de plată/MIA. Or, un regim fiscal special nu ar trebui să permită, în condițiile dezvoltării pieței financiare autohtone, alte modalități de încasare a banilor pentru serviciile prestate.	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 contul bancar dedicat a fost exclus.

		4. Pentru realizarea scopului de oferire a unui regim fiscal simplu și accesibil unei categorii cât mai mare de profesioniști – persoane fizice, se propune analiza oportunității reglementării activității arbitrilor în calitate de activitate independentă. Or, potrivit legii cu privire la arbitraj și legii cu privire la arbitrajul comercial internațional, pot fi arbitrii orice persoane fizice având capacității depline de exercițiu care și-au dat consimțământul să arbitreze și care, după părerea părților în litigiu, sunt competenți în a soluționa litigiul. Menționăm că arbitrii nu trebuie să fie neapărat juriști – ei pot fi și experți în alte domenii relevante pentru obiectul litigiului. În prezent, statutul arbitrilor nu este reglementat clar, iar formele de contractare diferă (ex.: persoane fizice, membri ai unor birouri de avocați, etc.). În aceeași ordine de idei, persoanele ce practică activitate de construcții, chelnerii sau curierii – studenți, precum și alte profesii ocazionale practicate de persoanele fizice ar putea reprezenta un bazin important de completare a categoriilor deja existente.	Precizare Se va ține cont la etapa de dezvoltare a proiectului. La moment lista a fost expusă conform avizului suplimentar al MF remis prin email.
Articolul 36¹². Relațiile antreprenorului independent cu beneficiarii prestațiilor 1. De prestațiile antreprenorului independent poate beneficia orice persoană fizică (consumator) și orice persoană juridică indiferent de tipul de proprietate, de forma juridică de organizare și de subordonarea departamentală sau apartenența de ramură, atât din țară, cât și de peste hotare. 2. Relațiile dintre antreprenorii independenți și beneficiari se bazează pe acorduri/contracte verbale sau scrise. Forma scrisă este obligatorie în relațiile cu beneficiarul – persoană juridică și dacă aceasta o va cere beneficiarul – persoană fizică. Prestația în favoarea beneficiarului – persoană juridică se confirmă prin act de predare-primire și se achită prin transfer la contul dedicat al prestatorului. 3. Antreprenorul independent nu poate substitui activitatea sa bazată pe un contract de muncă cu activitatea independentă. 4. Antreprenorul independent nu poate presta în favoarea beneficiarului – persoană juridică, dacă deține în capitalul social al acestuia o cotă de participare/acțiuni în valoarea de peste 5% sau dacă este membru al unui organ de conducere sau control al beneficiarului.		• La art. 36/12 alin. (2) după „persoană fizică”, specificarea „(consumator)” riscă să aibă sensul că antreprenorul individual poate avea ca client doar consumatorii, dar nu și persoanele fizice neconsumator (cum ar fi și un cabinet al avocatului). Prin urmare, fie specificarea trebuie exclusă, fie completată: „(care au calitate de consumator sau care nu au această calitate)”.	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.
		• A se exclude art. 36/12 alin. (2). Problema formei actelor juridice și sancțiunii pentru nerespectarea deja este stabilită în art. 321 și 322. Mai mult, specificarea formei scrise subminează folosirea formei electronice și mai ales folosirea mijloacelor electronice (email, aplicație, website etc.).	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.

5. Guvernul poate limita în dreptul de a încheia relații cu antreprenorii independenți unele categorii de beneficiari, în dependență de domeniile lor de activitate, amplasare, regim juridic și fiscal etc. Temeiul și criteriile pentru limitare se vor indica în hotărârea de Guvern respectivă. 6. Persoanele juridice pot beneficia de prestațiile antreprenorilor independenți în condițiile și limitele prevăzute în Codul Fiscal.				
Comentariu general			În mai multe articole ale proiectului de lege se specifică faptul că antreprenorul independent nu poate subcontracta alte persoane. Totuși, aceasta poate fi înțeleasă ca o interdicție generală de a nu putea obține bunuri și servicii de la furnizori (de exemplu, nici nu poate obține asistența unui avocat în activitățile sale; chirie imobil; furnizare electricitate), ceea ce ar fi greșit. Proiectul ar trebui, deci, să delimiteze interdicția de a implica în activitatea personală asistenți și libertatea de a avea relații cu furnizorii de bunuri și servicii.	Precizare Conform avizului suplimentar al MF remis prin email la 11.06.25 modificările la legea 845 sunt excluse din proiect.
Comentariu general			În general, proiectul trebuie regândit din perspectiva elementelor de bază de percepere a unui impozit – subiect, obiect, raportare, așezare a impozitului și toate celelalte, indispensabil legate pentru implementarea acestuia cu succes.	Precizare: Nu se conțin propuneri concrete
la antreprenorii independenți, egală cu echivalentul a 30% din valoarea plăților salariale suportate de contribuabilul persoană juridică în anul respectiv de gestiune. (2) Prezentul regim fiscal se aplică prestațiilor antreprenorilor independenți în domeniile enumerate în Anexa nr.1 la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845/1992.			Plafonul de deduceri (valoarea cheltuielilor permise unui contribuabil persoană juridică pentru achiziția prestațiilor de la antreprenorii independenți, egală cu echivalentul a 30% din valoarea plăților salariale suportate de contribuabilul persoană juridică în anul respectiv de gestiune, propunem să fie inclusă direct la art.24 alin 10 2 din CF (exclusa din art.380).	Se acceptă Plafonul stabilit conform avizului suplimentar al MF este inclus în modificările la CF.
Articolul 383. Perioada fiscală (1) Perioadă fiscală pentru calcularea și achitarea impozitului unic se consideră luna calendaristică în care contribuabilul a încasat venituri în contul dedicat. (2) Impozitul unic se determină reieșind din valoarea fiecărei încasări înregistrate în contul dedicat al contribuabilului, fără a lua în considerare datele cumulative înregistrate de la începutul anului calendaristic.			Art.383 prevede impunerea veniturilor încasate în contul dedicat și nu am văzut când și cum se impun veniturile înregistrate prin MCC.	Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.
Articolul 384. Obiectul impunerii (1) Obiect al impunerii este venitul din prestările acordate de subiecții impunerii.			La art.384 alin.1 propunem de specificat veniturile încasate din prestările acordate, pentru claritate ca e metoda de casă.	Precizare

(2) În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, valoarea de returnare/ restituire a mărfii sau valoarea discountului (reducerii) oferite, precum și valoarea avansului restituit urmare a rezilierii contractului, urmează să micșoreze mărimea obiectului impunerii în perioada fiscală în care a avut loc returnarea/restituirea mărfii ori s-a acordat discountul (reducerea) sau a fost restituit avansul, inclusiv în cazul în care vânzarea mărfurilor respective a avut loc în perioadele fiscale precedente.				Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.
Articolul 386. Achitarea impozitului unic (1) Achitarea, impozitului unic se efectuează de către antreprenorul independent sau de către instituția financiară mandatată. (2) Impozitul unic se achită în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării veniturilor de către antreprenorul independent în contul bancar dedicat. Achitarea impozitului unic se efectuează integral la contul trezorerial de venituri al bugetului de stat conform codului IBAN corespunzător, generat de Ministerul Finanțelor în acest scop, și ulterior se repartizează în potrivit prevederilor art. 385 din Cod. (3) Impozitul achitat în plus datorită returului de plăți rezultat în cazurile prevăzute în art.384 alin.(2) din Cod nu se restituie, supraplata se deduce din cota impozitului unic achitat în perioada fiscală următoare. (4) Impozitul unic achitat conform prezentului capitol nu se va include în declarația anuală a persoanei fizice.			• La art.384 alin.2 nu este clar cum și când influențează obiectul impunerii, calculat după metoda de casă, valoarea de returnare a mărfii/discount-ul oferit. În mod normal, obiectul impunerii ar trebui micșorat la returnarea mijloacelor financiare din cont. Mai mult, avem indicat că antreprenorul nu utilizează documente primare, cu excepții care nu le-am văzut stabilite, respectiv nu este clar cum documentează acesta vânzarea/returul de marfa și discount-ul acordat.	Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.
Articolul 387. Măsuri fiscale pentru combaterea diminuării plăților în bugetele publice (1) Se consideră sub aspect fiscal ca activitate de muncă și se taxează respectiv prestația efectuată de un antreprenor independent: - persoanei juridice prin simularea încetării raporturilor de muncă; - într-un domeniu limitat temporar de Guvern; - în activități sau ocupații neadmise pentru activitatea independentă;			• Art.387 alin.2, nu pot fi aplicate impozite “situațiilor”, impozitele se aplica, datorează și se achită de către contribuabili – subiectul impunerii ca componentă de bază a oricărui impozit. Deci, ar trebui indicat cine datorează și la ce costuri se plătesc aceste taxe. De ex. la contribuții sociale este indicat că plata contribuției se face din încasările impozitului unic, nefiind specificat modul de plată a contribuțiilor calculate în cazul datorării acestora de antreprenori ca rezultat al încălcării legislației. În general, modul în care se aplică amenzile la încălcarea	Se acceptă Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.
				Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.

- pentru o entitate care nu poate fi beneficiar al prestației unui antreprenor independent. (2) Situațiilor care cad sub incidența alin.(1) li se aplică: - impozitul pe venit: conform alin. a) din articolul 15 al Codului Fiscal; - contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii: conform p.1.1. din Anexa nr.1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999; - primele de asigurare obligatorie de asistență medicală: conform p.2 din Anexa nr.1 la Legea cu privire la mărime, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593/2002. (3) Sub incidența alin.(1) cade și situația în care persoana juridică – beneficiar al prestației antreprenorului independent nu respectă limitele stabilite la art.24 din prezentul Cod și plafonul de deduceri prevăzut la art.380. (4) Situațiile descrise în prezentul articol, constatate de organul fiscal competent în conformitate cu capitolele 11, 13 și 14 din Titlul V se consideră încălcări a legislației fiscale și se sancționează conform normelor de la capitolul 15 al aceluiași Titlu.”			normelor acestei legi și cine le suportă ar fi subiectul unei dezvoltări mai extinse. • Alin.3 al art.387 ar trebui exclus, cu condiția includerii plafonului la art.24, deoarece nu este clară formularea și riscul beneficiarului.	Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.
Articolul 36¹¹. Inițierea și administrarea activității 1. Pentru inițierea activității economice independente solicitantul completează Notificarea electronică, utilizând aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice EVO și a Portalului guvernamental al cetățeanului (MCabinet). Conținutul Notificării este expus în Anexa nr.2 la prezenta lege. 2. Serviciul Fiscal de Stat pune antreprenorul independent la evidență prin atribuirea Notificării recepționate de sistem a unui identificator unic de înregistrare și comunică prin sistem acest identificator solicitantului. Antreprenorul independent, în modul expus la p.1, poate modifica Notificarea deja înregistrată, în orice moment, fiind admise următoarele modificări: schimbarea numelui, schimbarea domiciliului, modificarea (substituirea sau completarea) domeniilor de activitate. 3. Pentru luarea la evidență a antreprenorului independent nu se percep taxe. 4. Solicitantul este în drept să exercite activitatea de antreprenor independent din momentul primirii identificatorului	Egor Cretu Scrisoare prin email egor.cretu@gmail.com din 05.06.2025		Se propune ca Antreprenorul Independent să aibă posibilitatea sa elibereze bon electronic (care sa fie trimis clientului pe posta, după necesitate) și acest pe bon, antreprenorul, sub propria răspundere, desinestatator va completa datele(presupunem: denumirea serviciului, data prestarii, costul serviciului, entitatea în folosul căruia este prestat serviciul, dacă clientul e persoana juridica)	Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.

menționat la p.2, care se consideră cod fiscal al antreprenorului independent. 5. Activitatea economică independentă se efectuează printr-un cont dedicat deschis la o bancă comercială sau la un prestator al serviciilor de plată care activează în conformitate cu legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică. Antreprenorul independent poate avea un singur cont dedicat activității sale. 6. Antreprenorul independent poate beneficia de serviciile entității în care a deschis contul dedicat, acordând acesteia mandat pentru calcularea și achitarea din numele antreprenorului a impozitului, monitorizarea respectării plafoanelor de încasări stabilite prin lege, pentru alte activități aferente. 7. Modul de deschidere și utilizare a contului dedicat de antreprenor independent, condițiile de efectuare a operațiunilor de plată dintre antreprenori și beneficiari, utilizare a cardurilor de plată sau dispozitivelor asemănătoare, aplicare a sistemelor de plăți electronice (atribuirea de coduri a categoriei comerciantului MCC), regulile de evidență a plăților prin contul dedicat și de interacțiune cu organele fiscale, de eliberare a bonurilor/facturilor fiscale în format electronic, modul de stabilire și/sau mărimea comisioanelor percepute etc., cât și softul unificat pe țară de administrare a acestui cont și acestor operațiuni, se stabilesc în comun de Guvern și de Banca Națională a Moldovei.				
Articolul 385. Cota de impozit și componentele impozitului (1) Cota impozitului unic constituie 12% din obiectul impunerii. (2) Impozitul unic achitat de antreprenorii independenți se încasează la Ministerul Finanțelor într-un cont trezorerial de încasări și ulterior se repartizează: a) impozitul pe venit din activitate – 4% din totalul impozitului unic; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii – 8% din totalul impozitului unic. (3) Impozitul pe venit se repartizează între bugetul de stat și bugetul local al administrației publice locale în care contribuabilul își are domiciliul declarat în Notificarea de inițiere a activității, în proporție de 3/1. (4) La depășirea accidentală de către subiecții impunerii a plafonului de încasări stabilit în art. 381 alin.(1) din Cod			Impozitul unic de 12% ar fi înalt pentru numai introducerea noului regim fiscal. Sigur, impozitul este mult mai mic decât la salariați, dar mai mare decât la SRL(4%+6%) și IT Park(7%). Pentru minimizarea riscului de eschivare fiscală(freelancerii sunt în cea mai mare grupa de risc), ar fi strategic mai înțelept de-a introduce acest regim de exemplu la 7% procente, ca sa fie egal cu impozitul de la chirie, și cu impozitul unic de la IT Park.	Precizare Textul modificărilor la CF revizuit conform avizului suplimentar al MF.

cota impozitului unic constituie 24%. Impozitul unic dublat se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Depășirea se consideră accidentală dacă are loc în ultimul trimestru al perioadei fiscale și nu este mai mare de 10% din plafonul de încasări. Impozitului unic achitat de antreprenorii independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2). (5) La depășirea în limita admisă la alin.(4) a plafonului de încasări stabilit la art. 381 alin.(1) impozitul unic constituie 50% din valoarea depășirii și se aplică doar pentru valoarea depășirii plafonului, fără recalcularea impozitului achitat anterior. Impozitului unic achitat de antreprenorii independenți în acest caz se repartizează potrivit prevederilor menționate la alin. (2).				
Articolul 36¹⁵. Prevenirea simulației 1. Se consideră simulație a activității economice independente și se penalizează acțiunile îndreptate la crearea unei activități independente aparent, care în realitate are ca scop substituirea raporturilor bazate pe un contract de muncă cu activitatea independentă. Prestarea de către un terț din numele antreprenorului independent în interesele acestuia se asimilează simulației. 2. Persoane implicate în simularea activității economice independente se consideră atât persoana fizică care a inițiat o activitate simulată, cât și beneficiarul de lucrări/servicii acordate de această persoană fizică. 3. Persoanele implicate în simularea activității independente poartă răspundere administrativă și materială în conformitate cu legea, fiind pasibile de sancțiuni îndreptate la acoperirea prejudiciilor cauzate statului ca efect a diminuării impozitelor, taxelor și primelor de asigurare obligatorie, cât și la restricționarea dreptului acestor persoane de a desfășura o anumită activitate pe un anumit termen.			Se propune introducerea unui impozit diferentiat pentru ar ameliorarea problemei „substituirea contractul de munca cu activitatea independentă” 7% pentru servicii în folosul persoanelor fizice, 12% pentru servicii în folosul persoanelor juridice.	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.
	Banca Națională a Moldovei Nr. 31-002/93/2968 din 17.06.2025		Constatăm că unele obiecții și propuneri ale Băncii Naționale, care vizează carențele susceptibile de a genera deficiențe la aplicarea legii, nu au fost în totalitate luate în considerare la definitivarea Proiectului (a se vedea avizul BNM nr. 31-002/79/2689 din 29.05.2025).	Precizare: Avizul din 29.05. se referă la redacția proiectului în care se supune modificării și legea nr.845. Respectiv toate

				comentariile ce țin de această parte din aviz au devenit caduce dat fiind că proiectul în redacția promovată de MF nu mai prevede modificări la legea în cauză.
			Cu referire la prevederile pct. 6 din art. 36¹¹, propuse în Art. I, la Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (în continuare - Legea nr.845/1992) care vizează abilitarea băncilor de a calcula și achita, în numele antreprenorului, impozitul, precum și de a monitoriza respectarea plafoanelor de încasări stabilite prin lege, reiterăm asupra necesității excluderii acestora din prezentul proiect de lege. Reiterăm că activitatea bancară este una specifică, motiv pentru care sfera activităților permise băncilor are caracter limitativ, fiind strict reglementată de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 202/2017, iar art. 14 alin. (3) precizează că activitățile enumerate la alin. (1) din același articol acoperă și orice operațiuni, tranzacții, produse și servicii care se înscriu în sfera acestor activități sau pot fi asimilate acestora, inclusiv serviciile auxiliare acestor activități. Prin urmare, aceste activități/operațiuni trebuie să constituie părți integrante sau prelungiri ale activităților menționate, care ar contribui la realizarea integrală a activităților, operațiunilor/tranzacțiilor respective. Astfel, completarea în art. 36¹¹ punctul 6 în Legea nr. 845/1992 cu prevederile aferente calculării din numele antreprenorului a impozitului pentru activități desfășurate de antreprenorii individuali nu poate fi admisă, reieșind din natura activităților permise băncilor, or acestea trebuie să se concentreze pe desfășurarea activității de intermediere financiară, generând fluxuri financiare constante, cu un impact pozitiv asupra indicatorilor de profitabilitate și lichiditate, menținând totodată atenția asupra minimizării riscurilor specifice activității bancare, inclusiv riscurile operaționale.	Precizare: A se vedea precizarea de mai sus
			Cu privire la pct. 7 din același articol, reiterăm poziția BNM expusă în avizul precedent. Învederăm că, prevederile excedează aria atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei statuate la art. 5 din Legea nr. 548/1995 cu	Precizare: A se vedea precizarea de mai sus

			privire la Banca Națională a Moldovei și art. 93 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (în continuare Legea nr. 114/2012). Mai mult, cerințe privind deschiderea și utilizarea contului de plăți nu sunt stipulate exclusiv în actele normative emise de BNM, Legea nr. 114/2012 fiind actul normativ principal în acest sens, inclusiv și sub aspect de utilizare a instrumentelor de plată. Prin urmare, reiterăm insistent necesitatea excluderii BNM în calitate de autoritate responsabilă de stabilirea rigorilor pentru deschiderea și utilizarea contului dedicat desfășurării activității antreprenorului independent.	
			pct. 2 din art. 36 ¹⁰ prevede că, prin lege, poate fi interzisă prestarea de către antreprenorii independenți a unor activități din CAEM. Considerăm că această prevedere reiterează o competență inerentă Parlamentului — aceea de a adopta, modifica sau abroga acte legislative. Includerea expresă a unei asemenea dispoziții într-o lege are un caracter redundant, iar formularea sa poate genera incertitudini interpretative. Prin urmare, se propune excluderea punctului menționat din proiectul de lege.	Precizare: A se vedea precizarea de mai sus
			Totodată, întru uniformizarea și corelarea noțiunilor, pe tot parcursul textului proiectului de lege și în textul Notei de fundamentare, propunem utilizarea noțiunii „prestator de servicii de plată”, astfel cum este stipulat în Legea nr. 114/2012.	Precizare: În redacția actualizată a proiectului elaborată de MF, nu se conțin referințe la prestatorii de servicii de plată.
			La art. II, pct. 8 (care se referă la completarea Codului fiscal cu art. 380) din proiectul de lege a noțiunii de „cont dedicat”, propunem modificarea noțiunii prin completarea după cuvântul „cont” cu textul „de plăți dedicat operațiunilor aferente activităților sale,” pentru a asigura corelarea cu noțiunile utilizate în Legea nr. 845/1992, subsecvent, utilizarea sintagmei depline „prestatorii de servicii de plată specificați la art. 5 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică”.	Precizare: În redacția actualizată a proiectului elaborată de MF, nu se conțin referințe la cont dedicat al antreprenorului.

Expertizare				
Art. I. – Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Ministerul Justiției Nr.04/2-5491 Din 12.06..2025		În ceea ce privește conceptul antreprenorului independent propus de autor, menționăm că, soluțiile legislative preconizate în Capitolul VI3 sunt discutabile în raport cu prevederile art. 126 din Constituția Republicii Moldova, în conformitate cu care, statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. De asemenea semnalăm că, conținutul normativ propus la Capitolul Antreprenoriatul independent, nu acoperă întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare, ceea ce poate duce la apariția unor lacune legislative. Astfel, important ar fi de menționat că, antreprenorul independent are calitatea de angajat propriu care se referă la dreptul de a fi asigurat în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, al asigurărilor sociale de sănătate și al asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de legile care reglementează aceste domenii. Un alt aspect important ar fi cerințele față de calitatea serviciilor oferite și dreptul beneficiarului la servicii calitative. Sub aspectul stilului de redactare, se constată că normele inserate în capitolul respectiv nu sunt grupate după conținutul lor cu respectarea condițiilor generale de modificare ale actului normativ prescrise în art. 63 din Legea nr. 100/2017, care stabilește că modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.
Articolul 36⁹. Condiții generale 1. Persoana fizică – rezident în sensul art.5 alin.3) și alin. 5) din Codul Fiscal, poate presta activitate economică independentă în forma organizatorică antreprenor independent cu statut de persoană fizică, ca activitate de bază sau complementară. Activitatea economică			La art. 36 ⁹ expunem următoarele obiecții: Din punct de vedere redacțional, menționăm că, normele juridice propuse depășesc condițiile generale cu privire la activitatea antreprenorului independent. Or, acest articol conține, definirea formei respective de activitate, criterii pentru atribuirea statutului de	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

independentă este activitate desfășurată de o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin patru din următoarele criterii: - dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru; - dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți; - riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea; - activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară; - activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și profesionale și/sau a prestației fizice a acesteia, fără drept de a atrage în această activitate persoane terțe. 2. Activitatea antreprenorului independent nu reprezintă activitate de muncă reglementată de Codul muncii și poate fi prestată complementar ultimei, nefiind muncă prin cumul. 3. Antreprenorul independent nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică din nume propriu. Patrimoniul antreprenorului independent este inseparabil de bunurile lui personale. 4. Antreprenorul independent poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile asumate cu întreg patrimoniul său, exceptându-se acele bunuri care, conform legislației în vigoare, nu fac obiectul urmăririi. 5. Membrii familiei antreprenorului independent nu pot participa cu munca sa și nu pot contribui cu aportul propriu la activitatea antreprenorului independent și nu poartă răspundere pentru obligațiile acestuia. 6. Antreprenorul independent activează pe întreg teritoriul țării indiferent de domiciliul indicat în notificarea de inițiere a activității și poate avea raporturi de drept civil cu un număr nelimitat de beneficiari. 7. Antreprenorul independent are obligația să cunoască și să respecte cerințele legislației care reglementează domeniul de activitate asumat, al legislației privind protecția consumatorilor, și după caz, al altor acte normative care stabilesc drepturi și obligații în domeniul antreprenoriatului.			antreprenor independent, obligațiile antreprenorului, răspunderea acestuia ș.a. Prin urmare, recomandăm revizuirea structurii articolului respectiv. Normele juridice cu privire la definirea activității antreprenorului independent în redacția propusă de autor (pct. 1) sunt lipsite de previzibilitate, claritate și accesibilitate, contrar principiului legalității și securității raporturilor juridice. Norma nu conține cerințe față de persoana care poate activa în calitate de antreprenor independent cum ar fi: de la ce vârstă poate fi înregistrată persoana în calitate de antreprenor independent, starea sănătății care i-ar permite desfășurarea activității pentru care se solicită, calificarea necesară pentru activitatea pentru care se solicită, îndeplinește condițiile de funcționare în domeniul sanitar, protecția muncii și apărării împotriva incendiilor. Astfel, recomandăm reglementarea clară a criteriilor de eligibilitate a persoanelor fizice care optează să desfășoare activitatea antreprenorului independent. Pentru claritatea conceptului de activitate economică independentă, considerăm necesar de a specifica că, activitatea independentă este o activitate desfășurată cu regularitate, în mod continuu, pentru obținerea de venituri. Norma derogatorie după conținutul său urmează a fi inserată în art. 36¹⁰ care reglementează domeniile de activitate. În ceea ce privește realizarea activității independente fără dreptul de atrage în activitatea de bază persoane terțe cu excepțiile stabilite de lege, menționăm că, soluția normativă nu este justificată, or, realizarea unor activități nu poate avea loc fără colaborare cu persoane terțe. Totodată, norma respectivă nu cadrează cu soluția normativă preconizată la art. 36¹⁰ pct. 4. Prevederile pct. 6 urmează a fi reexamineate conceptual prin prisma Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, care prevede obligația comerciantului de a desfășura activitatea de comerț în conformitate cu raza teritorială indicată în notificarea privind inițierea, modificarea, suspendarea sau încetarea activității de comerț, care se depune la autoritatea administrației publice locale (primăria satului (comunei), orașului	
--	--	--	---	--

			sau municipiului) unde se intenționează sau se desfășoară activitatea de comerț, care poate fi diferită de primăria în a cărei rază teritorială își are adresa juridică sau domiciliul persoana.	
Articolul 36¹⁰. Domenii și reguli de activitate 1. Sub incidența prezentului capitol cad domeniile de activitate care se conțin în Clasificatorul activităților din economia Moldovei (CAEM) și profesiile care se conțin în Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), incluse în Lista activităților/profesiilor deschise pentru antreprenorii independenți, anexată la prezenta lege. Guvernul va monitoriza impactul normelor din prezentul Capitol și va propune, la necesitate, ajustări de excludere sau completare la Lista în cauză. 2. Sunt interzise activități economice independente în domeniile prevăzute în Secțiunile J.61 (comunicații electronice), K.64 (intermedieri financiare), N.78 (privind forța de muncă), N.80.1 (securitate privată), R.92 (jocuri de noroc și pariuri) ale Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei. 3. Prin lege pot fi interzise ca obiect al prestației de către antreprenorii independenți și unele mărfuri importate sau produse autohton. 4. În scopul protecției drepturilor consumatorilor și intereselor legitime ale societății Guvernul poate suspenda, temporar, unele activități independente în anumite domenii și profesii cuprinse la p.1 din Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM), Anexa nr.1 la prezenta lege 5. Antreprenorul independent nu poate atrage în bază de contract de muncă sau contract civil persoane terțe în scop de suport sau contribuție la prestarea activității asumate.			La art. 36¹⁰ atenționăm despre necesitatea reexaminării conceptuale a normelor propuse. Astfel, la pct. 2 și 3 unde se preconizează că prin lege pot fi interzise ca obiect al prestației antreprenorilor independenți unele activități și unele mărfuri importate sau produse autohtone și la pct. 3 în privința dreptului Guvernului de a suspenda temporar anumite activități independente, atenționăm asupra următoarelor aspecte: Potrivit art. 126 alin. (2) lit. b) din Constituția Republicii Moldova, Statul trebuie să asigure: libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție. De asemenea legea supremă a statuat în art. 54 că, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Totodată, amintim, că dreptul la muncă reprezintă un drept social economic complex, garantat de art. 43 din Constituție. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că, oricum ar fi exercitat dreptul la muncă, exigențele și condițiile legale care îi conferă titularului acest drept nu pot fi ignorate. Astfel, suspendarea unor activități ale antreprenorilor independenți sau interzicerea ca obiect al prestației antreprenorilor independenți unele activități și unele mărfuri importate sau produse autohtone, ar putea fi interpretat ca o ingerință în dreptul la muncă. În context, subliniem necesitatea reexaminării conceptuale a normelor vizate, cu respectarea prevederilor constituționale și asigurarea	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

			unei exprimări clare și precise a restrângerilor preconizate și condițiile aplicării acestora. La pct. 4 semnalăm că soluția normativă conține norme contradictorii. Astfel, autorul propune de a interzice antreprenorului independent de a atrage persoane terțe cu scop de suport sau contribuție la prestarea activității, în baza de contract de muncă sau contract civil, totodată permite antreprenorului de a beneficia de serviciile terților (asistenți, curiei, ajutori, personal tehnic) în baza contractului civil de prestări servicii.	
Articolul 36¹¹. Inițierea și administrarea activității 1. Pentru inițierea activității economice independente solicitantul completează Notificarea electronică, utilizând aplicația guvernamentală integrată a serviciilor electronice EVO și a Portalului guvernamental al cetățeanului (MCabinet). Conținutul Notificării este expus în Anexa nr.2 la prezenta lege. 2. Serviciul Fiscal de Stat pune antreprenorul independent la evidență prin atribuirea Notificării recepționate de sistem a unui identificator unic de înregistrare și comunică prin sistem acest identificator solicitantului. Antreprenorul independent, în modul expus la p.1, poate modifica Notificarea deja înregistrată, în orice moment, fiind admise următoarele modificări: schimbarea numelui, schimbarea domiciliului, modificarea (substituirea sau completarea) domeniilor de activitate. 3. Pentru luarea la evidență a antreprenorului independent nu se percep taxe. 4. Solicitantul este în drept să exercite activitatea de antreprenor independent din momentul primirii identificatorului menționat la p.2, care se consideră cod fiscal al antreprenorului independent. 5. Activitatea economică independentă se efectuează printr-un cont dedicat deschis la o bancă comercială sau la un prestator al serviciilor de plată care activează în conformitate cu legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică. Antreprenorul independent poate avea un singur cont dedicat activității sale. 6. Antreprenorul independent poate beneficia de serviciile entității în care a deschis contul dedicat, acordând acesteia mandat pentru calcularea și achitarea din numele antreprenorului a impozitului, monitorizarea respectării		La art. 36 ¹¹ semnalăm că, simplificarea procedurii administrative la inițierea activității economice independente este binevenită. Totodată, este necesar de a respecta dreptul beneficiarilor la serviciile de calitate, oferite de persoane cu pregătire respectivă în domeniul ales. Astfel, pentru inițierea activității economice independente recomandăm completarea de către solicitant a unei cereri, în loc de Notificarea propusă în proiect, elaborată eventual către Serviciul Fiscal de Stat (similar mecanismului aplicat aferent persoanelor fizice care desfășoară activitatea conform cap. 102 al titlului II din Codul fiscal). Considerăm oportun, în cazul în care, pentru anumite activități economice incluse în Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă, este necesară îndeplinirea unor condiții de pregătire profesională, solicitantul să facă dovada îndeplinirii acestora.	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.	

plafoanelor de încasări stabilite prin lege, pentru alte activități aferente. 7. Modul de deschidere și utilizare a contului dedicat de antreprenor independent, condițiile de efectuare a operațiunilor de plată dintre antreprenori și beneficiari, utilizare a cardurilor de plată sau dispozitivelor asemănătoare, aplicare a sistemelor de plăți electronice (atribuirea de coduri a categoriei comerciantului MCC), regulile de evidență a plăților prin contul dedicat și de interacțiune cu organele fiscale, de eliberare a bonurilor/facturilor fiscale în format electronic, modul de stabilire și/sau mărirea comisioanelor percepute etc., cât și softul unificat pe țară de administrare a acestui cont și acestor operațiuni, se stabilesc în comun de Guvern și de Banca Națională a Moldovei.				
Articolul 36¹². Relațiile antreprenorului independent cu beneficiarii prestațiilor 1. De prestațiile antreprenorului independent poate beneficia orice persoană fizică (consumator) și orice persoană juridică indiferent de tipul de proprietate, de forma juridică de organizare și de subordonarea departamentală sau apartenența de ramură, atât din țară, cât și de peste hotare. 2. Relațiile dintre antreprenorii independenți și beneficiari se bazează pe acorduri/contracte verbale sau scrise. Forma scrisă este obligatorie în relațiile cu beneficiarul – persoană juridică și dacă aceasta o va cere beneficiarul – persoană fizică. Prestația în favoarea beneficiarului – persoană juridică se confirmă prin act de predare-primire și se achită prin transfer la contul dedicat al prestatorului. 3. Antreprenorul independent nu poate substitui activitatea sa bazată pe un contract de muncă cu activitatea independentă. 4. Antreprenorul independent nu poate presta în favoarea beneficiarului – persoană juridică, dacă deține în capitalul social al acestuia o cotă de participare/acțiuni în valoarea de peste 5% sau dacă este membru al unui organ de conducere sau control al beneficiarului. 5. Guvernul poate limita în dreptul de a încheia relații cu antreprenorii independenți unele categorii de beneficiari, în dependență de domeniile lor de activitate, amplasare, regim juridic și fiscal etc. Temeiul și criteriile pentru limitare se vor indica în hotărârea de Guvern respectivă.			La pct. 36¹² soluțiile propuse sunt conceptual discutabile prin prisma normelor constituționale ale art. 43. Potrivit alin. (1) al acestui articol, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Privitor la textul propus la pct. 3 „substituirea activității pe bază de contract de muncă cu activitatea independentă” remarcăm că, situația în care salariatul își încetează raporturile de muncă cu angajatorul și trece la o altă formă de activitate în condițiile legii, nu poate fi interpretată ca substituirea unei activități. Or, activitatea antreprenorului independent presupune lipsa unei relații de subordonare, pe cont propriu, pentru obținerea de venituri. Totodată, stabilirea unei interdicții pentru a trece de la activitatea în baza unui contract de muncă la activitate de antreprenariat independent nu este justificată și contravine dreptului persoanei la libera alegere a muncii. Referitor la soluția preconizată în al doilea enunț al pct. 3, semnalăm lipsa unei legături între interdicția impusă antreprenorului independent de a presta în decurs de un an, în favoarea fostului său angajator servicii similare celor care au fost obiect al contractului de muncă, în raport cu scopul legitim pentru care legiuitorul impune restrângerea dreptului la muncă. Or, din conținutul proiectului și argumentele notei de	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

6. Persoanele juridice pot beneficia de prestațiile antreprenorilor independenți în condițiile și limitele prevăzute în Codul Fiscal.			fundamentare nu se atestă scopul legitim de a impune restricțiile respective. Această lipsă de coerență din partea legiuitorului nu satisface condiția existenței unei legături raționale între măsura limitativă a exercițiului unor drepturi și scopul legitim prin prisma art. 54 din Constituție. Situație similară se atestă și la normele propuse la pct. 5. Mai mult, atenționăm că, norma nu corespunde cerințelor de previzibilitate a normei juridice. Cu referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care de nenumărate ori a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, semnalăm că, norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora	
Articolul 36¹³. Transparență și acces la informații 1. Autoritățile publice competente au obligația de informare publică, prin plasarea informației pe paginile sale web oficiale: • despre condițiile de inițiere și administrare a activității economice independente a persoanelor fizice; • despre antreprenorii independenți luați la evidență, cu indicarea numelui, datelor de contact și domeniilor de activitate asumate; • despre restricțiile și limitările stabilite pentru unele domenii, categorii de prestatori și beneficiari, în conformitate cu prezenta lege și alte acte normative. Informația publică de pe paginile web va permite potențialilor consumatori și beneficiari să identifice: • faptul luării la evidență ca antreprenor independent a persoanei fizice care și-a oferit prestația (după IDNP-ul persoanei); • lista de antreprenori independenți care prestează într-un anumit domeniu, profesie și teritoriu (după codul CAEM sau CORM și domiciliu). 2. Antreprenorii independenți vor informa potențialii consumatori/beneficiari, din proprie inițiativă și la cererea acestora, despre condițiile în care activează, calificarea și experiența de care dispun în domeniul respectiv, alte date relevante care vor contribui la acordarea unor servicii			La art. 36¹³ semnalăm că norma privind simulația activității nu conține criterii clare și previzibile pentru aprecierea, în mod concret, a cazurilor de activitate aparentă și a modului de stabilire a acestora. La fel, atenționăm că conținutul articolului respectiv nu corespunde titlului propus, care se referă la prevenirea simulației. Mai mult, semnalăm că proiectul nu conține soluții în scopul prevenirii simulației, iar argumentele prezentate în nota de fundamentare sunt insuficiente pentru a identifica aceste soluții.	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

calitative și vor proteja drepturile și interesele consumatorilor/beneficiarilor.				
Art. VII Codul contravențional nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art.78–84, nr.100), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul următor cuprins: „Articolul 310⁴. Încălcarea legislației privind activitatea antreprenorilor independenți (1) Desfășurarea activității de antreprenor independent fără deschiderea contului dedicat de antreprenor în modul stabilit de lege se sancționează cu un avertisment la prima constatare a contravenției, cu recomandarea de a se încadra în timpul acordat în acest scop dispozițiilor legale; se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale dacă se constată că în timpul acordat contravenientul nu a îndeplinit recomandarea dată în avertisment; se sancționează cu amendă de la 300 la 1500 unități convenționale dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea primei amenzi; se sancționează cu privarea de dreptul de a desfășura anumită activitate sau privarea de dreptul de a deține anumite funcții dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea celei de a doua amenzi. (2) Simulația activității de antreprenor independent, prevăzută la art.36¹⁵ din legea nr.845/1992 se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent; (3) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite repetat în cursul aceluiași an, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 500 la 1500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent, cu sau fără privarea de dreptul persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.			În contextul obiecțiilor expuse, amendamentele la Codul contravențional nu pot fi susținute în formula propusă și în acest sens propunem următoarea redacție: „Articolul 310⁴. Încălcarea legislației privind activitatea antreprenorilor independenți (1) Desfășurarea activității de antreprenor independent fără deschiderea și/sau utilizarea contului dedicat în modul stabilit de lege, se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale. (2) Săvârșirea repetată a aceleiași contravenții prevăzute la alin. (1) pe parcursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată anterior, printr-o hotărâre/decizie definitivă, pentru această contravenție, se sancționează cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”. Totodată, Codul contravențional se va completa în sensul stabilirii entității care va constata și examina noile contravenții. În partea ce ține de contravențiile ce vizează simulația activității de antreprenor independent, nu ne vom expune din considerentul nesusținerii conceptuale a acesteia (a se vedea observațiile expuse supra).	Precizare Modificările Codului Contravențional excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

(4) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite de o persoană juridică, care au adus la prejudicierea considerabilă a bugetului public, se sancționează cu privarea de dreptul persoanei juridice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”				
Art. VIII Dispoziții finale și tranzitorii (1) Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi: a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege; b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. c) va adopta actele normative necesare implementării prezentei legi. (3) În vederea implementării prevederilor prezentei legi ținând cont de potențialele riscuri de diminuare a colectărilor la bugetele publice, Guvernul va stabili o procedură specială de monitorizare și reacționare la situațiile de risc în cauză			La Art. VIII în ceea ce privește intrarea în vigoare a actului normativ, se va ține cont de faptul că pentru implementarea noilor prevederi ar fi nevoie de un timp suficient pentru ca instituțiile implicate să adapteze corespunzător sistemele administrative și tehnice la noul regim de activitate economică. Subsidiar, la stabilirea datei intrării în vigoare a noilor prevederi, ce se referă la stabilirea de obligații, cerințe sau interdicții suplimentare în desfășurarea activității economice, autorul proiectului se va asigura că toate persoanele interesate vor lua cunoștință de conținutul legii într-o perioadă rezonabilă necesară pentru a le permite persoanelor care cad sub incidența ei să-și ajusteze conduita socială, astfel încât să nu le fie lezat dreptul. Într-o consecutivitate logică a celor enunțate și a obiecțiilor expuse, pentru respectarea echilibrului între reglementările concurente și evitarea unor consecvențe, recomandăm înlăturarea deficiențelor de ordin conceptual și reformularea redacțională a proiectului în conformitate cu cerințele de calitate a actului normativ.	Precizare Conform avizului suplimentar al MF legea va intra în vigoare la 01.01.2026.
Art. I. – Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Centrul Național Anticorupție Nr. ELO25/10637 din 12.06.2025		Art. I pct.2 2. La articolul 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare: [...] punctul 8 se abrogă Prevederile citate supra, vizează abrogarea restricțiilor de înregistrare a unităților de drept în cazul în care pe numele unei persoane au fost înregistrate anterior întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național. Aspectul dat a constituit obiect al expertizei anticorupție în contextul examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative număr unic	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

			1159/MDED/2024, asupra căruia CNA s-a expus prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO25/10444 din 27.03.2025, concluziile căruia le reiterăm după cum urmează: Conform prevederilor art.13 alin.(8) al Legii nr.845/92 (supuse abrogării potrivit proiectului): Articolul 13. Formele activității de antreprenoriat 8. În cazul în care pe numele unei persoane au fost înregistrate anterior întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național, persoanei în cauză i se refuză înregistrarea unei noi întreprinderi pînă la înlăturarea circumstanțelor menționate. Intervenția propusă la articolul 13 alineatul (8) din Legea nr. 845/1992, necesită o reconsiderare inclusiv prin prisma practicii de reglementare în state membre UE în materie de autorizare a operațiunilor înregistrării persoanelor juridice de către asociați, acționari, membri și reprezentanții legali sau desemnați care au datorii la bugetul public (în special de referință constituie practica înregistrată de către Romania, Germania, Franța, Italia, Spania, Marea Britanie - care aplică restricții în acest sens). Conform art.1, 4 al Legii nr.845/92: ”Antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială [...]”, ”Managerul-șef de întreprindere poartă răspundere materială pentru obligațiile întreprinderii pe care o conduce...[...]”, Apreciind prin prisma prevederilor art.58, 132 Constituția RM, art.181, 298 Cod Fiscal se remarcă faptul că finalitatea scontată a prevederilor art.13 alin.(8) al Legii nr.845/92 (propuse a fi abrogate), ține inclusiv de responsabilizarea persoanelor (pe numele căreia au fost înregistrate anterior întreprinderi care [...] au datorii la bugetul public național), în contextul asigurării echității fiscale și onorării de către contribuabili a obligațiilor față de bugetul public național, or conform prevederilor art. 6 alin.(8) Cod Fiscal: Impozitele și taxele enumerate la alin.(5) și (6) se bazează pe [...] c) echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale; Omisiunea sau ambiguitatea reglementării	
--	--	--	--	--

		responsabilității unui subiect de drept, pentru încălcarea prevederilor proiectului/cadrului normativ, determină caracterul declarativ și responsabilizarea insuficientă a subiecților vizați pentru respectarea prevederilor legale (periclitînd în speță disciplina fiscală). În context, se evidențiază faptul că legislația prevede mecanisme simplificate în ceea ce privește persoanele juridice inactive, care nu au datorii la bugetul public național, care potrivit art.26 al Legii nr.220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali sunt radiate din oficiu. Recomandări: În context, se recomandă reconsiderarea inițiativei și identificarea, în comun cu Ministerul Finanțelor și organele de administrare fiscală, a unei formule de reglementare care va asigura convergența și echilibrul între interesul public și interesele persoanelor private. Sub acest aspect, ținând cont de practica de aplicare a restricției prenotate, în calitate de soluție de compromis, pot fi examinate inclusiv opțiuni alternative de 4 intervenție legislativă (plafonarea cuantumului datoriilor care sunt apreciate drept datorii critice (în legislația unor state se operează cu noțiunea ”semnificative” în acest sens) și impune aplicarea restricției în speță, delimitarea strictă a categoriilor de subiecți vizați/etc	
Articolul 36¹⁵. Prevenirea simulației 1. Se consideră simulație a activității economice independente și se penalizează acțiunile îndreptate la crearea unei activități independente aparent, care în realitate are ca scop substituirea raporturilor bazate pe un contract de muncă cu activitatea independentă. Prestarea de către un terț din numele antreprenorului independent în interesele acestuia se asimilează simulației. 2. Persoane implicate în simularea activității economice independente se consideră atât persoana fizică care a inițiat o activitate simulată, cât și beneficiarul de lucrări/servicii acordate de această persoană fizică. 3. Persoanele implicate în simularea activității independente poartă răspundere administrativă și materială în conformitate cu legea, fiind pasibile de sancțiuni îndreptate la acoperirea prejudiciilor cauzate statului ca efect a diminuării impozitelor, taxelor și primelor de asigurare		Prim-plan, apreciind prin prisma normelor de tehnică legislativă vizate de art.54 al Legii nr.100/2017 se remarcă caracterul neuniform al terminologiei utilizate (“simulație a activității de antreprenor”/”simularea activității economice independente”, Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei”/”activități sau ocupații neadmise pentru activitatea independentă”). Deficiența prenotată, poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării și poate determina abuzuri atît din partea agenților publici	Precizare Modificările legii 845 excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

obligatorie, cât și la restricționarea dreptului acestor persoane de a desfășura o anumită activitate pe un anumit termen.			responsabili de implementare, cât și exponenților sectorului privat. Recomandare: Uniformizarea terminologiei utilizate ("simulație a activității de antreprenor"/"simularea activității economice independente", Lista domeniilor de activitate deschise pentru activitate economică independentă în baza Clasificatorului activităților din economia Moldovei"/"activități sau ocupații neadmise pentru activitatea independentă").	
Art. VII Codul contravențional nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, art.78–84, nr.100), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul cu următorul cuprins: „Articolul 310⁴. Încălcarea legislației privind activitatea antreprenorilor independenți (1) Desfășurarea activității de antreprenor independent fără deschiderea contului dedicat de antreprenor în modul stabilit de lege se sancționează cu un avertisment la prima constatare a contravenției, cu recomandarea de a se încadra în timpul acordat în acest scop dispozițiilor legale; se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale dacă se constată că în timpul acordat contravenientul nu a îndeplinit recomandarea dată în avertisment; se sancționează cu amendă de la 300 la 1500 unități convenționale dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea primei amenzi; se sancționează cu privarea de dreptul de a desfășura anumită activitate sau privarea de dreptul de a deține anumite funcții			Totodată, apreciind amendamentele vizate de Art. VII al proiectului, utilizarea expresiei "poartă răspundere administrativă și materială" (Art. I. pct.5 al proiectului (Art.3612 alin.(3) al Legii nr.845/1992)), necesită o reconsiderare, cu revizuirea condescendentă a categoriei de răspundere juridică. Recomandare: Reconsiderare expresiei "poartă răspundere administrativă și materială" (Art. I. pct.5 al proiectului (Art.3612 . alin.(3) al Legii nr.845/1992)), cu revizuirea condescendentă a categoriei de răspundere juridică aplicabilă.	Precizare Modificările în cauză excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.
			Apreciind prin prisma normelor de tehnică legislativă vizate de art.54 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că utilizarea expresiei "prejudicierea considerabilă a bugetului public," (Art. VII al proiectului, Articolul 310⁴ Codul contravențional nr.218/2008), atribuie caracter ambiguu normei, fapt care poate determina interpretarea și aplicarea tendențioasă a normei și multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Recomandare: Reconsiderare expresiei "prejudicierea considerabilă a bugetului public," și reglementarea unor indici cuantificabili întru delimitarea aspectelor vizate de autor, care vor permite delimitarea clară și fără echivoc a valorilor prejuficiului considerat considerabil.	Precizare Modificările Codului Contravențional excluse din proiect conform avizului suplimentar al MF.

dacă se constată încălcarea repetată în decursul a 6 luni după aplicarea celei de a doua amenzi. (2) Simulația activității de antreprenor independent, prevăzută la art.36¹⁵ din legea nr.845/1992 se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent; (3) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite repetat în cursul aceluiași an, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată antreprenorului independent concomitent cu amendă de la 500 la 1500 unități convenționale aplicată persoanei juridice beneficiar al prestațiilor antreprenorului independent, cu sau fără privarea de dreptul persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an. (4) Acțiunile specificate la alin.(2), săvârșite de o persoană juridică, care au adus la prejudicierea considerabilă a bugetului public, se sancționează cu privarea de dreptul persoanei juridice de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”				
Ședințe Interinstituționale				
Art.1 La legea nr.845 / 1992	Ministerul Finanțelor Aviz suplimentar expediat prin e-mail pe 11.06.25		Conform avizului suplimentar al MF expediat prin e-mail pe 11.06.2025	Se acceptă total